

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

AİLENİN SOSYO EKONOMİK YAPISI ile
MESLEK LİSESİ ÖĞENCİLERİNİN GELECEK
BEKLENTİSİ ARASINDAKİ İLİŞKİ
(İstanbul İli Sultanbeyli ilçesindeki Endüstri Meslek Liseleri Örneği)

Hazırlayan
Evren ARSLAN

İstanbul-2014

**T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI**

**AİLENİN SOSYO EKONOMİK YAPISI ile
MESLEK LİSESİ ÖĞENCİLERİNİN GELECEK
BEKLENTİSİ ARASINDAKİ İLİŞKİ
(İstanbul İli Sultanbeyli ilçesindeki Endüstri Meslek Lisesi Örneği)**

Hazırlayan
Evren ARSLAN

Danışman
Prof.Dr. Adil ÇAĞLAR

İstanbul-2014

**T.C.
YEDİTEPE UNIVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**Ailenin Sosyo Ekonomik Yapısı ile Meslek Lisesi Öğrencilerinin Gelecek Beklentisi
Arasındaki İlişki
(İstanbul İli Sultanbeyli İlçesindeki Endüstri Meslek Liseleri Örneği)**

Ad-Soyad: Evren ARSLAN

ONAY:

Danışman : Prof. Dr. Adil ÇAĞLAR

Üye: Doç. Dr. Engin KARADAĞ

Üye: Yrd. Doç. Dr. Ahmet KATILMIŞ

Onay Tarihi: 22/12/2014

YEMİN METNİ

Sunduğum Yüksek Lisans Tezimi, Akademik Etik İlkelerine bağlı kalarak, hiç kimseden akademik etik ilkelere aykırı bir yardım almaksızın bizzat kendimin hazırladığına ant içerim.

22/12/2014

Aday: Evren ARSLAN

İçindekiler Tablosu

Jüri Sayfası.....	II
Yemin Metni	III
Kısaltmalar.....	IX
Çizelge Listesi	X
Türkçe Özet ve Anahtar Kelimeleri	XV
İngilizce Özet ve Anahtar Kelimeler (Abstract)	XVI

Giriş

BÖLÜM I

1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 Problem Cümlesi	1
1.2.1 Alt Problemler.....	1
1.3 Araştırmanın Sayıtları	2
1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.5 Tanımlar	3

BÖLÜM II

2.1 Mesleki Örgün Eğitim Okul Türleri.....	4
2.1.1 Anadolu Teknik Lisesi	4
2.1.2 Anadolu Meslek Lisesi.....	4
2.1.3 Teknik Lise	5
2.1.4 Çok Programlı Lise	5
2.1.5 Endüstri Meslek Lisesi	6
2.1.6 Kız Teknik Lisesi	6
2.2 Mesleki Eğitim Alan Türleri	7
2.2.1 Bilişim Teknolojileri	7
2.2.2 Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi	7
2.2.3 Elektrik – Elektronik Teknolojisi	8
2.2.4 Gıda Teknolojisi	9
2.2.5 Giyim Üretim Teknolojisi	10
2.2.6 Güzellik Ve Saç Bakım Hizmetleri	11

2.2.7 İnşaat Teknolojisi	11
2.2.8 Kimya Teknolojisi	12
2.2.9 Makine Teknolojisi	13
2.2.10 Mobilya Ve İç Mekân Tasarımı	14
2.2.11 Motorlu Araçlar Teknolojisi	15
2.2.12 Tesisat Teknolojisi Ve İklimlendirme	16
2.2.13 Uçak Bakımı	18
2.3 Sultanbeyli'deki Mesleki Eğitim Okulları	19
2.3.1 Sabiha Gökçen Teknik ve EML	19
2.3.2 Kız Teknik ve ML	19
2.3.3 Çok Programlı Lise	19

BÖLÜM III

SOSYO EKONOMİK YAPI ve AİLE

3.1 Sosyo Ekonomik Yapı	20
3.1.1 Sosyo Ekonomik Göstergeler	20
3.1.2 Türkiye' de Bölgeler Arası Sosyo Ekonomik Düzey	21
3.1.3 İstanbul' da İlçeler Arası Sosyo Ekonomik Düzey	22
3.1.4 Sosyo Ekonomik Düzeyin Eğitime Etkisi	24
3.1.5 Sosyo Ekonomik Düzeyin Sağlığa Etkisi	24
3.2 Aile	24
3.2.1 Türk Hukukunda Aile	24
3.2.1.1 Dar Anlamda Aile	25
3.2.1.1 Geniş Anlamda Aile	25
3.2.2 Ceza Kanununda Aile	25
3.2.3 Aile Tipleri.....	25
3.2.3.1 Otoriteye Bağlı Aile Tipleri	26
3.2.3.1.1 Ana Ailesi	26
3.2.3.1.2 Bölünmez Asaba	26
3.2.3.1.3 Ataerkil Aile	27
3.2.3.2 Hane Halkı Sayısına Göre Aile Tipleri.....	27
3.2.3.2.1 Büyük Aile	27
3.2.3.2.2 Kök Aile	27

3.2.3.2.2 Birleşik Aile	28
3.2.3.2.2 Küçük (Çekirdek) Aile.....	28
3.2.3.3 Eş Adedine Göre Aile Tipleri.....	28
3.2.3.3.1 Tek Eşli (Monogami).....	28
3.2.3.3.2 Çok Eşli.....	28
3.2.3.3.2.1 Poligami	28
3.2.3.3.2.2 Poliandri.....	28
BÖLÜM IV	
YÖNTEM	
4.1 Araştırmaya İlişkin Teknik Bulgular	29
4.1.1 Araştırmanın Modeli	29
4.1.2 Evren ve Örneklem	29
4.1.3 Veriler, Çözümü ve Yorumlanması	29
BÖLÜM V	
BULGULAR	
5.1 Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	30
5.1.1 Öğrencilerin Bireysel Özelliklerine İlişkin Bulgular	30
5.1.2 Öğrencilerin Ailelerine İlişkin Bulgular	33
5.1.3 Öğrencilerin Meslek Lisesi Tercihine İlişkin Bulgular.....	40
5.1.3 Öğrencilerin Gelecek Beklentisine İlişkin Bulgular	48
5.2 Öğrencilerin Aile Yapısı ile Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	
Arasındaki İlişki.....	59
5.3 Öğrencilerin Aile Yapısı ile Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim	
Beklentisi Arasındaki İlişki.....	71
BÖLÜM VI	
6.1 SONUÇ VE TARTIŞMA.....	83
EKLER	92
KAYNAKÇA	98
ÖZGEÇMİŞ.....	101

KISALTMA LİSTESİ

a.g.k.	Adı Geçen Kitap
Çev.	Çeviren
s.	Sayfa
ss.	Sayfa
C.	Cilt
vb.	ve benzeri
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İletmeler
Bek. Top.	Beklenen Toplam
AND	Anadolu Teknik Lisesi
EML	Endüstri Meslek Lisesi
TL	Teknik Lise
MTAL	Mesleki Teknik Anadolu Lisesi
MYO	Meslek Yüksek Okulu

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 3.1 Türkiye’de İller Arası Sosyo-Ekonomik Farklılık.....	21
Çizelge 3.2 İstanbul’da İlçeler Arası Sosyo-Ekonomik Farklılık.....	22
Çizelge 5.1 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Cinsiyet Değişkeni İçin f ve % Değerleri	29
Çizelge 5.2 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Sınıf Dağılımı İçin f ve % Değerleri.....	30
Çizelge 5.3 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Türü Değişkeni İçin f ve % Değerleri	30
Çizelge 5.4 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Adı Değişkeni İçin f ve % Değerleri	31
Çizelge 5.5 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Alanlarına göre İçin f ve % Değerleri....	31
Çizelge 5.6 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Kardeş Sayısı Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	32
Çizelge 5.7 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Gelir Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	32
Çizelge 5.8 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Babanın Meslek Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	33
Çizelge 5.9 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Annenin Meslek Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	34
Çizelge 5.10 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Babanın Eğitim Durumu İçin f ve % Değerleri.....	34
Çizelge 5.11 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Annenin Eğitim Durumu Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	35
Çizelge 5.12 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yaşadıkları Evin Mülkiyet Durumu Değişkeni için f ve % Değerleri	35
Çizelge 5.13 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yaşadıkları Evin Durumu Değişkeni için f ve % Değerleri.....	36
Çizelge 5.14 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Harçlık Değişkeni İçin f ve % Değerleri	36
Çizelge 5.15 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlığı Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	37
Çizelge 5.16 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Kendilerine ait Bilgisayar Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	37
Çizelge 5.17 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Kendilerine ait Oda Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	38

Çizelge 5.18 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Sınıf Tekrarı Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	38
Çizelge 5.19 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul İhtiyaçlarının Karşılınması Değişkeni İçin f ve % Değerleri	39
Çizelge 5.20 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yeniden Liseye Başlasalar Meslek Lisesini Tercih Etme Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	39
Çizelge 5.21 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Ailesinin etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	40
Çizelge 5.22 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Öğretmenlerin etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	40
Çizelge 5.23 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Ekonomik Nedenlerin etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	41
Çizelge 5.24 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Arkadaş Çevresinin etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	41
Çizelge 5.25 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Meslek Sahibi Olma Düşüncesinin etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	42
Çizelge 5.26 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Yüksek Öğretime Geçiş Sınavlarının etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	42
Çizelge 5.27 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinden Sınavsız Yüksek Öğretime Geçiş etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	43
Çizelge 5.28 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Eğitimi Alınan Meslekle Aynı işi Yapma Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	43
Çizelge 5.29 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Alınan Mesleki Eğitim Yeterliliği Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	44
Çizelge 5.30 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Tekrar Alan Değişikliği Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	45
Çizelge 5.31 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Alınan Eğitimle Aynı işi Yapma Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	46
Çizelge 5.32 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin İş bulma Kaygısı Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	46
Çizelge 5.33 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Ailesinde Meslek Lise Mezunu olma Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	47
Çizelge 5.34 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	47
Çizelge 5.35 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğretim Beklentisi Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	48

Çizelge 5.36	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğretimi Alanı Dışından Bir Fakültede Görmek İstemesinin Mesleği Değiştirme İsteği Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	49
Çizelge 5.37	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğretimi Alanı Dışından Bir Fakültede Görmek İstemesinin İş Bulma Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	49
Çizelge 5.38	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğretimi Alanı Dışından Bir Fakültede Görmek İstemesinin Sosyal Mevki İtibar Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	50
Çizelge 5.39	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğretimi Alanı Dışından Bir Fakültede Görmek İstemesinin Daha Yüksek Gelir Kazandıracak Meslek Edinme Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	50
Çizelge 5.40	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğretimi Alanı Dışından Bir Fakültede Görmek İstemesinin İş Bulma Şansını Arttırma Düşüncesi Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	51
Çizelge 5.41	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğretimi Alanı Dışından Bir Fakültede Görmek İstemesinin Daha Yüksek Gelir Kazandıracak Meslek Edinme Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	51
Çizelge 5.42	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Liselerinin Genel Liseler ile Karşılaştırıldığında Üniversiteye Hazırlık Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	52
Çizelge 5.43	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Liselerinin Genel Liseler ile Karşılaştırıldığında Sosyal Mevki İtibar Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	52
Çizelge 5.44	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Liselerinin Genel Liseler ile Karşılaştırıldığında İş Bulma Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	53
Çizelge 5.45	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Liselerinin Genel Liseler ile Karşılaştırıldığında Sosyal ve Sportif Faaliyetler Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	53
Çizelge 5.46	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin Alınan Mesleki Eğitimin Yetersizliği Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	54
Çizelge 5.47	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin Kültür Derslerinin Az Olması Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	55
Çizelge 5.48	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin İş Bulma Kaygısı Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	55
Çizelge 5.49	Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin Meslekte Çalışma Koşullarının Ağır Olması Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri.....	56

Çizelge 5.50 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin Laboratuvar Ortamında Çalışma Koşullarının Ağır Olması Etki Durum Değişkeni İçin f ve % Değerleri	56
Çizelge 5.51 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin LYS sınavında Teknoloji Fakültelerinde Sınava Tabi Olma Etki Durum Değişkeni Çizelge 5.52 Okul Adı ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	58
Çizelge 5.53 Okul Türü ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları.....	59
Çizelge 5.54 Öğrenim Görülen Alan ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	60
Çizelge 5.55 Gelir Seviyesi ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları.....	61
Çizelge 5.56 Kardeş Sayısı ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları.....	62
Çizelge 5.57 Baba Mesleği ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları.....	63
Çizelge 5.58 Anne Mesleği ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları.....	64
Çizelge 5.59 Baba Eğitim Düzeyi ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	65
Çizelge 5.60 Anne Eğitim Düzeyi ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	66
Çizelge 5.61 Anne Baba Birlikteliği ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	67
Çizelge 5.62 Harçlık Durum ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları.....	68
Çizelge 5.63 Ailede Alınan Eğitimle Aynı Mesleği Yapma Durumu ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	69
Çizelge 5.64 Okul Adı ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	70
Çizelge 5.65 Okul Türü ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	71
Çizelge 5.66 Öğrenim Görülen alan ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	72

Çizelge 5.67 Gelir Seviyesi ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	73
Çizelge 5.68 Kardeş Sayısı ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	74
Çizelge 5.69 Baba Mesleği ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	75
Çizelge 5.70 Anne Mesleği ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	76
Çizelge 5.71 Baba Eğitim Düzeyi ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	77
Çizelge 5.72 Anne Eğitim Düzeyi ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	78
Çizelge 5.73 Anne Baba Birlikteliği ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	79
Çizelge 5.74 Harçlık Durumu ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	80
Çizelge 5.75 Ailede Alınan Mesleği Yapma Durumu ve Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-Kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları	81

AİLENİN SOSYO EKONOMİK YAPISININ ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN GELECEK BEKLENTİSİNE ETKİLERİ

Tezi Hazırlayan: Evren ARSLAN

Özet

Meslek lisesi öğrencilerinin gelecek beklentisi olan iş ve yüksek öğrenimi etki eden faktörlerin araştırılması için yapılan bir tezdır. Ailenin sosyo ekonomik durumlarını belirleyen yerleşim durumu, aylık toplam kazanç, kardeş sayısı, aylık gelirden öğrencilere ayrılan kesinti olan harçlık miktarı durumlarının etki durumu incelenmiştir. Öğrencilerin okul , okul türü, okul alan türü ve baba mesleği durum değişkenlerinin öğrenci iş beklentisinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak öğrenciler eğitimini aldığı alan ilgili çalışmak istemekte, aldığı eğitimle aynı işi yapmayan ailenin yanında çalışmak istememektedir. Babanın mesleği dışında aynı etkenlerin mesleki eğitim sonrası yüksek öğrenim tercihlerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu yüksek öğrenimini kendi alanıyla ilgili bölümlerde devam etmek istemektedir. Açık öğretim fakülteye gitmek isteyenler ise çok az bir kesimdir. Mesleki eğitimin öğrencilerden beklenen geri bildirimleri aldığı fakat azımsanmayacak bir çoğunluk ise kendi alanlarının dışında bir fakültede eğitim görmek istemektedir. Öğrencilerin ilköğretimden itibaren yeteneklerini test edebilecekleri ortamlarda ilgilerini de bu yöne çekerek başka bir fakültede eğitim görülme isteğinin önüne geçilebilir. Böylece mesleki eğitim bir zorunluluk olmaktan çıkıp tercih özgürlüğü sayılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Meslek eğitim sonrası iş beklentisi, Mesleki eğitim sonrası yüksek öğrenim beklentisi, Sosyo Ekonomi, Aile, Mesleki Eğitim

**THE RELATION BETWEEN VOCATIONAL STUDENTS' FAMILIES
SOCIO -ECONOMIC SITUATION AND THEIR EXPECTATIONS
ABOUT FUTURE**

Example Sultanbeyli Technical and Vocational High Schools

Prepared by Evren ARSLAN

Summary

It is a research analysing the factors that effect the vocational students' expectations about jobs and higher education. The influence of accomodation that defines the families socio-economic situation, monthly total profit, the number of sisters and brothers and the amount left to the students as their pocket money is analysed. Students' school, school type, type of field at school and fathers' jobs variabilities are found to be important at the expectations for the job. In general students want to work at the jobs they have been trained yet they don't want to work with the families whose jobs are irreleveant with their school trainings. The elements except from the father's jobs are effective in the selection of higher education choices after vocational education. Most of the students want to go on higher education related to their vocational field. Very small number of students want to join correspondence school. Vocational education at schools get the expected feedback from the students but it is also observed that some of the students want to go on higher education whose field is different from the field at school. Starting with the primary education students can be presented occasions where they can test their capabilities and we can prevent the attitude to go on different fields different from their vocational trainings at school. So vocational training can be the choice of free will of students rather than a compulsory one.

Key words: Job expectatiom after vocational training, Higher education expectation after vocational training, socio-economy, family, vocational training

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın temelini oluşturan problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, sayıltıları, sınırlılıkları ve araştırmada geçen ana kavramların tanımları yer almaktadır.

1.1 Problem Durumu

Sosyo-ekonomi, toplumsal değerler ve ekonomi arasındaki ilişkiyi inceleyen bilim dalıdır.

Sosyoekonomik gelişmenin, gerek zaman gerekse alan açısından birtakım farklılıklar gösterdiği, bireylerin bölgesel gelişmişlik düzeylerinin zaman içinde değiştiği bilinen bir gerçektir. Sosyoekonomik gelişmişliğin çeşitli ülkeler arasında olduğu gibi, aynı ülke bütünü içinde de farklı hızlarla gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan dengesizlikler denildiğinde genel olarak nüfus, sanayi ve tarımsal yapı, gelir dağılımı, mali ve finansal yapılar, eğitim düzeyi ve sağlık hizmetlerindeki etkinlik ve yaygınlık, altyapı, konut ve coğrafi konum ve yapılarındaki farklılıklar anlaşılmaktadır.(Albayrak,2004)

Bu farklılaşma bireylerin eğitim seviyesinde kendini göstermiş; Sultanbeyli de diğer İstanbul ilçelerine göre ortalamanın altında kaldığından ara eleman ihtiyacının arttığı bir ilçe olmuştur. Ara eleman ihtiyacı karşılayan mesleki eğitime yönlendirme yapılmış öğrencilerin bu ilçede çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin bireysel farklılıklarının, hazırlandıkları ilerdeki yaşama karşı bakış açısının bir farklılık olup olmamasıdır.

1.2 Problem Cümlesi

Araştırmanın problemi; İstanbul ili Sultanbeyli ilçesindeki meslek lisesi öğrencilerinin gelecek beklentisi ile ailenin sosyo-ekonomik yapısı arasında ilişki var mıdır?

1.2.1 Alt Problemler

- Öğrencinin öğrenim gördüğü okul özelliklerine göre mesleki eğitim sonrası iş beklentisi arasındaki ilişki nedir?
- Öğrencinin alan türü durumuna göre mesleki eğitim sonrası iş beklentisi arasındaki ilişki nedir?

- Öğrencinin aile gelir durumuna göre mesleki eğitim sonrası iş beklentisi arasındaki ilişki nedir?
- Öğrencinin anne ve babanın meslek durumuna göre mesleki eğitim sonrası iş beklentisi arasındaki ilişki nedir?
- Öğrencinin anne ve babanın eğitim durumuna göre mesleki eğitim sonrası iş beklentisi arasındaki ilişki nedir?
- Öğrencinin anne ve babanın birliktelik durumuna göre mesleki eğitim sonrası iş beklentisi arasındaki ilişki nedir?
- Öğrencinin öğrenim gördüğü okul özelliklerine göre mesleki eğitim sonrası yükseköğrenim beklentisi arasındaki ilişki nedir?
- Öğrencinin alan türü durumuna göre mesleki eğitim sonrası yükseköğrenim beklentisi arasındaki ilişki nedir?
- Öğrencinin aile gelir durumuna göre mesleki eğitim sonrası yükseköğrenim beklentisi arasındaki ilişki nedir?
- Öğrencinin anne ve babanın meslek durumuna göre mesleki eğitim sonrası yükseköğrenim beklentisi arasındaki ilişki nedir?
- Öğrencinin anne ve babanın eğitim durumuna göre mesleki eğitim sonrası yükseköğrenim beklentisi arasındaki ilişki nedir?
- Öğrencinin anne ve babanın birliktelik durumuna göre mesleki eğitim sonrası yükseköğrenim beklentisi arasındaki ilişki nedir?

1.3 Sayıtlar

- Araştırmada kullanılacak olan anketleri araştırmaya konu olan öğrencilerin samimi ve doğru cevaplandıracakları varsayılmaktadır.
- Veri toplama aracının sosyo-ekonomik yapısının kapsadığı ve gelecek ilgili görüşleri ortaya çıkaracak nitelikte olduğu varsayılmaktadır
- Araştırmada kullanılan ölçme araçları geçerli ve güvenilirlerdir.
- Verilerin analizinde kullanılan SPSS istatistik paket programının analiz için yeterli araç olduğu varsayılmıştır.

1.5 Sınırlılıklar

- Bu araştırma anketteki sorularla sınırlıdır.
- Anketi yanıtlayan öğrencilerin verdikleri cevaplarla sınırlıdır.
- İstanbul ili Sultanbeyli ilçesi Endüstri Meslek Lisesi okullarındaki öğrencilerle sınırlıdır. Elde edilecek bulgulardan yola çıkılarak varılacak sonuç ve genellemeler, araştırmanın evreni için geçerlidir.

1.5 Tanımlamalar

Alan: Öğrenim görülen mesleki alan

Endüstri Meslek Lisesi; İlköğretim diploma notuna göre yerleştirme yapılan mesleki eğitim birimi.

Teknik Lise; 9. Sınıf not ortalamasına göre 10.sınıfa geçebileceği mesleği eğitim birimi.

Anadolu Teknik Lisesi; SBS notuyla yerleştirme yapılan mesleki eğitim birimi.

BÖLÜM II

2.1 Mesleki Örgün Eğitim Okul Türleri

Ortak alan 9. sınıfı geçen öğrenciler 10. sınıftan itibaren Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Türkçe-Matematik, Yabancı Dil ya da mesleki eğitim alanlarını seçer ve alanlarından birini seçerler. 10'uncu sınıftan itibaren okutulan bazı örgün mesleki eğitim okul türleri aşağıdaki gibidir.

2.1.1 Anadolu Teknik Lisesi

İlköğretim okulu üzerine öğrenim veren Anadolu teknik liselerinin öğrenim süresi 4 yıldır. Bu okullarda öğrencilere, genel bilgi dersleri ile birlikte endüstriyel teknik alanlarda mesleki formasyon verilmesini ve en az bir yabancı dil öğretilmesini amaçlayan, öğrencileri hem hayata, hem de yüksek öğrenime hazırlayan programlar uygulanmaktadır.

Öğrencilere 9'uncu sınıfta yabancı dil hazırlık sınıflarında ders görüp 10'uncu sınıftan itibaren yabancı dil ve mesleki eğitim ağırlıklı eğitim görmekteydi. 2001 yılından itibaren öğrenciler İngilizce ağırlıklı eğitimden vazgeçilip yabancı dil dersleri okutulan 4 yıla yayıldı. İngilizce öğretmenleri bu durumda norm fazlası duruma gelip başka ihtiyaç olan kurumlara yönlendirmeleri yapıldı.

Bu okullardan mezunlar olanlar Teknisyen unvanı ile kendi alanları ile ilgili yerlerde çalışabilecekleri gibi Öğrenci Seçme Sınavını (ÖSS) kazandıkları takdirde ÖSYM tarafından her yıl yayınlanan Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Kılavuzu doğrultusunda çeşitli fakülte ve yüksekokullarda öğrenimlerine devam edebilirler. (MEB,2014a)

1998 yılından sonra mesleki eğitime kat sayı farkı konulmasıyla beraber okulların istersen meslek sahibi olup daha sonrada üniversiteyi kazanabilirsin kuralı kalmadı. Popülerliğini yitiren okullar girdikleri ortaöğretim sonu sınavlarıyla puan yeterliliğine göre seçilmektedir.

2.1.2 Anadolu Meslek Lisesi

İlköğretim okulu üzerine, öğretim süresi 4 yıl olan Anadolu meslek liselerinde, öğrencilere meslek alanlarının gerektirdiği seviyede yabancı dil ve mesleki formasyon verilmektedir. Bu okullarda öğrencileri hayata, iş alanlarına ve yükseköğretime hazırlayan programlar uygulanmaktadır. Çeşitli meslek alanlarına yönelik eğitim verilmektedir. Yabancı dil olarak İngilizce veya Almanca dil eğitimi verilmektedir.

Bu okullardan mezunlar olanlar Teknisyen unvanı ile kendi alanları ile ilgili yerlerde çalışabilecekleri gibi Öğrenci Seçme Sınavını (ÖSS) kazandıkları takdirde ÖSYM tarafından her yıl yayınlanan Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Kılavuzu doğrultusunda çeşitli fakülte ve yüksekokullarda öğrenimlerine devam edebilirler. (MEB,2014a)

Okul türünün EML'den farkı sınavla gelmeleridir. 1999 yılından önce EML'de sınavla öğrenci alıyordu fakat daha sonra zorunlu eğitimle beraber diploma notları esas alındı.

2.1.3 Teknik Lise

Öğrencilere ortaöğretim seviyesinde ortak genel kültür kazandırılmasını ve endüstriyel teknik alanlarda mesleki formasyon verilmesini amaçlayan bu okullarda öğrenciler kendilerini hayata, iş alanlarına ve yükseköğretime hazırlayan programların eğitimlerini alırlar. Bu okullardan mezun olanlar işletmelerde TEKNİSYEN unvanı ile istihdam edilirler. Mezunlar doğrudan İŞYERİ AÇMA BELGESİ sahibi olabilirler. Kamuya ait işyerlerinde çalışmaları durumunda genel lise mezunlarına göre bir üst derece ile işe başlarlar. Öğrenimlerine devam etmek isteyen öğrenciler ise Öğrenci Seçme Sınavını (ÖSS) kazandıkları takdirde ÖSYM tarafından her yıl yayınlanan Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Kılavuzu doğrultusunda çeşitli fakülte ve yüksekokullarda öğrenimlerine devam edebilirler veya sınavsız olarak 2 yıllık Meslek Yüksek Okullarına devam edebilirler. (MEB,2014a)

Teknik Lise okul türü öğrencinin Anadolu teknik lisesi hedeflerini tutturabilme şansı tanıyor. Gösterilen derslerde sınavlara hazırlık programı uygulanıyor. 12'inci sınıfta staj yerine okula geliyor kendi stajlarını ise 10 ve 11'inci sınıfın yaz tatillerinde tamamlıyorlar.

2.1.4 Çok Programlı Lise

Çok programlı liseler, ilköğretim okulu üzerine öğrenim süresi 4 yıl olan ve öğrencilere; ortaöğretim seviyesinde asgari genel kültür ve uygar bir dünya görüşü kazandırılması yanında, çeşitli meslek alanlarında endüstrinin ve hizmet sektörlerinin ihtiyaç duyduğu mesleki formasyon verilmek suretiyle öğrencileri hayata, iş alanlarına ve yükseköğretime hazırlayan programların uygulandığı mesleki ve teknik okullardır.

Bu okullardan mezun olanlar kendi alanları ile ilgili iş yerlerinde çalışabilirler. Öğrenimlerine devam etmek isteyen öğrenciler ise Öğrenci Seçme Sınavını (ÖSS) kazandıkları takdirde ÖSYM tarafından her yıl yayınlanan Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Kılavuzu doğrultusunda çeşitli fakülte ve yüksekokullarda öğrenimlerine devam edebilirler veya sınavsız olarak 2 yıllık Meslek Yüksek Okullarına devam edebilirler. (MEB,2014a)

Türkiye'nin nüfus yerleşiminin dar olduğu bölgelerde hem mesleki hem de düz lise ihtiyacının olduğu yerde adı üzerinde çok program yani çok okul türü olan okullar açılmakta bunun kararını ise bölgede görevli müfettiş teklifi ile olmaktadır.

2.1.5 Endüstri Meslek Lisesi

Öğretim süresi 4 yıl olan bu okullar genellikle üretim ve öncelikle endüstriyel üretim programlarını uygulayan okullardır. İlköğretimden mezun olan öğrenciler ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda seçecekleri bir alanda eğitim almak üzere bu okullara başvurabilirler. Bu okullardan teknisyen unvanı ile mezun olanlar, alanları ile ilgili iş yerlerinde çalışabilecekleri gibi kendi işyerlerini de açabilirler. Öğrenimlerine devam etmek isteyen öğrenciler ise Öğrenci Seçme Sınavını (ÖSS) kazandıkları takdirde ÖSYM tarafından her yıl yayınlanan Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Kılavuzu doğrultusunda çeşitli fakülte ve yüksekokullarda öğrenimlerine devam edebilirler veya sınavsız olarak 2 yıllık Meslek Yüksek Okullarına devam edebilirler. (MEB,2014a)

Öğrencilerin en çok rağbet gördüğü okul türüdür. 12'inci sınıfta staj görmekte ve işyerleri staj gören öğrencilerin sigorta yatırma yükümlülüğü olmaması ve asgari ücretin 3/1 ödenmesi gibi avantajlarını değerlendirip teknik eleman yetişmesini ve ileride seçeceği işyerinin elemanın kim olacağını belirler.

2.1.6 Kız Teknik Lisesi

Öğretim süresi 4 yıl olan bu okullarda öğrencilere; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda seçecekleri bir alanda verilen meslek eğitimi ile birlikte genel lise ile ortak genel bilgi dersleri de verilir. Bu okullardan teknisyen unvanı ile mezun olanlar, alanları ile ilgili iş yerlerinde çalışabilecekleri gibi kendi işyerlerini de açabilirler. Öğrenimlerine devam etmek isteyen öğrenciler ise Öğrenci Seçme Sınavını (ÖSS) kazandıkları takdirde ÖSYM tarafından her yıl yayınlanan Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Kılavuzu doğrultusunda çeşitli fakülte ve yüksekokullarda öğrenimlerine devam edebilirler veya sınavsız olarak 2 yıllık Meslek Yüksek Okullarına devam edebilirler. (MEB,2014a)

Bu okul türünde ise daha çok bayanlar hitap eden mesleklerin alanları yer almaktadır. Bazı durumlarda adı kız teknik fakat işleyişi ÇPL olan okullar olmaktadır. Bu okulların içinde erkek öğrencilerde olmakta saç bakım güzellik gibi bölümleri tercih etmektedir. Sektörde artık erkek ya da bayanlara ait işler olmamakta; mevcut günümüz şartları cinsiyet ayrımını göz ardı edilmektedir.

2.2 Mesleki Eğitim Alan Türleri

İlköğretimi/temel eğitimi bitirdikten sonra meslek veya eğitim alanını seçme durumu ile karşılaşmaktadır. Bireyler, meslek seçmekle yaşayacağı çevreyi, ekonomik durumunu, ilişkide bulunacağı insanları da bir bakıma seçmiş olmakta, kendi ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerine uygun mesleği 9'uncu sınıftan sonra aşağıdaki bazı mesleki alanlara yönlendirme yapılacaktır

2.2.1 Bilişim Teknolojileri

Bilişim Teknolojileri alanı, bilgisayar sistemlerinin yazılım ve donanım kurulumu yanında alanın altında yer alan Ağ İşletmenliği, Bilgisayar Teknik Servisi, Veri tabanı Programcılığı ve Web Programcılığı dallarının yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Teknoloji hızla ilerledikçe Bilişim Teknolojileri alanına olan ihtiyaç daha da artmaya başlamıştır. Bu sebepten Bilişim Teknolojileri alanında bilgi sahibi olan bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. (MEB,2014b)

Öğrencilerin umutla gidip programlama becerisini ölçtükleri bölümlerdir. Bilişim teknolojisinde teknik servis elemanı ihtiyacını çekirdekten yetiştiren elemanlar fazladır. Bu liseler ilköğretimde zorunlu bilişim teknolojisi dersinin kaldırılmasıyla beraber tercih sırasında sonlara yerleştirilmiştir. Öğrencilerin bilgisayar ortamında mesleki eğitim görmesi tercih sıralamasında alt sıralarda yer almamasını sağlamıştır.

2.2.2 Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi

Erken çocukluk öğretmen yardımcısının sahip olduğu, çocuğun gelişim ilkelerine uygun eğitim programını uygulamada öğretmene yardımcı olma yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Erken Çocukluk Eğitimi, Özel Eğitim dallarında eğitim verilmektedir. (MEB,2014b)

Buradan mezun olanlar daha çok çocuk bakım evlerinde görev yapmaktadır. Eğer isterlerse devlet kurumlarına bağlı yerlerde usta öğretici olarak görevlendirilme şansları vardır. Çalışılacak kurumları imkânları ve verilen aylık ücretlendirmeye göre tercih edilirler. Çünkü bakım evleri arasındaki en az aidat alan ile en çok aidat alan arasındaki ücret miktarı fazladır

2.2.3 Elektrik – Elektronik Teknolojisi

Elektrik-Elektronik Teknolojisi alanı, altında yer alan dallarının yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Elektrik-Elektronik Teknolojisi alanı bugün diğer tüm alanları geliştiren, temel ve üretken bir sanayiye dönüşmüş durumdadır. Alan, bugün kendi tasarım ve teknolojilerini geliştirecek güce ulaşmıştır. Elektrik- Elektronik alanı birçok alanı etkilerken ekonomiye kendi üretimi, ihracatı ve istihdamıyla yaptığı birinci derece katkının yanında, diğer sektörlerle olan etkileriyle ikinci derece katkılarda da bulunmaktadır. Bu alandaki teknoloji değişimleri ve kalite artışlarının, sektör ürünlerini girdi olarak kullanan birçok alanda kalitenin artmasına olumlu etkide bulunacağı anlamına gelmektedir. Bobinaj, Büro Makineleri Teknik Servisi, Elektrik Tesisatları ve Pano Montörlüğü, Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servisi, Elektromekanik Taşıyıcılar, Endüstriyel Bakım Onarım, Görüntü ve Ses Sistemleri, Güvenlik Sistemleri, Haberleşme Sistemleri, Yüksek Gerilim Sistemleri dallarında eğitim verilmektedir.(MEB,2014b)

Bu alandaki mezunlar piyasada iş bulma sıkıntısı çekmemektedir. Yüksek gerilim hatlarından elimizdeki cep telefonlarına kadar bu alanın içindedir. Öğrencilerin alana ilgileri ve yetenekleri yeterli olduğu sürece kendi işyerini açabilme yetkisini sonuna kadar kullanıp çok iyi yerlere gelebilmektedir.

2.2.4 Gıda Teknolojisi

Gıda Teknolojisi alanı altında yer alan gıda kontrol, süt işleme, hububat işleme, sebze ve meyve işleme, zeytin işleme, çay üretimi ve işleme dallarının yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Gıda kontrol, Süt işleme, Sebze ve meyve işleme, Hububat işleme, Zeytin işleme, Çay üretimi ve işleme dallarında eğitim verilmektedir.

Meslek liselerinin Gıda Teknolojisi alanından mezun olanlar, “Yükseköğretime Geçiş Sınavı’nda başarılı ise lisans programlarına ya da meslek yüksekokullarının ilgili programlarına devam edebilirler. Sınavsız yerleşebilecekleri ön lisans programları mevcuttur. (MEB,2014b)

Gıda laboratuvar teknisyenleri, gıda üretimi yapan fabrikalarının laboratuvarlarında, özel gıda kontrol laboratuvarları vb. yerlerde iş imkânı bulabilmektedirler. Hizmet sektöründe marketler, yemek fabrikaları, pastaneler vb. yerlerde de kalite kontrol elemanı olarak çalışabilirler. Süt ve süt ürünleri operatörü, hububat ve hububat ürünleri operatörü, çay üreticisi ve operatörü, sebze, meyve ve ürünleri operatörü, sofralık zeytin ve zeytinyağı operatörü, gıda üretimi yapan fabrikalar ve imalathanelerde çalışabilirler. İş yerlerinde belli bir süre çalışanlar, çeşitli bölümlerde üretim sorumlusu olarak çalışabilmektedirler. (MEB,2014b)

Tarım ülkesinde yaşadığımız, tropikal meyve sebzelerin dışında her şeyin yetişmesinde anlayabiliriz. Kendi kendine yetebilen bir ülke olabilmek için insanların ilk ihtiyaçlarından birisi olan beslenmede yetişen gıda teknisyeni ve mühendislerinin payı azımsanmayacak kadar fazladır. Tohum ıslahından ürünün evimize kadar gelen süreçte bu kişilerin payı çoktur. Sağlıklı olmanın birinci şartı doğru beslenme doğru beslenme için ilk şart organik tarım, organik gübre gübre gibi faktörlerdir. Bunun denetimi ise bu alanda yetişen kişilere bağlıdır.

2.2.5 Giyim Üretim Teknolojisi

Giyim Üretim Teknolojisi alanı; Kadın Giyim Modelistliği, Erkek Giyim Modelistliği, Çocuk Giyim Modelistliği, İç Giyim Modelistliği, Hazır Giyim Model Makineciliği, Deri Giyim, Kadın Terziliği, Erkek Terziliği, Kesim ve Konfeksiyon Makineleri Bakım Onarımı dallarının yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır.

Giyim, kültürel ifadenin bir aracı, bir yaşam tarzı ve kişisel olarak kendini ifade etmenin bir yoludur. Bu alan sanatı ve tekniği birleştirerek ürün ortaya çıkarmaktadır. Giyim üretim teknolojisi sektörü emek yoğun karakteri nedeniyle on binlerce iş yerinde, yüz binlerce kişiye istihdam sağlamaktadır. Bu alanda yüksek oranda istihdam sağlayan gelişmelerin toplum refahı üzerindeki olumlu etkisi yadsınamaz. Giyim üretim teknolojisi sektöründe, yaklaşık 4 milyon kişi istihdam edilmektedir. Vasıflı iş gücü ihtiyacı, bu alanda eğitim veren yaygın eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarından önemli ölçüde karşılanmaktadır. Kadın Giyim Modelistliği, Erkek Giyim Modelistliği, Çocuk Giyim Modelistliği, İç Giyim Modelistliği, Hazır Giyim Model Makineciliği, Deri Giyim, Kadın Terziliği, Erkek Terziliği, Kesim, Konfeksiyon Makineleri Bakım Onarım dallarında eğitim verilmektedir. Bu meslekteki elemanlar hazır giyim işletmelerinde, modaevlerinde, terzilerde, kendi atölyelerinde, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışabilirler. Bu alanda çalışanlar görevini yaparken diğer çalışanlarla iş birliği içinde bulunmak ve görevini eş güdüm hâlinde yürütmek durumundadır. İş, elle ve/veya makinelerle çalışmayı gerektirmektedir. Çalışma ortamlarının iyi aydınlatılmış ve ergonomik olması, iş güvenliği ve çalışanların sağlığının ön planda olması verimli ve kaliteli üretimin temelidir. (MEB,2014b)

Bursa da yetiştirilen ipek böceğinden çukur ova 'da yetişen pamuğa kadar bu sektörle bağlantısı olan sektör giyim üretim teknolojisidir. Makineleşme herkese ulaşma amacı taşımakta fakat bu sektörü idame ettiren yetiştirilen elemanların kaynakları doğru şekilde tüketiciye ulaştırmakta sorumludur. Kışın soğuktan koruyan, alerjik fonksiyonları engelleme gibi amaçları karşılayan sektör olmasını yetiştirilmiş kalifiyeli elemanlara bağlıdır.

2.2.6 Güzellik Ve Saç Bakım Hizmetleri

Güzellik ve saç bakım hizmetleri alanı altında yer alan saç bakımı, cilt bakımı, vücut bakımı ve makyaj dallarının yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır.

Saç Bakımı, Cilt Bakımı, Vücut Bakımı, Masaj dallarında eğitim verilmektedir.

Kuaförlük mezunu olan kişi, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan halk eğitim merkezlerinde, mesleki eğitim merkezlerinde, meslek liselerinde, ustalık ve usta eğiticilik belgelerini almak şartıyla sözleşmeli usta eğitici olarak öğretmen gözetiminde görev alabilirler. Özel kurum ve kuruluşların kuaför salonlarında, tiyatro ve TV stüdyolarında ve kendilerine ait iş yerlerinde çalışabilirler. (MEB,2014b)

Modern insanın kendini olduğundan daha güzel göstermek istemesi bu sektörü doğurmuştur. Ahilik teşkilatında sadece erkeklere verilen güzellik bakım hizmeti cumhuriyet ile birlikte kadınlara da hizmet vermeye başlamıştır. Bu sektörde eleman yetiştirilmesi ahilik gereği çırak kalfa ustalık sıralamasıyla yapılmaktaydı. Fakat ara eleman ihtiyacını karşılamaya yönelik artık bu alan türü olan okullarda öğrenciler yapılması gerekenleri teknik bilgiler çerçevesinde yapmaktadır. İş yeri açma yetkisiyle beraber kendi işyerlerini açmakta çıraklık kalfalık ustalık zamanlarında öğretim ortamında uzaklaşmamıştır.

2.2.7 İnşaat Teknolojisi

İnşaat Teknolojisi alanı, Ahşap Yapı Sistemleri, Betonarme Yapı Sistemleri, Beton-Çimento ve Zemin Teknolojisi, Cephe Sistemleri ve PVC Doğrama, Çatı Sistemleri, Çelik Yapı Teknik Ressamlığı, İç Mekân Teknik Ressamlığı, Mimari Yapı Teknik Ressamlığı, Restorasyon, Statik Yapı Teknik Ressamlığı, Yapı İç Mekân Dekorasyonu, Yapı Yalıtımı, Yapı Yüzey Kaplama dallarının yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Günümüzde tek katlı yapılardan gökdelenlere kadar farklı amaçlarla yapılan binalar, barajlar, otoyollar, fabrikalar, köprüler, viyadükler, tüneller gibi çeşitli amaçlara hizmet eden yapılar modern yapı teknolojileri kullanılarak inşa edilmektedir. Bu yapılar; Müstakil evlerden toplu konutlara ve çok katlı yapılara kadar her tipteki evler, kara yolları, otoyollar, demir yolları, köprüler, tüneller, viyadükler, metrolar vb. yapılar, Kanallar, barajlar, bentler, göletler, hidroelektrik santralleri vb. su yapıları olarak sınıflandırılabilir. Deprem riskinin yüksek olduğu ülkemizde kaliteli bina inşaatı önem taşımaktadır. Firmaların sahip olduğu mühendislik kapasitesi ve çalıştırdıkları nitelikli iş gücü, yapılan işlerin kalitesinin en önemli belirleyicisidir.

Kaliteli eğitim almış nitelikli iş gücü, sektörde büyük ölçekli ve kapasiteli firmalarda kolaylıkla iş bulabilmektedir. Eğitimini tamamlayarak iş hayatında gerekli yeterlilikleri kazanan meslek elemanları, İnşaat Teknolojisi alanı ile ilgili işletmelerde kariyer yapabilirler. Yapı ve inşaat alanında eğitim alan bireyler çalışmalarını hem kapalı mekânlarda hem de açık havada yürütürler. Yapı ve mimari alanında tüm çalışanlar görevlerini yaparken diğer çalışanlarla etkileşimde bulunmak ve görevini eş güdümlü hâlinde yürütmek durumundadır. İnşaat sektöründeki mesleklerde iş bulma olanakları oldukça fazladır. İşsizlik oranı yüksek olan ülkemizde, vasıfsız elemanların (eğitilerek) inşaat alanında çalışmaları sağlanabilir. İnşaatta çalışma dönemleri inşaat mevsimiyle sınırlı kalmakta ve iş yoğunluğu bu dönemde artmaktadır. Sektörde giderek daha fazla büyük ölçekli işletmenin oluşumuna yol açan bir yoğunlaşma eğilimi gözlenmektedir. Özellikle Türk inşaat firmalarının yurt dışında iş almaları bu meslek için yurt dışında da çalışma imkânını beraberinde getirmektedir. İnşaat Teknolojisi alanında eğitim görenlerin; Devlet Su İşleri, Karayolları, Köy Hizmetleri, Tapu Kadastro, Bayındırlık İl, Bölge ve Şube Müdürlükleri ve Belediyeler gibi kamu kuruluşlarında, ayrıca özel sektöre ait hazır beton santralleri, mühendislik ve mimarlık bürolarında, müteahhitlik ve müşavirlik hizmeti veren kuruluşlarda teknik eleman olarak çalışma şansları vardır. (MEB,2014b)

İnsanların birincil ihtiyaçları arasındaki barınma ihtiyacı ilk yerleşim yerlerindeki toprak evlerden şimdiki gökleri delen yapılara kadar sürmüştür. Devamlı devinim halinde barınma ihtiyaçların toplu yaşam şeklinde gerekli yapısal teknikler gereği yetişmiş alan ihtiyacı doğurmuştur. Artık insanlar iş bölümü gereği kendi evlerini yapmak yerine gerekli bilgi ve donanıma sahip kişilere yaptırmaktadır. Bu kişilerin ara eleman ihtiyacını ilgili alandaki yetişen kişiler tarafından karşılanmaktadır. İnsanlığın varoluşundan sonuna kadarda bu ihtiyaç olacaktır.

2.2.8 Kimya Teknolojisi

Teknolojisi alanı altında yer alan Kimya Laboratuvarı, Boya Üretimi ve Uygulama, Lastik Üretimi, Petrol – Rafineri, Petrol – Petrokimya, Deri İşleme ve Proses dallarının yeterliliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Kimya laboratuvarı ve proses teknisyenleri gıda, şeker, tekstil, rafineri, lastik sanayiinde, petrokimya, çimento, otomotiv, seramik, cam, metal, gübre, plastik, enerji, madencilik, deterjan ve kozmetik sanayiinde çalışabilirler. Petrokimya ve rafineri teknisyenleri; rafineri ve

petrokimya işletmelerinde üretim sürecinde çalışabilirler. Boya üretimi ve uygulamaları teknisyeni, boya üretimi ve uygulaması yapan her türlü işletmelerde görev yapabilirler. Lastik üretimi teknisyenleri; otomotiv sanayiinde, taşıt ve uçak lastikleri, çamurluk lastikleri, taşıt iç döşeme lastikleri, lastik ve kauçuk ayakkabı, kayış, hortum gibi her türlü lastik ile plastik mamuller üretimi yapan fabrika veya atölyeler ile AR-GE laboratuvarlarında çalışabilirler. Deri üretimi teknisyeni, ham deri depolarında, kimyasal malzeme satan yerlerde, AR- GE laboratuvarlarında çalışabilirler. (MEB,2014b)

İlk ateşin bulunmasından petrol kaynaklarının damıtılması sürecine kadar insanların gerekli ihtiyaçlarını karşılayan kimya teknolojisine iş düşmüştür. Kimya teknolojisi alanı gerekli ara eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

2.2.9 Makine Teknolojisi

Makine Teknolojisi alanı; klasik ve bilgisayar kontrollü üretim tezgâhlarında makine imalatı işlemlerini yapma, kalıplama teknikleri, sac metal kalıpları, hacim kalıpları ve iş kalıpları imalatı yapma, iki ve üç boyutlu makine ve mekanizmaları çizimlerini yapma, makinelerin temel bakım ve onarımını yapma, mermer kesme ve işleme tezgâhlarında imalat işlemlerini yapma, endüstriyel döküm ve kalıplama tekniğine uygun üretime yönelik modelleme ve prototiplerini yapma yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. İnsanın hayat standartları, teknolojik gelişmelere paralel olarak artmaktadır. Teknolojik gelişmeleri yakından takip eden ve uygulayan ülkelerde insan hayatının kolaylaştığı gözlenmektedir. Hayatın kolaylaşması da insanın kendisine ve çevresine daha fazla zaman ayırmasını sağlar. Makine Teknolojisi alanı ekonomik kalkınmanın temelini oluşturur. Tasarım ve üretim yapan her sektöre hitap eder. Gelişen teknoloji ve üretim teknikleri tasarım ve üretimde makinenin önemini artırmıştır. Getirisi ve katma değeri ile ekonominin lokomotifi durumundadır. Alanda istihdam imkânları oldukça çeşitlidir. Dünyada ve ülkemizde sektördeki kalifiye eleman ihtiyacı fazladır. Dolayısıyla iş istihdamı sıkıntısı söz konusu değildir. Alanda çalışanların gelir seviyeleri ülke standartlarına göre iyidir. (MEB,2014b)

Bilgisayarlı Makine İmalatı, Endüstriyel Kalıp, Bilgisayar Destekli Makine Ressamlığı, Makine Bakım Onarım, Mermer İşleme, Bilgisayar Destekli Endüstriyel Modelleme dallarında eğitim verilmektedir. Bu mesleklerdeki elemanlar fabrikalarda, kendi atölyelerinde, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışabilirler. Buldukları işletmelerde çalışanlarla iş birliği ve uyum içerisinde üretim yaparlar. Tasarım bürolarında bilgisayar ortamında, imal edilecek makine ekipmanını iki ve üç boyutlu olarak tasarlarlar. Tasarlanan makine veya sınai tesis ekipmanlarını imalat atölyelerinde CNC tezgâhlarında imal ederler. Çalışma ortamları; iyi aydınlatılmış, havalandırılması ve yalıtımı iyi yapılmış, kısmen gürültülü, iş güvenliği ve işçi sağlığı ile ilgili tedbirlerin alındığı, bireysel ve ekip çalışmalarının yapıldığı kapalı büro, atölye ve fabrika ortamlarıdır.

Makine Teknolojisi alanında eğitim almış kişiler, kamu veya özel sektöre ait işletmelerde (otomotiv, gemi, uçak, sınai tesisler) çalışabilecekleri gibi kendi iş yerlerini de açabilirler. CNC mekanik imalat atölyelerinde, kalıp ve prototip yapan imalathanelerde, imalat ve komple resimlerin tasarlanıp çizildiği bürolarda, mekanik bakım atölyelerinde, mermer ve model imalatı yapan işletmelerde iş bulabilirler. (MEB,2014b)

Otomasyonlaşan dünyada insanların yaptığı işleri artık makineler yapmaktadır. Eskiden bir su kuyusunu bulmak için yıllarca insanlar toprağı kazıp suyu ararken şimdi sondaj makineleriyle birkaç ayda kazılacak yeri birkaç günde sondaj yapılmakta daha çabuk su bulunmaktadır. İnsanların iş gücünü makineler devraldıkça bu makinelerin bakımından sorumlu eleman ihtiyacı doğmuştur. Gerekli ara eleman ihtiyacını bu alanda eğitim gören öğrenciler karşılamaktadır.

2.2.10 Mobilya Ve İç Mekân Tasarımı

Mobilya ve İç Mekân Tasarımı alanı; iç mekân yerleşimlerini planlama ve bilgisayarla çizme, iç mekân ve mobilya elemanlarının üretimini yapma, mobilya süslemelerinden oyma, tornalama ve kakma yapma, mobilya iskeleti ve döşemesi yapma, ahşap doğrama üretimi yapma yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretimin verildiği alandır. Ahşap işlevsel değerleri ile mekânların (estetik değeriyle de yaşadığımız ve çalıştığımız mekânların) kullanışlı, sıcak, sevimli ve renkli bir ortam hâline gelmesini sağlar. Bu alan, sanatı ve tekniği birleştirerek ürünü ortaya çıkarır. Söz konusu ürünler ortaya

çıkarılırken ahşap ve ahşap ürünlerinin yanı sıra boya, vernik, cam, plastik, çelik ve metal gibi gereçler de kullanılmaktadır. Türkiye’de bu sektör hızla gelişmekte ve büyümektedir. Ülkemizde küçük ve orta ölçekli işletmeler giderek şirketleşmekte ve bu alanda ciddi miktarda elemana ihtiyaç duyulmaktadır. Bu mesleklerdeki elemanlar mobilya fabrikalarında, kendi atölyelerinde, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışabilirler. Buldukları işletmelerde çalışanlarla iş birliği ve uyum içerisinde üretim yaparlar. Hareketli ve sabit mobilyaları tasarlayarak imal eder, iç ve dış mekânların dekorasyonunu yaparlar. Ağacın kokusunu, rengini, desenini ve sıcaklığını hissederler. Çalışma ortamında iş güvenliği kurallarına uygun davranmalıdırlar. (MEB,2014b)

2.2.11 Motorlu Araçlar Teknolojisi

Motorlu Araçlar Teknolojisi alanı; otomotiv üzerinde mekanik, elektrik ve elektronik aksamaların bakım ve onarımlarını yapma, otomotiv gövde bölümlerinin onarımlarını yapma, gövde yüzeyleri üzerinde boya ve boya sonrası işlemleri yapma, iş makineleri bakım ve onarımı yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır.

Motorlu araçlar sektörü, küresel düzeyde hızla değişen pazar ve rekabet koşullarının bir sonucu olarak sürekli ve hızlı bir gelişim içindedir. Bu özellikleri nedeniyle stratejik bir sektör olarak ülkelerin yakın ilgisini çekmektedir. Küreselleşmeyle birlikte motorlu araçlar sektöründe rekabet büyük yoğunluk kazanmakta, sanayileşmiş ülkeler bu sektörün korunması ve rekabet gücünün geliştirilmesi için özel politikalar uygulamaktadır. Türkiye’deki motorlu araçlar sektörü, üretimde ulaşılan kalite süreci ve yüksek verimlilik nedeniyle uluslararası pazarlar için yeni bir üretim merkezi hâline gelmiş bulunmaktadır. Sektörde, her geçen gün teknolojiye, insan kaynaklarına, bilgiye ve kalite eğitimine daha fazla yatırım yapılmaktadır. Ülkemizdeki motorlu araçlar sektörü ana ve yan sanayisi ile birlikte çok önemli bir gelişim potansiyelini yakalamış ve büyük ihracat kapasitesine erişmiştir. Sektörle bağlantılı ana sanayideki bir kişinin, yan sanayide beş kişiye istihdam oluşturduğu belirtilmektedir. Ayrıca akaryakıt istasyonları, motorlu taşıtlar sektörüne yönelik reklam ve sigorta hizmetleri, oto kiralama şirketleri, kara yolu ve deniz taşımacılığı, inşaat ve tarım hizmetleri, otopark hizmetleri, yedek parça, satış ve satış sonrası hizmetler gibi sektörle ilişkili iş kolları düşünüldüğünde büyük bir istihdam yaratıldığı da bir gerçektir. Bu alandaki meslek elemanları otomobil fabrikaları, otomobil bakım servisleri tamir ve bakım atölyeleri gibi kapalı ortamlarda çalışır. Bazen dış

ortamlarda da bakım ve onarım yapabilirler. Teknolojik alet ve makinelerle uluslararası standartta donanım ve koşullarda çalışırlar. Otomotiv boyacıları genellikle boya kabinleri içerisinde çalışır. Ortamında kimyevi maddeler bulunduğu için ciltte, gözde ve solunum yollarında alerjik reaksiyonlar gözlenebilir. Bu nedenle çalışma ortamlarında havalandırmanın çok iyi olması, iş giysileri giyilmesi ve iş güvenliği kurallarına dikkat edilmesi gerekmektedir. İş makineleri ile ilgili çalışanlar hem kapalı hem açık havada hem de çalışma sahasında çalışabilirler. Bu alanda ülkemizin her bölgesinde geniş iş imkânları mevcuttur. Özellikle otomotiv sanayisinin gelişmiş olduğu bölgelerde eğitimli elemanlar kolaylıkla iş bulabilmektedir. Bu alandaki mesleklerden mezun olanlar, motorlu araç imalatı yapan fabrikalarda, motorlu araç bakım ve onarımı yapan yetkili ve özel servislerde, kamuya ait araç bakım ve onarım atölyelerinde ve motorlu araçlar sektörü ile ilgili çeşitli işletmelerde iş bulabilirler ya da kendi işlerini kurabilirler. (MEB,2014b)

Suyun potansiyel enerjisini döner mafsal sistemlere aktarılmasından sonra yakıt enerjisini doğru kullanılmasıyla ilk önce buhar enerjisiyle daha sonra direkt yakıtın yanma esnasından çıkardığı basınç enerjisini bu sistemlere aktarılması mobil taşımacılığı başlatmış bu kurulan sistemlere motor ismi verilmiştir. Bunların bakımından sorumlu eleman ihtiyacını bu alandaki öğrenciler karşılamaktadır.

2.2.12 Tesisat Teknolojisi Ve İklimlendirme

Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme alanı sıhhi tesisat, ısıtma ve doğal gaz bina içi tesisatı, ev ve ticari tip soğutucular, soğuk oda ve depolar, frigorifik araç ve araç klimaları, ev tipi klima cihazları ile iklimlendirme sistemlerinin montajı, devreye alınması, arıza ve bakım işleri ile ilgili yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Tesisat teknolojisi ve iklimlendirme; insanların yaşamlarını sürdürebilmesi için temel ihtiyaç olan suyu sağlıklı bir şekilde kullanmaları, ısınma ihtiyaçlarının karşılanması, kapalı ortamlarda insan hayatının daha rahat sürdürülmesi, sağlıklı çalışması, endüstri dallarında zorunlu olan hava şartlarının en uygun seviyelerde tutulması, gıda maddelerinin ve tıbbi ürünlerin, bozulmadan uzun süre muhafaza edilmesi işlemlerini kapsar ve hedefler. Tesisat teknolojisi ve iklimlendirme sektörü, ülkemizde hızla yayılan ve genişleyen, sürekli ve dinamik bir gelişim içindedir. Bu özellikleri nedeni ile doğal gaz sektörü stratejik bir endüstri olarak ülkelerin yakın

ilgisini çekmekte ve bu sektör için devletler tarafından özel planlamalar yapılmaktadır. Özellikle ülkemizde ısınma amacıyla kullandığımız doğal gazın dışa bağımlı olarak kullanılması, mevcut kaynaklarımızın kısıtlı oluşu ve doğal gazın özelliği itibarıyla diğer yakacıklardan birçok üstünlüğünün olması, doğal gazın etkili ve verimli kullanılması ile ilgili özel tedbirler alınmasını gerektirmektedir. Gaz ve tesisat sektöründe, ülkemizde doğal gazın hızla yayılmasından dolayı büyük oranda istihdam açığı oluşmaktadır. Ayrıca gaz yakan cihazların imalatını yapan firmaların hızla kendilerini yenilemeleri ve teknolojinin gereklerine göre cihazlarını geliştirmeleri bu dalda büyük oranda servis elemanı ihtiyacını oluşturmaktadır. Soğutma ve iklimlendirme, insan hayatının rahat ve konforlu yaşam sürdürebilmesi için vazgeçilmez bir sektördür. Teknolojinin gün geçtikçe ilerlemesiyle birlikte ülkemizde soğutma ve iklimlendirme alanları da (buna paralel olarak) gelişmektedir. Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme alanında eğitim alan bireyler, çalışmalarını hem kapalı mekânlarda hem de açık alanda ve her türlü iklim koşullarında yürütür. Bu alandaki tüm çalışanlar, görevlerini yaparken diğer sektörlerdeki çalışanlarla ve müşterilerle sağlıklı etkileşimde bulunmalı ve görevlerini meslek ahlakına uygun olarak yürütmelidirler. Delici, kesici, yanıcı özellikteki çalışma ortamında sağlık ve güvenlik kurallarına uymak ve dikkatli çalışmak zorundadırlar. Türkiye genelinde doğal gaz kullanımının hızla yayılması bu sektörde bilgi, beceri ve belgeye sahip yetişmiş eleman ihtiyacını doğurmaktadır. 21 Temmuz 2004 tarihli ve 25.529 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanmış olan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) Doğal Gaz Piyasası Sertifikası Yönetmeliği’nde değişiklik yapılmasına ilişkin yönetmeliğin maddesi (İ) bendi uyarınca “İç tesisat ve servis hatları sahipleri, doğal gazla ilgili faaliyetlerinde, tesisatçı kadrolarında 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu’na göre düzenlenmiş belgelere sahip personel çalıştırmak zorundadır.” denilmektedir. Bu nedenle doğal gaz sektörü, Gaz ve Tesisat Teknolojisi alanından yetişmiş kalifiye eleman ihtiyacını artırmaktadır. Bu sektördeki mesleklerde iş bulma olanakları oldukça fazladır. Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme alanında eğitim alan bireyler, bu meslekle ilgili faaliyet gösteren bir şirkette çalışılabilir, ustalık belgesini almak koşuluyla kendi iş yerini de açabilir. (MEB,2014b)

Köy yerleşiminde dağlardan gelen suyun evlerimize kadar gelmesiyle bu konuda donanımlı eleman ihtiyacı doğmuştur. Isınma soğutma içme temizleme gibi ihtiyaçları

sağlayacak sistemlerini kurulumunu yapan eleman ihtiyacını bu alandaki öğrencilerle karşılanmaktadır.

2.2.13 Uçak Bakımı

Uçak gövde-motor ve uçak elektronik sistemleri ile ilgili yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Ülkemiz, dünyada havacılık sektörünün kurallarını belirleyen iki otoriteden biri olan Joint Aviation Authorities (JAA)'nin tam üyesidir. Bu tam üyelikle havacılık ile ilgili kuralların ve prosedürlerin standart duruma getirilmesi, üye ülkeler arasında uçak, uçak parçası ve bakım personeli alışverişinin kolaylaştırılması, sivil havacılık faaliyetlerinde en yüksek emniyet standartlarının geliştirilmesini sağlamıştır. Uçak Bakım alanında çalışacak meslek elemanları; sivil uçak bakım merkezleri, askerî hava ikmal bakım merkezleri, uçak fabrikaları gibi iş piyasasının ihtiyacına göre istihdam edilmektedir. Geniş bir iş ve çalışma alanı vardır. İstanbul Sabiha Gökçen Havaalanı'nın 2008 yılında uluslararası Havacılık Bakım Onarım Merkezi (HABOM) olması ve sivil havacılıktaki gelişmeler; alanda istihdam imkânını artırmaktadır. Bununla beraber özel havacılık şirketleri kendi bakım merkezlerini ülkemizin çeşitli şehirlerinde kurmayı planlamaktadır. Ayrıca bayanlar da bu mesleklerde eğitim alıp teknisyen olarak çalışabilmektedir. (MEB,2014b)

İnsanların gökyüzüne bakıp istikbali aramasından bu yana gelişmeler yaşanmış artık gökyüzü hatta uzay bile bize artık eskisi gibi uzak değildir. Uçmak için gerekli donanıma sahip olmayan insan uçağı yaptıktan sonra bunların normalden çok fazla bakım yapması gerekmiştir. Çünkü iki meslek dalında kurallar kan ile yazılır. Birincisi tıp diğeri ise hava ulaşımıdır. Hataya yer yoktur. Yapılacak hata ölüme neden olacaktır. Uçak gökyüzündeyken olabilecek bir bakım yada imalat hatası direkt olarak ölüme neden olacaktır. Bu yüzden bunların bakım kontrolünü yapacak eleman ihtiyacını karşılayacak eleman ihtiyacını karşılayacak eleman ihtiyacını bu alanlardan karşılanmaktadır.

2.3 Sultanbeyli Mesleki Eğitim Okulları

Sultanbeyli bölgesinde mesleki eğitim veren üç okul bulunmaktadır;

2.3.1 Sabiha Gökçen Teknik ve EML

Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı olarak 2010 / 2011 eğitim öğretim yılında Elektrik-Elektronik Teknolojisi, Uçak Bakım bölümleri ile “Sultanbeyli Sabiha Gökçen Teknik ve EML Meslek Lisesi” adı ile faaliyete başlamıştır. Aynı bölümlerle devam etmektedir. (MEB,2014d)

İstanbul’da sadece iki okulda bulunan Uçak Bakım alanının bir tanesi bu okulda bulunmaktadır. İlçede en çok tercih edilen mesleki okullarından birisidir. Ayrıca içerisinde Elektrik-Elektronik Teknolojisi alanı be bu alanda açık lise imkanı bulunmaktadır.

2.3.2 Kız Teknik ve ML

Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğünün 15.06.1993 tarih ve 3754 sayılı onay yazılarıyla 1993 / 1994 eğitim öğretim yılında Çocuk Gelişimi, Giyim, El Sanatları bölümleri ile “Sultanbeyli Kız Meslek Lisesi” adı ile faaliyete başlamıştır.

Okulumuz Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı olarak; Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Giyim Üretim Teknolojisi, Bilişim Teknolojileri, Elektrik-elektronik Teknolojileri, Kimya Teknolojisi, Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri alanlarında eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir. (MEB,2014c)

Kız öğrencilerin mesleki eğitimi için açılmış olan bir okul olsa da erkek öğrencilerinde gittiği bir okuldur. MEB tarafından ismi Sultanbeyli Mesleki Anadolu Lisesi olarak değiştirilmiştir. Bünyesinde açık lise imkanları bulunmakta ikili öğretim sistemi uygulanmaktadır.

2.3.3 Çok Programlı Lise

Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı olarak 2009 / 2010 eğitim öğretim yılında Tesisat Teknolojisi, Gıda Teknolojisi, Bilişim Teknolojisi ve İnşaat Teknolojisi bölümleri ile “Sultanbeyli Çok Programlı Lisesi” adı ile faaliyete başlamıştır. Aynı bölümlerle devam etmektedir. (MEB,2014e)

İlçede gıda ,inşaat ve tesisat teknolojisini bünyesinde bulunduran tek okuldur. Düz Lise imkânı Çok Programlı Lise olmasından dolayı kendi bünyesinde bulunmaktadır. Öğrencilerin ulaşım imkanları kısıtlı olsa tercih ettikleri okullardan bir tanesidir.

BÖLÜM III

SOSYO EKONOMİK YAPI ve AİLE

3.1 SOSYO EKONOMİ

3.1.1 Sosyo Ekonomik Düzey Göstergeleri

Sözcükler ya da biçimlerle düzeni gerçekleştirmek bir boşalma ve kurtuluş olduğu kadar, yeniden dolup gerginleşmenin de bir başlangıcıdır. İnsanın her zaman yeni ifade biçimlerine başvurmasının nedeni budur. İnsan, tabiat ve çevreyle ilişkilerinin sonucunda olup bitmiş bir düzeni gerçekleştirmekle kalmaz, bir yenilenme ve değişme süreci içine girer. Bu yüzden biçim bir defada yapıлып bitirilmiş ve ebedi bir dogma gibi kabul edilmiş bir olgu değildir. (Sezer, 1993)

İnsan hayatındaki, en önemli çevresel faktörlerden biri de sosyo- ekonomik faktörlerdir., sosyo ekonomik düzey kişinin yaşam düzeyini özetleyen bir kavramdır. Genellikle yüksek bir eğitim düzeyi, yüksek gelir kişinin üst sosyo ekonomik düzeyde olduğunu belirler. Toplumumuzda yüksek gelir ve yüksek eğitim düzeyi her zaman bir arada görülmemektedir. Değişik sosyo ekonomik düzeydeki kişilerin yaşam koşulları, yaşam biçimleri, olanakları, bazı konulara ilişkin tutum ve değer yargıları da farklılıklar göstermektedir. Sosyo ekonomik düzeyin kişinin yaşamına etkisi doğrudan doğruya veya dolaylı olabilmektedir. (Hortaçsu, 1978)

Sosyo ekonomik bakımdan birbirinden farklı öğrencileri tespit edebilmek için öğrencilerin kişisel ve aile ile ilgili bazı özellikleri incelemek gerekmektedir.

Örneğin; genel sağlık durumları, aile içi ilişkileri, ailenin eğitim durumu, ailenin ekonomik durumu, ikamet ettikleri yerleşim birimi gibi özellikler öğrencilerin sosyo ekonomik durumlarını tahlil etmekte önemlidir (Yaray, 2001).

Birçok toplumda yapılan araştırmalar, genelde sosyo ekonomik bakımdan yetersiz ortamda yetişen çocukların akademik başarısının düşük olduğunu göstermektedir (UNİCEF, 1987). Çünkü, yetersiz çevre koşulları çocuğun tam gelişmesine destek sağlamaz. Düşük gelir düzeyli bölgelerde büyüyen çocukların çoğunlukla fiziksel ve zihinsel gelişimleri, yetersiz beslenmeden yetersiz sözel etkileşime kadar birçok olumsuz etkenlerden zarar görür (Kağıtçıbaşı, 1990).

Bursa kent merkezi ve çevre köylerde yapmış olduğum bir araştırmada da, beşinci sınıf çocuklarına İnsan Resmi Çizme Testi uygulandı. Oturulan yörenin sosyo ekonomik gelişme düzeyi ile zihinsel gelişim arasında çok açık olumlu bir ilişki bulundu (Kağıtçıbaşı, 1979). (Bölgelere göre artan düzeydeki sıralama şöyleydi; en uzak ve en az gelişmiş köy, orta düzeyli köy, en yakın ve en çok gelişmiş köy, düşük gelirli kentsel bölge ve orta gelirli kentsel bölge) (Kağıtçıbaşı, 1990).

Genellikle ana babaların meslek ve eğitim düzeyi ile belirlenen sosyo ekonomik düzeyin, ana-babaların, çocuklarının yetiştirme ve eğitimine ilişkin düşünce ve davranışları ile ilişkili olduğu görülmüştür.

Araştırmalar alt ve üst sosyo ekonomik düzeydeki ana-babaların çocuğa ilişkin değerleri açısından da farklı olduğunu göstermiştir. Alt sosyo ekonomik düzeydeki ana-babalara kıyasla, üst sosyo ekonomik düzeydekiler, otoriteye daha az değer vermekte, eşitlik, bağımsızlık, merak, yaratıcılık, başarı ve sorun çözücü olmayı daha önemli görmekte, çocukların doğuştan iyi olduklarına ve birbirlerinden farklı olabileceklerine inanmakta, konuşma ve tartışmayı daha çok teşvik etmekte, kendileri de çocukları ile daha sık ve ayrıntılı konuşmakta, çocuğu daha az yatırım olarak görmekte ve iki cinsiyet ile ilgili görüşlerinde alt sosyo ekonomik düzeydeki ana-babalara kıyasla, daha az farklılık belirtmektedir (Hortaçsu, 1997).

Özetle, genelde üst sosyo ekonomik düzeydeki ana-babaların alt sosyo ekonomik düzeydeki ana-babalara kıyasla, çocuğun gelişimini olumlu biçimde etkileyecek tutum ve düşünceleri daha sıklıkla taşıdıkları görülmektedir (*Hortaçsu, 1997*).

3.1.2 Türkiye’de Bölgeler Arası Sosyo Ekonomik Düzey

Türkiye’de bölgelerarası dengesizlik çok çeşitli faktör ve tercihlere bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Bölgesel dengesizliği arttıran bir unsur olarak sanayinin kuruluş yerleri önem kazanmıştır. Öyle ki, sanayinin kuruluş aşamasında, sanayileşmeyi hızlı ve daha az maliyetli kılmak, ayrıca özel sektörün getirdiği altyapı yükünü hafifletmek için, sanayileşme altyapı imkânlarının müsait olduğu bölgelerden başlatılmaya çalışılmıştır.

Bunun sonucunda var olan bölgesel dengesizlikler ekonomik açıdan da artmaya başlamıştır.(Gökçen,1989)

Çizelge 3.1 Türkiye’de İller Arası Sosyo-Ekonomik Düzey Farklılığı

1.Derecede Gelişmiş İller	2.Derecede Gelişmiş İller	3.Derecede Gelişmiş İller	4.Derecede Gelişmiş İller	5.Derecede Gelişmiş İller
İstanbul	Adana	Adıyaman	Batman	Ardahan
Ankara	Antalya	Afyon	Bilecik	Artvin
Eskişehir	İçel	Ağrı	Bitlis	Bartın
Bursa	Aydın	Aksaray	Diyarbakır	Bayburt
İzmir	Gaziantep	Amasya	Elazığ	Düzce
	Balıkesir	Bingöl	Erzurum	Gümüşhane
	Kayseri	Bolu	Hakkâri	Kars
	Kırıkkale	Burdur	Isparta	Muğla
	Denizli	Çanakkale	Karabük	Muş
		Çankırı	Karaman	Nevşehir
		Çorum	Kırklareli	Niğde
		Edirne	Kırşehir	Sinop
		Erzincan	Kilis	Zonguldak
		Giresun	Kocaeli	Tunceli
		Hatay	Konya	Şırnak
		Iğdır	Malatya	Şanlıurfa
		K.Maraş	Manisa	Siirt

(Yıldız,2010)

Türkiye’de Marmara, Ege, İç Anadolu ve Akdeniz bölgeleri nispeten gelişmiş olarak tanımlanırken Doğu Anadolu, Karadeniz’in dağlık kısımları ve Güneydoğu Anadolu’nun bazı yöreleri gelir, istihdam ve genel olarak refah bakımından Türkiye ortalamasının altındadır.

3.1.3 İstanbul'da İlçeler Arası Sosyo Ekonomik Düzey

Sosyo-ekonomik düzey, kişinin çevresi ve yaşadığı yerin özellikleri de önemli düzeyde etkilemektedir. Yaşanılan yerin sorunları, kamu hizmetlerinden duyulan memnuniyet düzeyi, toplumsal gerginliklerin varlığı, birlikte yaşanılan bireylerin davranışları ve yaşam biçimleri bu bağlamda değerlendirilebilecek alanlardır. Tüm bu alanlar birlikte değerlendirildiğinde kentsel memnuniyet düzeyine ulaşılabilmektedir. (Şeker,2011:83) İstanbul'da yapılan araştırma çerçevesinde memnuniyet ölçeği sonuçlarına göre aşağıdaki ilçeleri 5 ayrı gruba ayırmıştır.

Çizelge 3.2 İstanbul'da İlçeler Arası Sosyo-Ekonomik Düzey Farklılığı

1.Derecede Gelişmiş İlçeler	2.Derecede Gelişmiş İlçeler	3.Derecede Gelişmiş İlçeler	4.Derecede Gelişmiş İlçeler	5.Derecede Gelişmiş İlçeler
Kadıköy	Fatih	Beykoz	Başakşehir	Sultanbeyli
Beşiktaş	Bakırköy	Bahçelievler	Sultangazi	Gaziosmanpaşa
Beyoğlu	Sarıyer	Kâğıthane	Sancaktepe	Esenler
Şişli	Ataşehir	Beylikdüzü	Güngören	
	Adalar	Büyükçekmece	Çekmeköy	
	Üsküdar	Şile	Bayrampaşa	
		Çatalca	Arnavutköy	
		Silivri	Esenyurt	
		Eyüp	Bağcılar	

(Şeker,2011)

Sultanbeyli'de trafik, asayiş, yol, altyapısının bozukluğu, temizlik hizmetleri (sokak, cadde, çöp), nüfus yoğunluğu, gecekondulaşma/plansız yapılaşma/imar sorunları, sosyal yaşam alanlarının yetersizliği, çevre kirliliği, su ve kanalizasyon sorunları, doğalgaz altyapı sorunları, elektrik altyapısı sorun faktörleri sıralamaya tutulduğunda 5'inci derece gelişmiş ilçe olduğu anlaşılmıştır.

3.1.4 Sosyo Ekonomik Düzeyin Eğitim Üzerine Etkisi

Eğitim düzeyi, çalışma yaşamından beklentileri etkileyen en önemli kişisel faktörlerden birisidir. Bireylerin eğitim düzeyleri yükseldikçe çalışma yaşamına ilişkin bakış açıları da farklılık gösterebilmektedir. Ekonomik ve sosyal koşulları elverdiği ölçüde eğitimlerini sürdürmüş eğitim düzeyi yüksek kişilerin, düşük eğitim düzeyine sahip kişilere göre çalışma yaşamına katılım amaçları ve beklentileri daha farklı boyutlarda oluşmaktadır. Uzun bir eğitim sürecinden geçtikten sonra nitelikli işgücü olarak çalışma yaşamında yer alan kişiler açısından, çalışmanın amacı sadece para kazanmak olmamaktadır.(Aytekin,2005)

3.1.5 Sosyo Ekonomik Düzeyin Sağlık Üzerine Etkisi

Beşeri sermayenin asıl kaynağını eğitim oluşturmakla birlikte, toplumun sağlık düzeyi de beşeri sermayeyi besleyen ve gelişmesine önemli katkıda bulunan diğer bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir toplumun sağlık düzeyi le ekonomik gelişmişlik arasında yakın ve karşılıklı bir nedensellik ilişkisi bulunmaktadır. Ekonomik gelişmesinin belli bir düzeye getirebilmiş toplumlarda sağlık için ayrılan kaynaklar arttığı gibi, bireylerin sağlık bilinci de yükselmektedir. Bununla birlikte sağlık düzeyinin gelişimi de ekonomik gelişmeyi hızlandırmaktadır. (Mazgit,2002)

3.2 Aile

İnsanın, toplumsal bir varlık olması, onun bir toplum içinde yaşamasını zorunlu kılar. Aile, içinde yaşadığımız toplumun temel taşıdır; keza toplum aile denilen en küçük sosyal birimin bir araya gelmesinden oluşmuş insan topluluğudur.(Oğuzman,2001)

Aile evrenseldir; yeryüzünde her toplumda aile kurumu yer alır, hatta hayvanlar aleminde dahi bilinçsiz ve iç güdüye dayanan bu tür topluluklara rastlanmaktadır. Kişinin çevresi ile ilk teması doğumu ile birlikte katıldığı ailesinde başlar; çocuk ile ailesi arasında başlayan etkileşim sürecine “sosyalleşme” denilmektedir. Aile; bir taraftan insanların toplumsal varlıklar olması nedeni ile oluşmuş doğal bir bağı, diğer taraftan ise hukuk alanında düzenlenmiş olması nedeni ile hukuki bir bağı ifade etmektedir.(Oğuzoğlu,1963)

3.2.1 Türk Hukukunda Aile

Medeni Kanunumuzda “Aile Hukuku” kitabında aile, birbirinden farklı üç anlamda düzenlenmiştir.

3.2.1.1 Dar Anlamda Aile

Dar anlamda aile; sadece eşlerden oluşan birlikten meydana gelir ki; bu birliğe ayrıca “evlilik birliği” de denilmektedir. Medeni Kanunumuzun 185 ve devamı maddelerinde, evlilik birliği hüküm altına alınmıştır. Bu birliğin tüzel kişiliği olmamasına karşın birliği meydana getiren eşlere bir takım sorumluluklar yüklenmiştir.(İnan,1995)

3.2.1.2 Geniş Anlamda Aile

Geniş anlamda aile; dar anlamda aileye çocukların dahil olması ile meydana gelir ki; ayrıca geniş anlamda aileye “velayet ailesi” de denilmektedir. Medeni Kanunumuzda geniş anlamdaki aile, 335-363 maddeleri arasında düzenlenmiştir. Ana baba ve çocukların birbirlerine karşı olan hak ve sorumlulukları hüküm altına alınmıştır.(Akıntürk,1998:2)

3.2.2 Ceza Kanununda Aile

Aile kurumu, özel hukukun konusunu oluşturmasına karşın ceza hukukunun da koruması altına alınmıştır. Ceza hukuku, aileyi oluşturan kişilerin birbirlerine karşı sahip oldukları ailevi haklarla birlikte, aile topluluğunun aileye dahil olmayan kişiler karşısında sahip oldukları varlıkları da korumaktadır.(Toruolu,1970)

Yürürlükten kaldırılan 765 sayılı Türk Ceza Kanununda, ailenin tanımı yapılmamış ise, 259. maddesinde, “karı koca ile usul furu ve kardeş ve kız kardeş ve amca ve dayı ve hala ve teyzelerle yeğenler ve bunlar derecesindeki sihri yakınların” akraba olduğu şeklinde bir düzenlemeye yer verilmişti.

Yeni Türk Ceza Kanunumuzda, ailenin tanımı yapılmamakla birlikte eski Kanunumuzda düzenlenen “aile efradına fena muamele” suçunun karşılığı olan 232. maddesinde, “kötü muamele” başlığı altında aynı konutta birlikte yaşadığı kişilerden birine karşı kötü muamelede bulunan kimsenin cezai müeyyideye tabi tutulacağı hükme bağlanarak, geniş anlamda aile kavramı kabul edilmiş ve bu bağlamda çok daha fazla kişi korunma altına alınmıştır. Ayrıca yeni bir düzenleme ile Kanunun 233. maddesinde, “Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali” başlığı altında aile hukukundan doğan bakım, eğitim veya destek olma yükümlülüğü” nün ihlali de suç olarak tanımlanmış ve ailenin ceza hukuku bağlamında korunması kapsamı genişletilmiştir.(Erol,2005:1116)

Aile, toplumu oluşturan bireylerin kişilik yapısının gelişmesinde ve bireylerin sosyalleşme sürecinde ilk ve temel bir etkiye sahiptir. Aile, sosyal ve hukuki kuralların şekillendirdiği

ve düzene bağladığı bir yapıdır. Taraflar kendi iradeleri ile serbestçe aile birliğini kurabilir ancak sıkı şartlara dayanan sebeplerin varlığı halinde birlikten çıkabilirler. Aile üyeleri birbirlerine karşı ailenin duygusal bir temele dayanmış olmasının getirdiği sorumluluğu taşırlar. (Gökçe,1991)

3.2.3 Aile Tipleri

Aile tiplerindeki çeşitlilik nedeni ile toplumbilimciler tarafından sınırsız sayıda çeşitlilik olduğu iddia edilmiş ise de aile tiplerinin şekillenmesinde etkili olan faktörlerden “otorite”, “hane halkı”, “eş adedi” esas alınmak üzere aile tipleri üç ana grupta toplanabilir.

3.2.3.1 Otoriteye Bağlı Aile Tipleri

3.2.3.1.1 Ana Ailesi

İlk aile tipine, ilk toplum tipi olan klanda rastlanmaktadır. Klan ve aile birbirinin içine geçmiş durumdadır. Aile denildiği zaman, en kapsamlı biçimde bir soydan gelenler anlaşılmaktadır. Ailenin sayı bakımından kalabalık olması, ailenin dışa karşı korunması gerekliliğinden kaynaklanmaktadır. Siyasi bakımdan klanda; hiçbir birey diğerinden daha az değerli değildir. Bireyler, toteizm inancı gereği bir hayvan, bitki ya da eşyayı tanrı olarak benimsediklerinden aynı totem etrafında toplananlar akraba kabul edilir. Bu nedenle, klan içindeki bireyler, aynı klan içinden hayat arkadaşı seçemezler, ancak totemi başka olan klandan evlenebilirler. Hukuki açıdan ise öne çıkan bireyler değil, klanın kendisidir. Hukuki ve cezai anlamda hak ve sorumluluk klana aittir. (Uçar,2004)

Toplumların göçebe hayattan yerleşik hayata geçmesi ile ana ailesi ortaya çıkmıştır. Totem dininin etkilerini sürdürmesi nedeni ile baba akrabalığı gündeme gelememiştir. Ana ailesinde; annenin kardeşleri, çocukları ve diğer akrabaları aynı evde yaşarlar. Aile reisi, ananın erkek kardeşidir. Akrabalık ilişkisi ana tarafından sürer. Baba eve misafir olarak gelir. Çocukların baba ile hukuki ve sosyal ilişkisi yoktur.(Gökçe 1991)

Bu haliyle ana ailesi, ana akrabalığının geçerli olduğu dayı otoritesi altında bir aile tipidir.

3.2.3.1.2 Bölünmez Asaba

İlkel toplumların avcılığa dayalı yaşam biçiminden toprağa bağlanan ve yerleşik yaşam biçimine geçen klanda, klan ile aile birbirinden ayrılmaya, klan akrabalığının yerini kan akrabalığı almaya başlamıştır. Asaba ailesinde, çeşitli aile tabakaları aynı toprak etrafında beraberce yaşarlar. Ailenin en yaşlı erkeği ailenin reisidir. Aile reisi sadece ailenin

korunmasından sorumludur. Asaba 'ya ait olan mal varlığı aile reisince idare edilir. Baba tarafı akraba olarak tanınır, bu sebeple baba tarafından akrabalar ile evlenmek yasaktır.(Gökçe,1991)

3.2.3.1.3 Ataerkil Aile

Ataerkil ailede, mutlak bir baba hâkimiyeti söz konusudur. Baba otoritesini dinden alır ve dini geleneklerin sürdürülmesi ile görevlidir, din atalarının kültürüdür; kadının hiçbir söz hakkı bulunmamakla birlikte, erkeğin atalarının dinine bağlıdır.

Ataerkil aileye Roma ve Çin aile yapısında rastlanmıştır. Roma ailesinde; aile aynı baba egemenliğine tabi olan kişilerden oluşur. Özel hukuk açısından haklara ve borçlara ehil olan, aile babasıdır. Kamu hukuku açısından ise, suç işleyen kim olursa olsun cezai sorumluluk ona aittir. Baba ailenin tüm mal varlığı üzerinde söz sahibidir ve mallar bölünmez. Aile babası aile üyelerini satmak, kiralamak, hapsedmek gerekli görürse öldürmek hakkına dahi sahiptir. (Gökçe,1991)

3.2.3.1.4 Baba Ailesi

Ataerkil aile tipindeki babanın sınırsız hâkimiyeti, devletin aileye müdahalesi ile sınırlandırılmıştır. Kadının belli bir hukuki değeri vardır. Eşlerin çocuklar üzerinde ve mallar üzerinde ortaklaşa hakları ve sorumlulukları söz konusudur. Miras ve akrabalık ilişkileri ana ve baba tarafından doğar.(Fındıkoğlu,1991)

3.2.3.2 Hane Halkı Sayısına Göre Aile Tipleri

3.2.3.2.1 Büyük Aile

Büyük aile; ana baba ve evli oğullarının eşi ve çocukları dahil olmak üzere ikiden fazla neslin bir arada yaşaması halinde meydana gelir. Büyük ailenin değişik toplumlarda iki farklı şekli oluşmuştur.(Şener,1984)

3.2.3.2.2 Kök Aile

Kök aile; ana, baba, çocuklar ve evli tek oğul ile onun eşi ve çocuklarından oluşur. Aile reisi olan baba öldükten sonra büyük erkek evlat aile mülküne sahip olur ve kardeşleri büyüyüp evlenene kadar onlara bakmakla sorumludur. (Şener,1984)

3.2.3.2.3 Birleşik Aile

Birleşik aile, ana baba tüm erkek çocuklar ile bekar kızlar ve evlenen erkeklerin eşleri ve çocuklarından meydana gelir. Ailede en yaşlı erkek otorite sahibidir. Mülkiyet ise ortaklaşa kullanılır. (Şener,1984:)

3.2.3.2.4 Küçük (Çekirdek) Aile

Küçük aile; eşler ile evlenmemiş çocuklardan meydana gelir. Çocukların fiziksel ve ekonomik açıdan gelişimlerini tamamlayarak evden ayrılmaları ile yeniden küçülen bir niteliğe sahiptir.(Meriç,1991)

3.2.3.3 Eş Adedine Göre Aile Tipleri

3.2.3.3.1 Tek Eşlilik (Monogami)

Tek eşlilik, aile hukukunun gelişmesinin son aşamasında ulaşılan bir biçim olmuştur. Bir erkeğin tek kadınla, bir kadının da tek erkekle evlenmesi ve evlilik ilişkisi devam ettiği sürece tek eşle evli kalması anlamına gelir.(Fındıkoğlu,1991)

3.2.3.3.2 Çok Eşlilik

3.2.3.3.2.1 Bir Koca, Birden Fazla Kadın (Poligami)

Poligami; bir erkeğin birden fazla kadınla evlenmesidir. Kabile ve aşiretlerde yağma yoluyla elde edilen kadınların fazlalığı nedeni ile bu tip, çok eşlilik biçimi doğmuş, zaman içinde de erkeğin erkek çocuk sahibi olma arzusu, kadınların işgücünden faydalanılmak istenmesi, toplumsal saygınlığın artırılması gibi çok farklı sebeplerle poligami çeşitli toplumlarda varlığını sürdürmüştür.(Gökçe,1991)

3.2.3.3.2.2 Bir Kadın, Birden Fazla Erkek (Poliandri)

İnsan toplulukları arasında ender olarak görülen bir aile tipidir. Tibet tipi poliandride; aile mülkünün bütünlüğünün sağlanması amacı ile erkek kardeşlerin bir kadınla evlenmesi söz konusu olmakta iken; yine Todo tipi poliandride ise; kız çocuklarını öldürme gelenekleri sonucunda kadın nüfusunun azlığı nedeni ile erkeklerin bir kadını paylaşmak zorunda kalmalarından dolayı bu tip çok eşlilik söz konusu olmuştur.(Fındıkoğlu,1991).

BÖLÜM IV

İSTANBUL İLİ SULTANBEYLİ İLÇESİNDEKİ ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ ÖĞENCİLERİNİN SOSYO EKONOMİK YAPISI ile GELECEK BEKLENTİSİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ile verilen çözümlenip yorumlanmasına ilişkin bilgiler verilmektedir.

4.1 Araştırmaya İlişkin Teknik Bilgiler

4.1.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Anket çalışması ile ortaöğretim kurumlarında mesleki eğitim gören öğrencilerin meslek beklentisi ile aile yapısı ilişkisinin belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çerçevede öncelikle öğrencilerin meslek beklentileri tanımlayıcı istatistikler yardımıyla özetlenmiş daha sonra söz konusu beklentilerle aile yapısı arasındaki ilişki sorgulanmıştır.

4.1.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Sultanbeyli'deki Mesleki eğitim veren endüstri meslek lisesi öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem ise bu okuldaki her alanın 10,11 ve 12'inci sınıflarından birer sınıf olmak üzere öğrenim gören öğrenciler araştırmanın hedef kitlesini oluşturmaktadır. Araştırma sınıf seçiminde tesadüfî örnekleme kullanılmıştır.

4.1.3 Veriler, Çözümü ve Yorumlanması

Anket soruları tesadüfî olarak belirlenen 894 öğrenciye uygulanmış ve 884 kullanılabilir anket formu elde edilmiştir. Sonuç olarak araştırma bulgularının % 95 güven aralığında, ± 5 örnekleme hatası ile genelleyebileceği söylenebilir.

Mehmet Buyruk tarafından 2009 yılında İstanbul'un Bayrampaşa ilçesinde İnönü Endüstri Meslek Lisesinde "Ailenin Sosyo Ekonomik Yapısının Öğrencilerin Gelecek Beklentisine Etkileri" isimli yüksek lisans tezinde kullanılan anket formundan elde edilen bilgiler ışığında yenilenen anket formu kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan ankette; öğrencilerin cinsiyeti, sınıfı, okulu ve alanının sorulduğu kişisel bilgi

bölümü, aile yapılarının belirlenmesi amacıyla ailelerinin özelliklerinin sorulduğu bölüm, mezuniyet sonrası iş ve yükseköğrenim beklentilerini içeren sorular vardır.

Anket formları İstanbul ili Sultanbeyli ilçesindeki endüstri meslek lisesi öğrenim gören 10. ,11. ve 12.'inci sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Okullarda önce müdürlere anket oluru gösterilmiş ve öğrencilerin derslerini aksatmayacak şekilde doldurmaları sağlanmıştır.

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS (Statistical Package For Social Sciences) Windows Release 15.0 paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir.

BÖLÜM V

ARAŞTIRMA KONUSU ÖĞRENCİLERİN ELDE EDİLEN BULGULARI

5.1 Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Bu alt bölümde örneklem grubunun demografik özelliklerine göre dağılımı frekans ve yüzde tanımlayıcı istatistikleri kullanarak incelenmiştir.

5.1.2 Öğrencilerin Bireysel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Çizelge 5.1 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Erkek	538	60,8	60,9	60,9
Kız	346	39,2	39,1	100,0
Total	884	100,0	100,0	
Geçersiz	0	0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 538'i (%60,8) Erkek, 346'i (%39,1) Kız'dır.1 öğrenci (%0,1) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Erkek öğrencilerin fazla olma sebebi okulun meslek lisesi olduğundan dolayıdır.

Çizelge 5.2 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Sınıf Dağılımı İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
10.Sınıf	356	40,2	40,2	40,2
11.Sınıf	290	32,8	32,8	73,0
12.Sınıf	239	27,0	27,0	100,0
Total	884	100,0	100,0	
Geçersiz	0	0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 356'sı (%40,2) 10.Sınıf, 290'ı (%32,8) 11.Sınıf, 239'u (%27,0) 12.Sınıf'dır. Bu soruyu bütün öğrenciler cevaplamıştır. Erkek öğrencilerin fazla olma sebebi okulun meslek lisesi olduğundan dolayıdır. Mesleki öğretime yönlendirilen öğrenci sayılarının her sene daha fazla olması sebebiyle 10'uncu sınıf öğrenci sayısı en fazla olmaktadır.

Çizelge 5.3 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Türü Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
EML	739	83,5	83,5	83,5
TL	101	11,4	11,4	94,9
AND. TL	45	5,1	5,1	100,0
Total	884	100,0	739	
Geçersiz	0	0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 739'u (%83,5) Endüstri Meslek Lisesi, 101'i (%11,4) Teknik Lisesi, 45'i (%27,0) ise Anadolu Teknik Lisesidir. Bu soruyu bütün öğrenciler cevaplamıştır. Endüstri Meslek Lisesi öğrencileri okula diploma notuyla alınan öğrencilerdir. Teknik Lise ise 9. Sınıf ders başarı sıralamasına göre başarılı görülen öğrencilerin ayrıldığı bölümdür. Anadolu Teknik Liseleri ise sınav puanıyla 9. Sınıfta okula gelen öğrencilerdir.

Çizelge 5.4 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Adı Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Sabiha Gökçen Eml	178	20,1	20,1	20,1
Kız Teknik ve Ml	374	42,3	42,3	62,4
Çok Programlı L	332	37,6	37,6	100,0
Total	884	100,0	100,0	
Geçersiz	0	0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 178'i (%20,1) Sabiha Gökçen Endüstri Meslek Lisesi, 374'ü (%42,3) Kız Teknik Meslek Lisesi, 332'si (%37,6) ise Çok Programlı Lisedir. Sabiha Gökçen EML düşük olmasının ikili eğitim olmadığı için öğrenci sayısının orantısal olarak düşük olmasına sebep olmuştur.

Çizelge 5.5 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Alanlarına göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Kimya	58	6,6	6,6	6,6
Çocuk Gelişimi	58	6,6	6,6	13,1
Gıda	73	8,2	8,2	21,4
İnşaat	75	8,5	8,5	29,8
Bilişim Teknolojisi	180	20,3	58	6,6
Elektrik-Elektronik	204	23,1	58	6,6
Sac Bakım	87	9,8	73	8,2
Uçak Bakım	45	5,1	75	8,5
Giyim	48	5,4	180	20,3
Tesisat	57	6,4	204	23,1
Total	884	100,0	739	
Geçersiz	0	0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 58'i (%6,6) Kimya, 58'i (%6,6) Çocuk Gelişimi, 73'ü (%8,2) Gıda Teknolojisi, 75'i (%8,5) İnşaat Teknolojisi, 180'i (%20,3) Bilişim Teknolojisi, 204'ü (%23,1) Elektrik-Elektronik Teknolojisi, 87'si (%9,8) Saç Bakım, 45'i (%5,1) Uçak Bakım, 48'i (%5,4) Giyim, 57'si (%6,4) Tesisat Teknolojisidir. Bilişim Teknolojisi ve Elektrik-Elektronik Teknolojisi meslek liselerinde

en çok tercih edilen alanlardandır. Uçak-Bakım Alanı ise Türkiye’de çok fazla bulunmamaktadır. İstanbul içinde Sabiha Gökçen EML ve Bağcılar EML Lisesinde bulunmaktadır.

5.1.2. Öğrencilerin Ailelerine İlişkin Bulgular

Çizelge 5.6 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin kardeş sayısına göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Kardeşim Yok	20	2,3	2,3	2,3
2 Kardeşiz	190	21,5	21,6	23,9
3 Kardeşiz	317	35,8	36,1	60,0
4 Kardeşiz	198	22,4	22,6	82,6
5 Kardeşiz	87	9,8	9,9	92,5
5+	66	7,5	7,5	100,0
Total	878	99,2	100,0	
Geçersiz	7	0,8		
Toplam	884	100,0		

Çizelge’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 20’si (%2,3) Kardeşi olmayan, 190’ı (%21,5) 2 kardeşi olan, 317’si (%35,8) 3 kardeşi olan, 198’i (%22,4) 4 kardeşi olan, 87’si (%9,8) 5 kardeşi olan, 66’sı (%7,5) 5 kardeşten fazla olanlardır. 3 kardeşi olan aile sayısının fazla olması siyasi telkinler sonucu Sultanbeyli’nin etkilenme seviyesini göstermiştir.

Çizelge 5.7 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Gelir Durumuna göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
500-1000 TL	192	21,7	22,7	22,7
1000-1500 TL	344	38,9	40,7	63,4
1500-2000 TL	141	15,9	16,7	80,1
2000-2500 TL	86	9,7	10,2	90,3
2500-3000 TL	38	4,3	4,5	94,8
3000+ TL	44	5,0	5,2	100,0
Total	845	95,5	100,0	
Geçersiz	40	4,5		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 192'si (%21,7) 500-1000 TL geliri olanlar, 344'ü (%38,9) 1000-1500 TL geliri olanlar, 141'i (%15,9) 1500-2000 TL geliri olanlar, 86'si (%9,7) 2000-2500 TL geliri olanlar, 38'si (%4,3) 2500-3000 TL geliri olanlar, 44'si (%5,0) 3000 TL'den yüksek geliri olanlardır. 1000-1500 TL arası gelirli ailenin en fazla olan gruptur. Asgari ücretinde bu gelir aralığında olduğu varsayılırsa, asgari ücretle çalışanlar daha fazladır. 40'ı (%4,5) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Çizelge 5.8 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Babanın Meslek Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Memur	38	4,3	4,4	4,4
İşçi	305	34,5	35,1	39,5
Emekli	97	11,0	11,2	50,6
Esnaf	73	8,2	8,4	59,0
Çiftçi	2	0,2	0,2	59,3
Serbest Meslek	315	35,6	36,2	95,5
Profesyonel	15	1,7	1,7	97,2
İşsiz	24	2,7	2,8	100,0
Total	869	98,2	100,0	
Geçersiz	16	1,8		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci babalarının 38'si (%4,3) memur, 305'i (%34,5) işçi, 97'si (%11,0) emekli, 73'ü (%8,2) esnaf, 2'si (%0,2) çiftçi, 315'i (%35,6) serbest meslek, 15'i (%1,7) profesyonel meslek, 24'ü (%2,7) işsizdir. 16'sı (%1,8) bu soruyu babanın vefat durumu yada işsizlik durumunu belli etmemek için cevapsız bırakmıştır.

Çizelge 5.9 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Annenin Meslek Durumları için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Memur	21	2,4	2,4	2,4
İşçi	82	9,3	9,3	11,7
Emekli	7	0,8	0,8	12,5
Esnaf	2	0,2	0,2	12,8
Ev Hanımı	760	85,9	86,6	99,3
Profesyonel	6	0,7	0,7	100,0
Total	878	99,2	100,0	
Geçersiz	7	0,8		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci annelerinin 21'i (%2,4) memur, 82'si (%9,3) işçi, 7'si (%0,8) emekli, 2'si (%0,2) esnaf, 760'ı (%85,9) ev hanımı, 6'sı (%0,7) profesyonel mesleklerdendir. Ev hanımların çoğunlukta olması aile gelirlerinin düşüklüğünün nedenidir. 7'si (%0,8) bu soruyu annenin vefat durumu yüzünden cevapsız bırakmıştır.

Çizelge 5.10 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Babanın Eğitim Durumları için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
İlk Okul	495	55,9	56,4	56,4
Orta Okul	220	24,9	25,1	81,5
Lise	131	14,8	14,9	96,5
Lisans	21	2,4	2,4	98,9
Yüksek Lisans	10	1,1	1,1	100,0
Total	877	99,1	100,0	
Geçersiz	8	0,9		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci babalarının 495'i (%55,9) ilkököl, 220'si (%24,9) ortaokul, 131'i (%14,8) lise, 21'i (%2,4) lisans, 10'u (%1,1) yüksek lisans mezunudur. Öğrenci babalarının çoğunun mezun seviyesi zorunlu eğitimin ilk okul olduğu zamanda okumuş öğrencilerdir. 8'i (%0,9) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Babanın ilkököl terk yada okuma yazma bilmiyor diye not geçen öğrencileri işaretleme yapmamıştır.

Çizelge 5.11 Örneklem Grubundaki Öğrenci Annelerinin Eğitim Durumları için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
İlk Okul	627	70,8	72,1	72,1
Orta Okul	176	19,9	20,2	92,3
Lise	55	6,2	6,3	98,6
Lisans	10	1,1	1,1	99,8
Yüksek Lisans	2	0,2	0,2	100,0
Total	870	98,3	100,0	
Geçersiz	15	1,7		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci annelerinin 627'si (%70,8) ilkokul, 176'sı (%19,9) ortaokul, 55'i (%6,2) lise, 10'u (%2,4) lisans, 2'si (%0,2) yüksek lisans mezunudur. Öğrenci babalarının çoğunun mezun seviyesi zorunlu eğitimin ilkokul olduğu zamanda okumuş öğrencilerdir. 15'i (%1,7) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Annenin ilkokul terk yada "okuma yazma bilmiyor" diye not geçen öğrencileri işaretleme yapmamıştır. Annenin mezuniyet seviyesi babanın mezuniyet seviyesine göre daha düşüktür.

Çizelge 5.12 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yaşadıkları Evin Mülkiyet Durumlarına göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Kendi Evimiz	641	72,4	73,0	73,0
Kira	231	26,1	26,3	99,3
Lojman	6	0,7	0,7	100,0
Total	878	99,2	100,0	
Geçersiz	6	0,7		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 641'i (%72,4) kendi evleri, 231'i (%26,1) kira, 6'sı (%0,7) lojmanda oturduklarını belirtti. 6'sı (%0,7) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Başka ailenin yanında yaşadıkları için kendi evleri hakkında görüşü olmadığı için işaretlenmemiştir.

Çizelge 5.13 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yaşadıkları Evin Yapısı Durumuna göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Müstakil	299	33,8	34,1	34,1
Dubleks	29	3,3	3,3	37,4
Apt. Dairesi	548	61,9	62,6	100,0
Total	876	99,0	100,0	
Geçersiz	9	1,0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 299'u (%33,8) müstakil, 29'u (%3,3) kira, 548'si (%61,9) lojmanda oturduklarını belirtti. 9'u (%1,0) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Gecekonduyu sınıflandırma içinde müstakil olabileceğini tahmin edemedikleri için işaretleme yapılmamıştır.

Çizelge 5.14 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Harçlık Durumuna göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Yeterli	606	68,5	68,9	68,9
Yetersiz	147	16,6	16,7	85,6
Düzenli Alamıyorum	127	14,4	14,4	100,0
Total	880	99,4	100,0	
Geçersiz	5	0,6		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 606'sı (%68,5) yeterli, 147'si (%16,6) yetersiz, 127'si (%14,4) düzenli alamadığını belirtti. Ailelerin gelir durumuna göre çoğunluğun harçlıklarını yeterli olduğunu belirtmesi çocuklarının ailenin gelir gider dengesinde kendi üzerine düşen payın yeterli olduğu bilincini kavradığını gösterir.

Çizelge 5.15 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlığı Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Düzenle Okurum	137	15,5	15,5	15,5
Ara Sıra Okurum	630	71,2	71,3	86,9
Hiç Okumam	116	13,1	13,1	100,0
Total	883	99,8	100,0	
Geçersiz	0	0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 137'si (%15,5) düzenli okuduğunu, 630'u (%71,1) ara sıra okuduğunu, 116'sı (%13,1) ise hiç okumadığını belirtti. 2'si (%0,2) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun kitap okuma alışkanlığı olmadığı görülmüştür.

Çizelge 5.16 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Kendilerine Bilgisayar Durumları için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	696	78,6	78,7	78,7
Hayır	188	21,2	21,3	100,0
Total	884	99,9	100,0	
Geçersiz	0	0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 696'sı (%78,6) kendi bilgisayarının olduğunu, 188'i (%21,2) kendi bilgisayarının olmadığını belirtti. Bütün öğrenciler soruyu cevaplamıştır.

Çizelge 5.17 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Kendilerine Ait Oda Durumları için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	696	78,6	78,7	78,7
Hayır	188	21,2	21,3	100,0
Total	884	99,9	100,0	
Geçersiz	0	0,0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 696'sı (%78,6) kendi odalarının bulunduğu, 188'i (%21,2) kendi odalarının olmadığını belirtti. 1'i (%0,1) bu soruyu cevapsız bırakmıştır

Çizelge 5.18. Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Sınıf Tekrar Durum Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Yapmadım	751	84,9	85,6	85,6
Bu Sınıfta Tekrar Yapıyorum	25	2,8	2,9	88,5
Bu Okulda Sınıf Tekrarı Yapıyorum	101	11,4	11,5	100,0
Total	877	99,1	100,0	
Geçersiz	8	0,9		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 751'i (%84,9) sınıf tekrarı yapmadığını, 25'i (%2,8) kendi okuduğu sınıfta tekrar yaptığını, 101'i (%11,4) ise okulunda sınıf tekrarı yaptığını belirtti. 8'i (%0,9) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun sınıf tekrarı yapmadığını görülmüştür. Sınıf tekrarının zorunlu eğitimin liselere dâhil olması ile birlikte zorlaştığı ve yeni çıkan orta öğretim yönetmeliğiyle beraber daha az olacağı görülmüştür.

Çizelge 5.19 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul İhtiyaçlarını Karşılanması Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Ailem	786	88,8	89,4	89,4
Akrabalarım	10	1,1	1,1	90,6
Komsular	1	0,1	0,1	90,7
Kendim Çalışıyorum	82	9,3	9,3	100,0
Total	879	99,3	100,0	
Geçersiz	6	0,7		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 786'sı (%88,8) ailesi tarafından karşılandığını, 10'u (%1,1) akrabalarının karşıladığını, 1'i (%0,1) ise komşuları tarafından karşılandığını, 82'si (%9,2) kendinin çalıştığını belirtti. 6'sı (%0,7) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun ailesi tarafından okul ihtiyaçlarının karşılandığı görülmüştür. Kendi çalışanlar ise son sınıfta staj gören öğrencilerin kendi maaşlarıyla karşıladığı görülmüştür. Bazı işyerleri stajyerlere ödenen asgari ücretin üçte birinden daha fazla ödeme yaptığı bu öğrenciler ailesine bu durumu haberdar ettiği için ailesinden herhangi maddi destekte bulunmadığı görülmüştür.

5.1.3 Öğrencilerin Meslek Lisesi Tercihlerine ilişkin Bulgular

Çizelge 5.20 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yeniden Liseye Başlasalar Meslek Lisesini Tercih Etme Durumu için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	528	59,7	60,6	60,6
Hayır	343	38,8	39,4	100,0
Total	871	98,4	100,0	
Geçersiz	13	1,6		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 528'i (%59,7) yine meslek lisesini tercih edeceklerini, 343'ü (%38,8) tercih etmeyeceklerini belirtti. 14'ü (%1,6) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Çizelge 5.21 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Ailesinin Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	189	21,4	21,7	21,7
Az Etkili Oldu	196	22,2	22,5	44,3
Kısmen Etkili Oldu	250	28,3	28,7	73,0
Çok Etkili Oldu	235	26,6	27,0	100,0
Total	870	98,4	100,0	
Geçersiz	14	1,6		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 189'u (%21,4) ailesi tarafından hiç etkisi olmadığını 196'sı (%22,2) az etkisi olduğunu, 250'si (%28,3) kısmen etkili olduğunu, 235'i (%26,6) çok etkili olduğunu belirtti. 14'ü (%1,6) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Meslek lisesinde tercihi çocukları için iş bulma kaygısı içinde olan aile bireyleri tarafından kısmen de olsa etkisinin fazla olmasından anlaşılabilir.

Çizelge 5.22 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Öğretmenlerin Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	421	47,6	48,9	48,9
Az Etkili Oldu	188	21,3	21,8	70,7
Kısmen Etkili Oldu	171	19,3	19,9	90,6
Çok Etkili Oldu	81	9,2	9,4	100,0
Total	861	97,4	100,0	
Geçersiz	23	2,6		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 421'i (%47,6) öğretmenleri tarafından hiç etkisi olmadığını 188'i (%21,3) az etkisi olduğunu, 171'i (%19,3) kısmen etkili olduğunu, 81'i (%9,2) çok etkili olduğunu belirtti. 23'ü (%2,6) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğretmenlerinin meslek lisesini tercih konusunda etkili olmadıklarını; ilköğretim II. kademedeki öğretmenlerin Anadolu Lisesi, Fen lisesi gibi bölümleri tercih etme konusundaki telkinlerinden kaynaklanmaktadır.

Çizelge 5.23 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Ekonomik Nedenlerin Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	313	35,4	37,1	37,1
Az Etkili Oldu	200	22,6	23,7	60,8
Kısmen Etkili Oldu	211	23,9	25,0	85,8
Çok Etkili Oldu	120	13,6	14,2	100,0
Total	844	95,5	100,0	
Geçersiz	40	4,5		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 313'ü (%35,4) ekonomik nedenlerin hiç etkisi olmadığını 200'ü (%22,6) az etkisi olduğunu, 211'i (%23,9) kısmen etkili olduğunu, 120'si (%13,6) çok etkili olduğunu belirtti. 40'ı (%4,5) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Ekonomik nedenlerin meslek lisesini tercih konusunda etkili olmadıklarını; öğrencilerin bu yaşlarda maddi sıkıntılarla yüzleşmediği için bu konuda endişesi olmamasından kaynaklanmaktadır.

Çizelge 5.24 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Arkadaş Çevresinin Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	346	39,1	40,3	40,3
Az Etkili Oldu	224	25,3	26,1	66,4
Kısmen Etkili Oldu	176	19,9	20,5	86,8
Çok Etkili Oldu	113	12,8	13,2	100,0
Total	859	97,2	100,0	
Geçersiz	25	2,8		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 346'sı (%39,1) arkadaş çevresinin hiç etkisi olmadığını 224'ü (%25,3) az etkisi olduğunu, 176'sı (%19,9) kısmen etkili olduğunu, 113'ünün (%12,8) çok etkili olduğunu belirtti. 25'i (%2,8) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Arkadaş çevresinin meslek lisesini tercih konusunda etkili olmadıklarını; meslek lisesinin prestijli bir yer gibi görülmemesine bağlanabilir.

Çizelge 5.25 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Meslek Sahibi Olma Düşüncesi Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	101	11,4	11,8	11,8
Az Etkili Oldu	147	16,6	17,2	29,1
Kısmen Etkili Oldu	197	22,3	23,1	52,2
Çok Etkili Oldu	408	46,2	47,8	100,0
Total	853	96,5	100,0	
Geçersiz	31	3,5		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 101'i (%11,4) meslek sahibi olma düşüncesinin hiç etkisi olmadığını 147'si (%16,6) az etkisi olduğunu, 197'si (%22,3) kısmen etkili olduğunu, 408'inin (%46,2) çok etkili olduğunu belirtti. 31'i (%3,5) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Meslek sahibi olma düşüncesinin meslek lisesini tercih konusunda etkili olduğunu; ileride işsiz kalmak istemediğini, mezun olduğunda vasıflı eleman olma istediği görülmüştür.

Çizelge 5.26 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Yüksek Öğretime Geçiş Sınavlarında Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	320	36,2	37,4	37,4
Az Etkili Oldu	157	17,8	18,4	55,8
Kısmen Etkili Oldu	203	23,0	23,7	79,5
Çok Etkili Oldu	175	19,8	20,5	100,0
Total	855	96,7	100,0	
Geçersiz	29	3,3		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 320'si (%36,2) ÖSYM sınavlarının hiç etkisi olmadığını 157'si (%17,8) az etkisi olduğunu, 203'ü (%23,0) kısmen etkili olduğunu, 175'i (%19,8) çok etkili olduğunu belirtti. 29'u (%3,3) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Yükseköğretime geçiş sınavlarının meslek lisesini tercih konusunda etkili olmadıklarını; meslek derslerinin ağırlığı bu sınavlara yönelik çalışmayı azalttığı görülmüştür.

Çizelge 5.27 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okul Tercihlerinde Sınavsız Yüksek Öğretime Geçiş Düşünce Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	291	32,9	33,7	33,7
Az Etkili Oldu	172	19,5	19,9	53,6
Kısmen Etkili Oldu	174	19,7	20,1	73,7
Çok Etkili Oldu	227	25,7	26,3	100,0
Total	864	97,7	100,0	
Geçersiz	20	2,3		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 291'i (%32,9) sınavsız yükseköğretime geçiş düşüncesinin hiç etkisi olmadığını 172'si (%19,5) az etkisi olduğunu, 174'ü (%19,7) kısmen etkili olduğunu, 227'si (%25,7) çok etkili olduğunu belirtti. 20'si (%2,3) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Yükseköğretime sınavsız geçiş düşüncesi meslek lisesini tercih konusunda etkili olmadığını; öğrencilerin yüksek öğretime devam ederken 2 yıllık okullara son tercih olarak gitmesinden kaynaklanmaktadır.

Çizelge 5.28 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Eğitimi Alınan Meslekle Aynı İşi Yapma Durum Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	163	18,4	18,6	18,6
Hayır	715	80,9	81,4	100,0
Total	878	99,3	100,0	
Geçersiz	6	0,7		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 163'ü (%18,4) aynı işi yapan aile bireyi olduğunu, 715'i (%80,9) ise olmadığını belirtti. 6'sı (%0,7) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Meslek liselerinde alanlar sektörel ihtiyaçlara göre belirlenmiştir. Bu ihtiyaç ile aile mesleği arasındaki uyumsuzluk görülmüştür.

Çizelge 5.29 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Alınan Mesleki Eğitimin Yeterliliği Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	253	28,6	28,9	28,9
Kısmen Yeterli	421	47,6	48,1	77,0
Hayır	201	22,7	23,0	100,0
Total	875	99,0	100,0	
Geçersiz	9	1,0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 253'ü (%28,6) yeterli olduğunu, 421'i (%47,6) kısmen yeterli olduğunu, 201'i (%22,7) ise yetersiz olduğunu belirtti. 9'u (%1) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun kısmen yeterli olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler eğitim gördüğü mesleğinde uzmanlaşmanın ancak işyerinde olabileceğini okulların bu konuda yetersizliğini belirtmiştir.

Çizelge 5.30 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Tekrar Alan Tercihi Durumları için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Kararsızım	168	19,0	19,2	19,2
Makina Teknolojisi	53	6,0	6,1	25,3
Ahşap Teknolojisi	8	0,9	0,9	26,2
Metal Teknolojisi	4	0,5	0,5	26,7
Bilişim Teknolojisi	45	5,1	5,2	31,8
Elektrik-Elektronik Tekn.	37	4,2	4,2	36,1
Gıda	14	1,6	1,6	37,7
Sac Bakım	1	0,1	0,1	37,8
Sayısal	62	7,0	7,1	44,9
Sözel	64	7,2	7,3	52,2
Eşit Ağırlık	62	7,0	7,1	59,3
Sağlık ya da Turizm	145	16,4	16,6	75,9
Çocuk Gelişimi	9	1,0	1,0	77,0
Grafik ve Fotoğrafçılık	2	0,2	0,2	77,2
Aynı Bölümü Seçerdim	190	21,5	21,8	99,0
Giyim	1	0,1	0,1	99,1
İnşaat	8	0,9	0,9	100,0
Total	873	98,8	100,0	
Geçersiz	11	1,2		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 168'i (%19) kararsız, 168'i (%6) Makine Teknolojisi, 8'i (%0,9) Ahşap Teknolojisi, 4'ü(%0,5) Metal Teknolojisi, 45'i (%5,1) Bilişim Teknolojisi, 37'si (%4,2) Elektrik Elektronik Teknolojisi, 14'ü (%1,6) Gıda Teknolojisi, 1'i (%0,1) Saç Bakım Güzellik, 62'si (%7,0) Sayısal, 64'ü (%7,2) Sözel, 62'i (%7) Eşit Ağırlık, 145'i (%16,4) Sağlık ve Turizm, 9'u (%1) Çocuk Gelişimi, 2'si (%0,2) Grafik ve Fotoğrafçılık, 1'i (%0,1) Giyim, 8'i (%0,9) İnşaat, 190'ı (%21,5) aynı bölümü seçerdim cevabını vermiştir. 11'i (%1,2) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğun öğrenim gördüğü alanda devam etmek istediğini belirtmiştir. Meslek Lisesi öğrencilerin alanlarından memnun oldukları görülmüştür.

Çizelge 5.31. Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Eğitimi Alınan Meslekle Aynı İşi Yapma Durum Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	594	67,2	67,8	67,8
Hayır	282	31,9	32,2	100,0
Total	876	99,1	100,0	
Geçersiz	8	0,9		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 594'ü (%67,2) aynı işi yapmak istediğini, 282'i (%31,9) ise istemediğini belirtti. 8'i (%0,9) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğu aynı işi yapmak istediklerini buda ileride görecekları işi yapacaklarını göstermiştir.

Çizelge 5.32 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin İş Bulma Kaygısı Durumu Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Kendi Alanımda İş Bulabilirim	403	45,6	46,2	46,2
Fikrim Yok	268	30,3	30,7	76,9
Kendi Alanım Olmasa da İş Bulabilirim	186	21,0	21,3	98,3
İş Bulamam	15	1,7	1,7	100,0
Total	872	98,6	100,0	
Geçersiz	12	1,4		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 403'ü (%45,6) kendi alanında iş bulabileceğini, 268'i (%30,3) fikrinin olmadığını, 186'sı (%21) kendi alanı olmasa da iş bulabileceğini, 15'i (%1,7) iş bulamayacağını belirtti. 12'si (%1,4) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin mevcut sektörde iş bulma imkânlarının farkında olduğu görülmüştür.

Çizelge 5.33 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Ailede Meslek Lisesi Olma Durum Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	273	30,9	31,3	31,3
Hayır	599	67,8	68,7	100,0
Total	872	98,6	100,0	
Geçersiz	12	1,4		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 273'ü (%30,9) ailede meslek lisesi mezunu olduğunu, 599'u (%67,8) ise olmadığını belirtti. 12'si (%1,4) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun ailesinde meslek lisesi mezunu olmadığı görülmüştür.

5.1.4 Öğrencilerin Gelecek Beklentilerine ilişkin Bulgular

Çizelge 5.34. Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Eğitim Sonrası İş Beklentisi Durumu için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Aldığım Eğitimle Aynı İşi Yapan Ailemle Çalışacağım	43	4,9	5,1	5,1
Aldığım Eğitimle Aynı İşi Yapmayan Ailemle Çalışacağım	16	1,8	1,9	7,0
Aldığım Eğitimle Büyük Ölçekli Bir İşyerinde Çalışacağım	121	13,7	14,4	21,4
Küçük veya Orta İşletmeli İş Yerinde Çalışacağım	31	3,5	3,7	25,0
Aldığım Eğitimle Kendi İşyerimi Açacağım	114	12,9	13,5	38,6
Aldığım Eğitimle İlgili Bir İşte Çalışmak İstiyorum	326	36,9	38,7	77,2
Aldığım Eğitimle İlgili Bir İşte Çalışmak İstemiyorum	192	21,7	22,8	100,0
Total	843	95,4	100,0	
Geçersiz	41	4,6		
Toplam	884	100,0		

Çizelge'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 42'si (%4,9) aldığı eğitimle aynı yapan ailesiyle beraber çalışacağını, 16'sı (%1,8) aldığı eğitimle aynı işi yapmayan ailesinin yanında çalışacağını, 121'i (%13,7) büyük ölçekli bir işyerinde çalışmak istediğini, 31'i (%3,5) Küçük ya da orta ölçekli bir işyerinde çalışmak istediğini, 114'ü (%12,9) kendine ait işyeri açacağını, 326'sı (%356,9) aldığı eğitimle ilgili bir işte çalışmak istediğini, 192'si (%21,7) aldığı eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemediğini belirtti. 41'i (%4,6) bu cevapsız bırakmıştır. Aldığı eğitimle ilgili bir işte çalışmak isteyenlerin çoğunlukta olduğu görülmüştür.

Çizelge 5.35 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yüksek Öğretime Devam Etme Konusundaki Görüş Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Eğitimini Gördüğüm Alanla ilgili Bir Fakülteye Gitmek İstiyorum	314	35,5	38,2	38,2
Eğitimini Gördüğüm Alanın Dışında Bir Fakülteye Gitmek İstiyorum	181	20,5	22,0	60,2
2 Yıllık Meslek Yüksek Okuluna Devam Etmek İstiyorum	144	16,3	17,5	77,7
Acık Öğretim Fakültesine Devam Etmek İstiyorum	18	2,0	2,2	79,9
Çalışmak İstediğim Bir Yüksek Öğretime Devam Etmek İstiyorum	165	18,7	20,1	100,0
Total	822	93,0	100,0	
Geçersiz	62	7,0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 314'ü (%35,5) eğitimini gördüğü alanla ilgili bir fakülteye gitmek istediğini, 181'i (%20,5) eğitimini gördüğü alanın dışında bir fakülteye gitmek istediğini, 144'ü (%16,3) 2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istediğini, 18'i (%2,0) açık öğretim fakültesine devam etmek istediğini, 165'i (%18,7) alanının dışında çalışmak istediği bir yükseköğretime devam etmek istediğini belirtti. 62'si (%7,0) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Kendi alanlarında fakültede devam etmek isteyenlerin çoğunlukta olduğu görülmüştür.

Çizelge 5.36. Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yüksek Öğretimi Alanının Dışında Bir Fakültede Görmek İstemesinin Mesleği Değiştirme İsteği Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	267	30,2	37,8	37,8
Az Etkili Oldu	142	16,1	20,1	57,9
Kısmen Etkili Oldu	113	12,8	16,0	73,8
Çok Etkili Oldu	185	20,9	26,2	100,0
Total	707	80,0	100,0	
Geçersiz	177	20,0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 267'si (%30,2) mesleği değiştirme isteğinin hiç etkisi olmadığını 142'si (%16,1) az etkisi olduğunu, 113'ünün (%12,8) kısmen etkili olduğunu, 185'inin (%20,9) çok etkili olduğunu belirtti. 177'si (%20) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Mesleği değiştirme isteğinin fakülte tercihinde etkisi olmadığı görülmüştür.

Çizelge 5.37 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yüksek Öğretimi Alanının Dışında Bir Fakültede Görmek İstemesinin İş Bulma Kaygı Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	223	25,2	32,0	32,0
Az Etkili Oldu	207	23,4	29,7	61,8
Kısmen Etkili Oldu	171	19,3	24,6	86,4
Çok Etkili Oldu	95	10,7	13,6	100,0
Total	696	78,7	100,0	
Geçersiz	188	21,3		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 223'ü (%25,2) iş bulma kaygısının hiç etkisi olmadığını, 207'si (%23,4) az etkisi olduğunu, 171'i (%19,3) kısmen etkili olduğunu, 95'i (%10,7) çok etkili olduğunu belirtti. 188'i (%21,3) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun iş bulma kaygısının fakülte tercihinde önemi olmadığını belirtmiştir.

Çizelge 5.38 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yüksek Öğretimi Alanının Dışında Bir Fakültede Görmek İstemesinin Sosyal Mevki İtibar Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	189	21,4	27,6	27,6
Az Etkili Oldu	162	18,3	23,6	51,2
Kısmen Etkili Oldu	178	20,1	26,0	77,2
Çok Etkili Oldu	156	17,6	22,8	100,0
Total	685	77,5	100,0	
Geçersiz	199	22,5		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 189'u (%21,4) sosyal mevki itibar kazandıracak mesleğin hiç etkisi olmadığını, 162'si (%18,3) az etkisi olduğunu, 178'i (%20,1) kısmen etkili olduğunu, 156'sı (%17,6) çok etkili olduğunu belirtti. 199'u (%22,5) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğu fakülte tercihinde sosyal mevki itibarın önemsiz olduğunu belirtmiştir.

Çizelge 5.39 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yüksek Öğretimi Alanının Dışında Bir Fakültede Görmek İstemesinin Daha Yüksek Gelir Kazandıracak Meslek Edinme Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	142	16,1	20,4	20,4
Az Etkili Oldu	141	16,0	20,2	40,6
Kısmen Etkili Oldu	186	21,0	26,7	67,3
Çok Etkili Oldu	228	25,8	32,7	100,0
Total	697	78,8	100,0	
Geçersiz	142	16,1	20,4	20,4
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 142'si (%16,1) daha yüksek gelir kazandıracak mesleğin hiç etkisi olmadığını, 141'i (%16,0) az etkisi olduğunu, 186'sı (%21,0) kısmen etkili olduğunu, 228'i (%25,8) çok etkili olduğunu belirtti. 142'si (%16,1) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Gelir düzeyi artışının fakülte tercihinde etkili olduğu görülmüştür.

Çizelge 5.40 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yüksek Öğretimi Alanının Dışında Bir Fakültede Görmek İstemesinin İş Bulma Şansını Arttırma Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	141	16,0	20,0	20,0
Az Etkili Oldu	142	16,1	20,2	40,2
Kısmen Etkili Oldu	183	20,7	26,0	66,2
Çok Etkili Oldu	238	26,9	33,8	100,0
Total	704	79,6	100,0	
Geçersiz	180	20,4		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 141'i (%16) iş bulma şansının arttıran mesleğin hiç etkisi olmadığını, 142'si (%16,1) az etkisi olduğunu, 183'ü (%20,7) kısmen etkili olduğunu, 238'i (%26,9) çok etkili olduğunu belirtti. 180'i (%20,4) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Mezuniyet sonrası iş bulma olanağı yüksek mesleklerin yükseköğretim tercihinde çok etkili olduğu görülmüştür.

Çizelge 5.41 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Yüksek Öğretimi Alanının Dışında Bir Fakültede Görmek İstemesinin Daha Yüksek Gelir Kazandıracak Meslek Edinme Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç Etkili Olmadı	235	26,6	33,6	33,6
Az Etkili Oldu	184	20,8	26,3	59,9
Kısmen Etkili Oldu	164	18,6	23,4	83,3
Çok Etkili Oldu	117	13,2	16,7	100,0
Total	700	79,2	100,0	
Geçersiz	184	20,8		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 235'ini (%26,6) meslek koşullarının ağır olmasının hiç etkisi olmadığını, 184'ü (%20,8) az etkisi olduğunu, 164'ü (%18,6) kısmen etkili olduğunu, 117'si (%13,2) çok etkili olduğunu belirtti. 184'ü (%20,8) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin daha önce iş deneyimi olmaması

ya da çalışma koşulları ağır işte çalışmamış olması bu etkeni hiç etkili olmadı cevabının çoğunluğuna sebep olmuştur.

Çizelge 5.42 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Liselerin Genel Liseler ile karşılaştırıldığında Üniversiteye Hazırlık Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Daha İyi	312	35,3	36,8	36,8
İyi	214	24,2	25,2	62,0
Farksız	112	12,7	13,2	75,2
Kötü	103	11,7	12,1	87,4
Çok Kötü	107	12,1	12,6	100,0
Total	848	95,9	100,0	
Geçersiz	36	4,1		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 312'si (%35,3) üniversiteye giriş açısından daha iyi olduğunu, 214'ü (%24,2) iyi olduğunu, 112'si (%12,7) farksız olduğunu, 103'ü (%11,7) kötü olduğunu, 107'si (%12,1) çok kötü olduğunu belirtti. 36'sı (%4,1) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. 2 yıllık bölümlere sınavsız geçişin ve sadece meslek lisesi mezunlarına özel M TOK mühendislik bölümlerinin oluşu daha iyi sonucunun çoğunlukta olmasına sebep olmuştur.

Çizelge 5.43 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Liselerin Genel Liseler ile karşılaştırıldığında Sosyal Mevki İtibar Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Daha İyi	160	18,1	19,4	19,4
İyi	288	32,6	34,9	54,2
Farksız	238	26,9	28,8	83,1
Kötü	84	9,5	10,2	93,2
Çok Kötü	56	6,3	6,8	100,0
Total	826	93,4	100,0	
Geçersiz	58	6,6		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 160'ı (%18,1) sosyal mevki itibar açısından daha iyi olduğunu, 288'i (%32,6) iyi olduğunu, 238'i

(%26,9) farksız olduğunu, 84'ü (%9,5) kötü olduğunu, 56'sı (%6,3) çok kötü olduğunu belirtti. 58'i (%6,6) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Meslek sahibi olarak görülen meslek lisesi öğrencilerinin çevre tarafından itibar gördüğünden cevaplar içinde iyi seçeneği daha fazladır.

Çizelge 5.44 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Liselerin Genel Liseler ile karşılaştırıldığında İş Bulma Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Daha İyi	344	38,9	41,1	41,1
İyi	307	34,7	36,7	77,8
Farksız	107	12,1	12,8	90,6
Kötü	46	5,2	5,5	96,1
Çok Kötü	33	3,7	3,9	100,0
Total	837	94,7	100,0	
Geçersiz	47	5,3		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 344'ü (%38,9) iş bulma şansı açısından daha iyi olduğunu, 307'si (%34,7) iyi olduğunu, 107'si (%12,1) farksız olduğunu, 46'sı (%5,2) kötü olduğunu, 33'ü (%3,7) çok kötü olduğunu belirtti. 47'si (%5,3) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Mezuniyet sonrası kalifiyeli teknik eleman talepleri doğrultusunda öğrencilerin iş bulma şansı daha yüksektir.

Çizelge 5.45 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Liselerin Genel Liseler ile karşılaştırıldığında Sosyal ve Sportif Faaliyetler Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Daha İyi	172	19,5	20,7	20,7
İyi	205	23,2	24,7	45,4
Farksız	257	29,1	30,9	76,3
Kötü	107	12,1	12,9	89,2
Çok Kötü	90	10,2	10,8	100,0
Total	831	94,0	100,0	
Geçersiz	53	6,0		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 172'si (%19,5) sosyal sportif faaliyetler açısından daha iyi olduğunu, 205'i (%23,2) iyi olduğunu, 257'si (%29,1) farksız olduğunu, 107'si (%12,1) kötü olduğunu, 90'ı (%10,2) çok kötü olduğunu belirtti. 53'ü (%6) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin okullar arası yapılan sportif karşılaşmalarda genel lise öğrencilerinin kendileriyle aynı seviyede olduğunu görmüştür. Hatta sportif faaliyetlerin galibi çoğunlukla meslek lisesi öğrencileridir.

Çizelge 5.46 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin Alınan Mesleki Eğitimin Yetersizliği Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Çok Önemli	496	56,1	59,3	59,3
Önemli	235	26,6	28,1	87,4
Az Önemli	72	8,1	8,6	96,1
Önemsiz	33	3,7	3,9	100,0
Total	836	94,6	100,0	
Geçersiz	48	5,4		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 396'sı (%56,1) alınan mesleki eğitimin çok önemli olduğunu, 235'i (%26,6) önemli olduğunu, 72'i (%8,1) az önemli olduğunu, 33'ü (%3,7) önemsiz olduğunu belirtti. 48'i (%5,4) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Meslek liselerinde en çok karşılaşılan sorun mesleki eğitimde yeterli yatırım yapılmadan açılan okullar. Okulların ödenekleri okul türüne göre değil öğrenci sayısına göre ayarlandığı için yeterli donanım olmadan yapılan eğitimin öğrencilerin cevaplarında etkisini göstermiştir.

Çizelge 5.47 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin Kültür Derslerinin Az Olması Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Çok Önemli	379	42,9	44,7	44,7
Önemli	264	29,9	31,2	75,9
Az Önemli	108	12,2	12,8	88,7
Önemsiz	96	10,9	11,3	100,0
Total	847	95,8	100,0	
Geçersiz	37	4,2		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 379'u (%42,9) kültür derslerinin az olmasının çok önemli olduğunu, 264'ü (%29,9) önemli olduğunu, 108'inin (%12,2) az önemli olduğunu, 96'sının (%10,9) önemsiz olduğunu belirtti. 37'si (%4,2) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin kültür derslerinin az olmasının ve etüt saatlerinin azlığı ya da yokluğu ile üniversiteye hazırlık sırasında serzenişlerde bulunuyor ve daha fazla olmasını istiyorlar

Çizelge 5.48 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin Mezuniyet Sonrası İş Bulma Kaygısı Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Çok Önemli	397	44,9	47,5	47,5
Önemli	272	30,8	32,5	80,0
Az Önemli	119	13,5	14,2	94,3
Önemsiz	48	5,4	5,7	100,0
Total	836	94,6	100,0	
Geçersiz	48	5,4		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 397'si (%44,9) mezuniyet sonrası iş bulma kaygısının çok önemli olduğunu, 272'i (%30,8) önemli olduğunu, 119'u (%13,5) az önemli olduğunu, 48'i (%5,4) önemsiz olduğunu belirtti. 48'i (%5,4) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğu mezuniyet sonrasında iş bulmanın önemli olduğunu ve meslek lisesine gelme amaçlarının bu olduğunu; eğer iş bulma sıkıntısı çekilecek olursa sorunların en büyüğünü bu olacağını göstermiştir.

Çizelge 5.49 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin Meslekte Çalışma Koşullarının Ağır Olması Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Çok Önemli	260	29,4	31,2	31,2
Önemli	282	31,9	33,9	65,1
Az Önemli	188	21,3	22,6	87,6
Önemsiz	103	11,7	12,4	100,0
Total	833	94,2	100,0	
Geçersiz	51	5,8		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 260'ı (%29,4) meslekte çalışma koşullarının ağır olması çok önemli olduğunu, 282'i (%31,9) önemli olduğunu, 188'i (%21,3) az önemli olduğunu, 103'ü (%11,7) önemsiz olduğunu belirtti. 51'i (%5,8) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğu meslekte çalışma koşullarının ağır olmasının önemli olduğunu belirtmiştir.

Çizelge 5.50 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okulda Laboratuvarda Çalışma Koşullarının Ağır Olması Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Çok Önemli	232	26,2	28,1	28,1
Önemli	247	27,9	29,9	58,1
Az Önemli	183	20,7	22,2	80,2
Önemsiz	163	18,4	19,8	100,0
Total	825	93,3	100,0	
Geçersiz	59	6,7		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 232'si (%26,2) laboratuvarda çalışma koşullarının ağır olması çok önemli olduğunu, 247'si (%27,9) önemli olduğunu, 183'ü (%20,7) az önemli olduğunu, 163'ü (%18,4) önemsiz olduğunu belirtti. 59'u (%6,7) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğu laboratuvarda çalışma koşullarının ağır olmasının önemli olduğunu belirtmiştir.

Çizelge 5.51 Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Meslek Lisesi Öğrencilerinin LYS sınavında Teknoloji Fakültelerinde Sınava Tabi Olma Etki Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Çok Önemli	354	40,0	42,5	42,5
Önemli	262	29,6	31,5	74,0
Az Önemli	121	13,7	14,5	88,6
Önemsiz	95	10,7	11,4	100,0
Total	832	94,1	100,0	
Geçersiz	52	5,9		
Toplam	884	100,0		

Çizelge 'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 354'ü (%40) lys sınavında teknoloji fakültelerinde sınava tabi olmalarının çok önemli olduğunu, 262'si (%29,6) önemli olduğunu, 121'ü (%13,7) az önemli olduğunu, 95'i (%10,7) önemsiz olduğunu belirtti. 52'si (%6,7) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Öğrencilerin çoğunluğu LYS sınavında teknoloji fakültelerinde sınava tabi olmalarının çok önemli olduğunu belirtmiştir.

5.1 Öğrencilerin Aile Yapısı ile Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi Arasındaki İlişki

Çizelge 5.52 Okul Adı ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Okul Adı			Toplam	X ²	sd	p
			Sabiha Gökçen EML	Kız Teknik ve ML	ÇPL				
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı işi yapan ailemle çalışacağım	f	9	19	15	43	30,71	12	0,002
		%	20,9	44,2	34,9	100,0			
	Aldığım eğitimle aynı işi yapmayan ailemle çalışacağım	f	2	8	6	16			
		%	12,5	50,0	37,5	100,0			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	39	41	41	121			
		%	32,2	33,9	33,9	100,0			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	3	17	11	31			
		%	9,7	54,8	35,5	100,0			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	11	65	38	114			
		%	9,6	57,0	33,3	100,0			
	Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	60	131	135	326			
		%	18,4	40,2	41,4	100,0			
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	44	81	67	192				
	%	22,9	42,2	34,9	100,0				
Toplam	f	168	362	313	843				
	%	19,9	42,9	37,1	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin okul adı değişkeni ve “Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=30,71$; $p<0,05$).

Çizelge 5.53 Okul Türü ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Okul Türü			Toplam	X ²	sd	p
			EML	TL	AND.				
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı işi yapan ailemle çalışacağım	f	38	3	2	43	35,91	12	0,000
		%	88,4	7,0	4,7	100,0			
	Aldığım eğitimle aynı işi yapmayan ailemle çalışacağım	f	15	0	1	16			
		%	93,8	0,0	6,3	100,0			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	92	18	11	121			
		%	76,0	14,9	9,1	100,0			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	27	3	1	31			
		%	87,1	9,7	3,2	100,0			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	108	6	0	114			
		%	94,7	5,3	0,0	100,0			
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	275	29	22	326				
	%	84,4	8,9	6,7	100,0				
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	148	37	7	192				
	%	77,1	19,3	3,6	100,0				
Toplam		f	703	96	44	843			
		%	83,4	11,4	5,2	100,0			

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin okul türü değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=35,91$; $p<0,05$).

İş beklentilerinin okul türüne göre değiştiği görülmektedir. Öğrencilerin çoğunluğunun aldığı eğitimle ilgili bir işte çalışmak istediğini, EML ve TL öğrencilerinin aldığı eğitimle aynı işi yapmayan ailesinin yanında çalışmak istemediğini, AND öğrencilerinin aldığı eğitimler bir işyeri açmak istemediklerini belirtmişlerdir.

Çizelge 5.54 Öğrencinin Öğrenim Gördüğü Alan ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Öğrenim Görülen Alan										X ²	sd	P	
			Kimya	Çocuk Gelişimi	Gıda	İnşaat	Bilişim Teknolojisi	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	Sac Bakım	Uçak Bakım	Giyim	Tesisat				Toplam
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı işi yapan ailemle çalışacağım	f	1	2	2	6	10	8	7	2	2	3	43	133,83	54	0,000
		%	2,3	4,7	4,7	14,0	23,3	18,6	16,3	4,7	4,7	7,0	100			
	Aldığım eğitimle aynı işi yapmayan ailemle çalışacağım	f	0	0	1	3	2	4	2	1	2	1	16			
		%	0,0	0,0	6,3	18,8	12,5	25,0	12,5	6,3	12,5	6,3	100			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	6	6	9	15	11	47	7	11	2	7	121			
		%	5,0	5,0	7,4	12,4	9,1	38,8	5,8	9,1	1,7	5,8	100			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	2	1	3	2	9	5	2	1	3	3	31			
		%	6,5	3,2	9,7	6,5	29,0	16,1	6,5	3,2	9,7	9,7	100			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	4	10	7	11	14	20	27	0	12	9	114			
		%	3,5	8,8	6,1	9,6	12,3	17,5	23,7	0,0	10,5	7,9	100			
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	32	32	34	29	70	55	20	22	14	18	326				
	%	9,8	9,8	10,4	8,9	21,5	16,9	6,1	6,7	4,3	5,5	100				
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	13	7	14	5	51	52	17	7	13	13	192				
	%	6,8	3,6	7,3	2,6	26,6	27,1	8,9	3,6	6,8	6,8	100				
Toplam	f	58	58	70	71	167	191	82	44	48	54	843				
	%	6,9	6,9	8,3	8,4	19,8	22,7	9,7	5,2	5,7	6,4	100				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin öğrenim gördüğü alan ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=133,83$; $p<0,05$).

Çizelge 5.55 Gelir Seviyesi ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Gelir Düzeyi (TL)			Toplam	X ²	sd	p
			500-1500	1500-2500	2500+				
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı işi yapan ailemle çalışacağım	f	17	13	11	41	29,14	12	0,004
		%	41,5	31,7	26,8	100,0			
	Aldığım eğitimle aynı işi yapmayan ailemle çalışacağım	f	13	1	2	16			
		%	81,3	6,3	12,5	100,0			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	69	31	15	115			
		%	60,0	27,0	13,0	100,0			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	23	6	0	29			
		%	79,3	20,7	0,0	100,0			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	71	28	6	105			
		%	67,6	26,7	5,7	100,0			
	Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	201	91	26	318			
		%	63,2	28,6	8,2	100,0			
	Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	119	48	16	183			
		%	65,0	26,2	8,7	100,0			
Toplam	f	513	218	76	807				
	%	63,6	27,0	9,4	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin gelir düzeyi değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=29,14$; $p<0,05$).

Çizelge 5.56 Kardeş Sayısı ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Kardeş Sayısı (Kendisi Dahil)						Toplam	X ²	sd	p
			1	2	3	4	5	5+				
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı işi yapan ailemle çalışacağım	f	0	6	17	16	3	1	43	29,11	30	0,512
		%	0,0	14,0	39,5	37,2	7,0	2,3	100,0			
	Aldığım eğitimle aynı işi yapmayan ailemle çalışacağım	f	1	2	8	0	3	2	16			
		%	6,3	12,5	50,0	,0	18,8	12,5	100,0			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	4	26	44	29	12	6	121			
		%	3,3	21,5	36,4	24,0	9,9	5,0	100,0			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	0	6	15	6	2	2	31			
		%	0,0	19,4	48,4	19,4	6,5	6,5	100,0			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	0	28	41	27	12	6	114			
		%	0,0	24,6	36,0	23,7	10,5	5,3	100,0			
	Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	9	73	107	68	33	32	322			
		%	2,8	22,7	33,2	21,1	10,2	9,9	100,0			
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	4	41	68	42	19	17	191				
	%	2,1	21,5	35,6	22,0	9,9	8,9	100,0				
	f	18	182	300	188	84	66	838				
Toplam	%	2,1	21,7	35,8	22,4	10,0	7,9	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci kardeş sayısı değişkeni ve “Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunamamıştır ($x^2=29,11$; $p>0,05$).

Çizelge 5.57 Baba Mesleği ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Baba Mesleği								Toplam	X ²	sd	p
			Memur	İşçi	Emekli	Esnaf	Çiftçi	Serbest Meslek	Profesyonel	İşsiz				
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı işi yapan ailemle çalışacağım	f	2	10	6	4	0	15	3	0	40	57,43	42	0,057
		%	5,0	25,0	15,0	10,0	0,0	37,5	7,5	0,0	100,0			
	Aldığım eğitimle aynı işi yapmayan ailemle çalışacağım	f	0	8	5	1	0	2	0	0	16			
		%	0,0	50,0	31,3	6,3	0,0	12,5	,0	0,0	100,0			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	8	53	17	5	0	31	1	4	119			
		%	6,7	44,5	14,3	4,2	0,0	26,1	0,8	3,4	100,0			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	0	13	3	2	0	12	0	0	30			
		%	0,0	43,3	10,0	6,7	0,0	40,0	0,0	0,0	100,0			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	3	41	5	8	0	51	1	4	113			
		%	2,7	36,3	4,4	7,1	0,0	45,	0,9	3,5	100,0			
	Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	13	100	40	26	2	124	7	12	324			
		%	4,0	30,9	12,3	8,0	,6	38,3	2,2	3,7	100,0			
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	11	70	14	18	0	70	2	4	189				
	%	5,8	37,0	7,4	9,5	0,0	37,0	1,1	2,1	100,0				
Toplam	f	37	295	90	64	2	305	14	24	831				
	%	4,5	35,5	10,8	7,7	0,2	36,7	1,7	2,9	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci babası meslek durum değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-

square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunamamıştır ($\chi^2=57,43$; $p>0,05$).

Çizelge 5.58 Anne Mesleği ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Anne Mesleği						Toplam	X ²	sd	P
			Memur	İşçi	Emekli	Esnaf	Ev Hamını	Profesyonel				
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı ısı yapan ailemle çalışacağım	f	0	4	1	0	37	1	43	23,17	30	0,808
		%	0,0	9,3	2,3	0,0	86,0	2,3	100,0			
	Aldığım eğitimle aynı ısı yapmayan ailemle çalışacağım	f	0	0	0	0	16	0	16			
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	4	8	0	0	106	2	120			
		%	3,3	6,7	0,0	0,0	88,3	1,7	100,0			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	1	2	0	0	28	0	31			
		%	3,2	6,5	0,0	0,0	90,3	0,0	100,0			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	0	9	1	0	103	0	113			
		%	0,0	8,0	0,9	0,0	91,2	0,0	100,0			
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	8	35	4	1	275	2	325				
	%	2,5	10,8	1,2	0,3	84,6	0,6	100,0				
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	8	20	1	0	163	0	192				
	%	4,2	10,4	0,5	0,0	84,9	0,0	100,0				
Toplam	f	21	78	7	1	728	5	840				
	%	2,5	9,3	0,8	0,1	86,7	0,6	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci anne meslek durum değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunamamıştır ($\chi^2=23,17$; $p>0,05$).

Çizelge 5.59 Baba Eğitim Düzeyi ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Baba Eğitim Düzeyi					Toplam	X ²	sd	p
			İlkokul	Ortaokul	Lise	Lisans	Y.Lisans				
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı işi yapan ailemle çalışacağım	f	22	7	9	5	0	43	39,15	24	0,026
		%	51,2	16,3	20,9	11,6	,0	100,0			
	Aldığım eğitimle aynı işi yapmayan ailemle çalışacağım	f	11	5	0	0	0	16			
		%	68,8	31,3	0,0	0,0	0,0	100,0			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	66	27	19	5	2	119			
		%	55,5	22,7	16,0	4,2	1,7	100,0			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	19	7	3	0	1	30			
		%	63,3	23,3	10,0	0,0	3,3	100,0			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	64	30	19	0	0	113			
		%	56,6	26,5	16,8	0,0	0,0	100,0			
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	179	86	51	4	6	326				
	%	54,9	26,4	15,6	1,2	1,8	100,0				
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	118	43	23	5	1	190				
	%	62,1	22,6	12,1	2,6	,5	100,0				
Toplam	f	479	205	124	19	10	837				
	%	57,2	24,5	14,8	2,3	1,2	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci baba eğitim düzeyi durum değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=39,15; p<0,05$).

Çizelge 5.60 Anne Eğitim Düzeyi ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Baba Eğitim Düzeyi					Toplam	X ²	sd	p
			İlkokul	Ortaokul	Lise	Lisans	Y.Lisans				
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı işi yapan ailemle çalışacağım	f	32	6	3	2	0	43	15,44	24	0,907
		%	74,4	14,0	7,0	4,7	0,0	100,0			
	Aldığım eğitimle aynı işi yapmayan ailemle çalışacağım	f	13	3	0	0	0	16			
		%	81,3	18,8	0,0	0,0	0,0	100,0			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	86	25	7	2	0	120			
		%	71,7	20,8	5,8	1,7	0,0	100,0			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	24	6	1	0	0	31			
		%	77,4	19,4	3,2	0,0	0,0	100,0			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	78	22	10	0	0	110			
		%	70,9	20,0	9,1	0,0	0,0	100,0			
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	232	67	17	3	2	321				
	%	72,3	20,9	5,3	0,9	0,6	100,0				
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	139	34	14	3	0	190				
	%	73,2	17,9	7,4	1,6	0,0	100,0				
Toplam	f	604	163	52	10	2	831				
	%	72,7	19,6	6,3	1,2	0,2	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci anne eğitim düzeyi durum değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmamıştır ($x^2=15,44; p>0,05$).

Çizelge 5.61 Anne Baba Birlikteliği ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Anne Baba Birlikteliği		Toplam	X ²	sd	p
			Birlikte	Ayrı				
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı işi yapan ailemle çalışacağım	f	41	2	43	8,77	6	0,187
		%	95,3	4,7	100,0			
	Aldığım eğitimle aynı işi yapmayan ailemle çalışacağım	f	15	1	16			
		%	93,8	6,3	100,0			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	117	4	121			
		%	96,7	3,3	100,0			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	29	1	30			
		%	96,7	3,3	100,0			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	110	4	114			
		%	96,5	3,5	100,0			
	Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	320	6	326			
		%	98,2	1,8	100,0			
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	179	13	192				
	%	93,2	6,8	100,0				
	f	811	31	842				
Toplam	%	96,3	3,7	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin anne babanın birlikteliği ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmamıştır ($\chi^2=8,77$; $p>0,05$).

Çizelge 5.62 Harçlık Durumu ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Harçlık			Toplam	X ²	sd	p
			Yeterli	Yetersiz	Düzenli alamıyorum				
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı işi yapan ailemle çalışacağım	f	31	5	7	43	5,71	12	0,930
		%	72,1	11,6	16,3	100,0			
	Aldığım eğitimle aynı işi yapmayan ailemle çalışacağım	f	10	3	3	16			
		%	62,5	18,8	18,8	100,0			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	82	23	16	121			
		%	67,8	19,0	13,2	100,0			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	22	4	5	31			
		%	71,0	12,9	16,1	100,0			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	78	22	13	113			
		%	69,0	19,5	11,5	100,0			
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	231	45	50	326				
	%	70,9	13,8	15,3	100,0				
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	126	34	30	190				
	%	66,3	17,9	15,8	100,0				
Toplam	f	580	136	124	840				
	%	69,0	16,2	14,8	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin harçlık durum değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmamıştır ($x^2=5,71$; $p>0,05$).

Çizelge 5.63 Ailede Alınan Eğitimle Aynı Mesleği Yapma Durumu ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Ailede eğitimi aldığınız mesleği yapan var mı?		Toplam	X ²	sd	p
			Evet	Hayır				
Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi	Aldığım eğitimle aynı işi yapan ailemle çalışacağım	f	20	23	43	47,92	6	0,000
		%	46,5	53,5	100,0			
	Aldığım eğitimle aynı işi yapmayan ailemle çalışacağım	f	1	15	16			
		%	6,3	93,8	100,0			
	Büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım	f	35	86	121			
		%	28,9	71,1	100,0			
	Küçük-orta işletmeli işyerinde çalışacağım	f	10	21	31			
		%	32,3	67,7	100,0			
	Aldığım eğitimle kendi işyerimi açacağım	f	20	93	113			
		%	17,7	82,3	100,0			
	Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum	f	53	272	325			
		%	16,3	83,7	100,0			
Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum	f	18	174	192				
	%	9,4	90,6	100,0				
	f	157	684	841				
	Toplam	%	18,7	81,3	100,0			

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin ailenizde eğitimi aldığınız mesleği yapılması ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=47,92$; $p<0,05$).

5.4 Öğrencilerin Aile Yapısı ile Yüksek Öğretim Beklentisi Arasındaki İlişki

Çizelge 5.64 Okul Adı ve Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Okul Adı			Toplam	X ²	sd	p
			Sabiha Gökçen EML	Kız Teknik ve ML	ÇPL				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	72	136	106	314	16,40	8	0,037
		%	22,9	43,3	33,8	100,0			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	42	68	71	181			
		%	23,2	37,6	39,2	100,0			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	19	69	56	144			
		%	13,2	47,9	38,9	100,0			
	Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	0	7	11	18			
		%	0,0	38,9	61,1	100,0			
	Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	35	76	54	165			
		%	21,2	46,1	32,7	100,0			
		f	168	356	298	822			
	Toplam	%	20,4	43,3	36,3	100,0			

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin okul değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=16,40$; $p<0,05$).

Çizelge 5.65 Okul Türü ve Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğretim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Okul Türü			Toplam	X ²	sd	p
			EML	TL	AND.				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	257	35	22	314	26,83	8	0,001
		%	81,8	11,1	7,0	100,0			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	139	34	8	181			
		%	76,8	18,8	4,4	100,0			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	136	5	3	144			
		%	94,4	3,5	2,1	100,0			
	Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	17	1	0	18			
		%	94,4	5,6	,0	100,0			
	Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	139	19	7	165			
		%	84,2	11,5	4,2	100,0			
	Toplam	f	688	94	40	822			
		%	83,7	11,4	4,9	100,0			

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin okul türü değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=26,83$; $p<0,05$).

Çizelge 5.66 Öğrencinin Öğrenim Gördüğü Alan ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Öğrenim Görülen Alan										Toplam	X ²	sd	P
			Kimya	Çocuk Gelişimi	Gıda	İnşaat	Bilişim Teknolojisi	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	Sac Bakım	Uçak Bakım	Giyim	Tesisat				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	25	24	19	32	51	81	24	22	15	21	314	72,99	36	0,000
		%	8,0	7,6	6,1	10,2	16,2	25,8	7,6	7,0	4,8	6,7	100			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	12	11	15	11	46	44	14	8	11	9	181			
		%	6,6	6,1	8,3	6,1	25,4	24,3	7,7	4,4	6,1	5,0	100			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	8	11	19	11	31	20	30	3	6	5	144			
		%	5,6	7,6	13,2	7,6	21,5	13,9	20,8	2,1	4,2	3,5	100			
	Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	1	0	3	0	5	2	2	0	1	4	18			
		%	5,6	0,0	16,7	0,0	27,8	11,1	11,1	0,0	5,6	22,2	100			
	Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	12	12	12	11	26	43	12	7	15	15	165			
		%	7,3	7,3	7,3	6,7	15,8	26,1	7,3	4,2	9,1	9,1	100			
Toplam	f	58	58	68	65	159	190	82	40	48	54	822				
	%	7,1	7,1	8,3	7,9	19,3	23,1	10,0	4,9	5,8	6,6	100				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin öğrenim gördüğü alan ve “*Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=72,99$; $p<0,05$).

Çizelge 5.67 Gelir Seviyesi ve Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Gelir Düzeyi (TL)			Toplam	X ²	sd	p
			500-1500	1500-2500	2500+				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	190	79	34	303			
		%	62,7	26,1	11,2	100,0			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	108	46	16	170			
		%	63,5	27,1	9,4	100,0			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	78	49	8	135			
		%	57,8	36,3	5,9	100,0	18,54	8	0,017
	Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	18	0	0	18			
		%	100,0	0,0	0,0	100,0			
	Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	105	42	13	160			
		%	65,6	26,3	8,1	100,0			
	Toplam	f	499	216	71	786			
		%	63,5	27,5	9,0	100,0			

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin gelir düzeyi değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=18,54$; $p<0,05$).

Çizelge 5.68 Kardeş Sayısı ve Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Kardeş Sayısı						Toplam	X ²	sd	p
			1	2	3	4	5	5+				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	11	66	111	73	34	18	313	29,26	20	0,083
		%	3,5	21,1	35,5	23,3	10,9	5,8	100,0			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	3	36	75	32	22	10	178			
		%	1,7	20,2	42,1	18,0	12,4	5,6	100,0			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	1	37	52	33	11	9	143			
		%	0,7	25,9	36,4	23,1	7,7	6,3	100,0			
	Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	0	3	5	4	5	1	18			
		%	0,0	16,7	27,8	22,2	27,8	5,6	100,0			
	Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	2	34	54	43	11	20	164			
		%	1,2	20,7	32,9	26,2	6,7	12,2	100,0			
	f	17	176	297	185	83	58	816				
Toplam	%	2,1	21,6	36,4	22,7	10,2	7,1	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci kardeş sayısı değişkeni ve “Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğrenim Beklentisi” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunamamıştır ($x^2=29,26$; $p>0,05$).

Çizelge 5.69 Baba Mesleği ve Mesleki Eğitim Sonrası İş Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Baba Mesleği								Toplam	X ²	sd	P
			Memur	İşçi	Emekli	Esnaf	Çiftçi	Serbest Meslek	Profesyonel	İşsiz				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	15	123	36	20	1	104	6	5	310	33,15	28	0,230
		%	4,8	39,7	11,6	6,5	0,3	33,5	1,9	1,6	100,0			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	8	53	17	18	1	75	3	5	180			
		%	4,4	29,4	9,4	10,0	0,6	41,7	1,7	2,8	100,0			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	5	46	23	11	0	49	3	3	140			
		%	3,6	32,9	16,4	7,9	0,0	35,0	2,1	2,1	100,0			
	Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	0	8	4	1	0	5	0	0	18			
		%	0,0	44,4	22,2	5,6	0,0	27,8	0,0	0,0	100,0			
	Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	7	60	9	16	0	58	1	10	161			
		%	4,3	37,3	5,6	9,9	0,0	36,0	0,6	6,2	100,0			
	Toplam	f	35	290	89	66	2	291	13	23	809			
		%	4,3	35,8	11,0	8,2	0,2	36,0	1,6	2,8	100,0			

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin baba mesleği ve “Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisi” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmamıştır ($x^2=33,15; p>0,05$).

Çizelge 5.70 Anne Mesleği ve Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Anne Mesleği						Toplam	X ²	sd	p
			Memur	İşçi	Emekli	Esnaf	Ev Hanımı	Profesyonel				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	6	23	5	1	276	2	313	25,98	20	0,167
		%	1,9	7,3	1,6	0,3	88,2	0,6	100,0			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	7	12	2	0	157	1	179			
		%	3,9	6,7	1,1	0,0	87,7	0,6	100,0			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	3	24	0	0	117	0	144			
		%	2,1	16,7	0,0	0,0	81,3	0,0	100,0			
	Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	0	4	0	0	14	0	18			
		%	0,0	22,2	0,0	0,0	77,8	0,0	100,0			
	Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	5	12	0	0	145	1	163			
		%	3,1	7,4	0,0	0,0	89,0	0,6	100,0			
Toplam	f	21	75	7	1	709	4	817				
	%	2,6	9,2	0,9	0,1	86,8	0,5	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci anne meslek durum değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunamamıştır ($x^2=25,98$; $p>0,05$).

Çizelge 5.71 Baba Eğitim Düzeyi ve Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Baba Eğitim Düzeyi					Toplam	X ²	sd	p
			İlkokul	Ortaokul	Lise	Lisans	Y.Lisans				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	166	79	55	5	6	311	18,66	16	0,287
		%	53,4	25,4	17,7	1,6	1,9	100,0			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	98	46	31	3	2	180			
		%	54,4	25,6	17,2	1,7	1,1	100,0			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	88	35	14	4	1	142			
		%	62,0	24,6	9,9	2,8	0,7	100,0			
	Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	10	7	1	0	0	18			
		%	55,6	38,9	5,6	0,0	0,0	100,0			
	Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	103	36	19	6	0	164			
		%	62,8	22,0	11,6	3,7	0,0	100,0			
Toplam	f	465	203	120	18	9	815				
	%	57,1	24,9	14,7	2,2	1,1	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci baba eğitim düzeyi durum değişkeni ve “Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisi” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmamıştır ($\chi^2=18,66$; $p>0,05$).

Çizelge 5.72 Anne Eğitim Düzeyi ve Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Baba Eğitim Düzeyi					Toplam	X ²	sd	p
			İlkokul	Ortaokul	Lise	Lisans	Y.Lisans				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	220	66	20	2	2	310	18,20	16	0,312
		%	71,0	21,3	6,5	0,6	0,6	100,0			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	128	30	15	6	0	179			
		%	71,5	16,8	8,4	3,4	0,0	100,0			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	106	28	8	1	0	143			
		%	74,1	19,6	5,6	0,7	0,0	100,0			
	Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	12	5	1	0	0	18			
		%	66,7	27,8	5,6	0,0	0,0	100,0			
	Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	122	28	9	0	0	159			
		%	76,7	17,6	5,7	0,0	0,0	100,0			
Toplam	f	588	157	53	9	2	809				
	%	72,7	19,4	6,6	1,1	0,2	100,0				

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrenci anne eğitim düzeyi durum değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmamıştır ($x^2=18,20$; $p>0,05$).

Çizelge 5.73 Anne Baba Birlikteliği ve Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Anne Baba Birlikteliği		Toplam	X ²	sd	p
			Birlikte	Ayrı				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	304	9	313	4,34	4	0,361
		%	97,1	2,9	100,0			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	170	10	180			
		%	94,4	5,6	100,0			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	137	7	144			
		%	95,1	4,9	100,0			
Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	18	0	18				
	%	100,0	0,0	100,0				
Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	160	4	164				
	%	97,6	2,4	100,0				
		f	789	30	819			
	Toplam	%	96,3	3,7	100,0			

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin anne babanın birlikteliği ve “*Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğretim Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmamıştır ($x^2=4,34$; $p>0,05$).

Çizelge 5.74 Harçlık Durumu ve Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Harçlık			Toplam	X ²	sd	p
			Yeterli	Yetersiz	Düzenli alamıyorum				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	220	55	39	314	10,39	8	0,239
		%	70,1	17,5	12,4	100,0			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	133	18	29	180			
		%	73,9	10,0	16,1	100,0			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	100	26	18	144			
		%	69,4	18,1	12,5	100,0			
	Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	11	4	2	17			
		%	64,7	23,5	11,8	100,0			
	Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	105	29	30	164			
		%	64,0	17,7	18,3	100,0			
	Toplam	f	569	132	118	819			
		%	69,5	16,1	14,4	100,0			

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin harçlık durumu değişkeni ve “*Mesleki Eğitim Sonrası Yükseköğrenim Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmamıştır ($\chi^2=10,39$; $p>0,05$).

Çizelge 5.75 Ailede Alınan Eğitimle Aynı Mesleği Yapma Durumu ve Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisine verilen Cevaplar için Ki-kare (Chi-Square) Analizi Sonuçları

Madde	Gruplar	Değer	Ailede eğitimi aldığınız mesleği yapan var mı?		Toplam	X ²	sd	p
			Evet	Hayır				
Yüksek Öğretim Beklentisi	Alanımla ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	72	240	312	9,88	4	0,042
		%	23,1	76,9	100,0			
	Alanım dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum	f	22	159	181			
		%	12,2	87,8	100,0			
	2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum	f	25	118	143			
		%	17,5	82,5	100,0			
	Acık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum	f	3	15	18			
		%	16,7	83,3	100,0			
	Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum	f	27	138	165			
		%	16,4	83,6	100,0			
		f	149	670	819			
	Toplam	%	18,2	81,8	100,0			

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin ailenizde eğitimi aldığınız mesleği yapılması ve “*Mesleki Eğitim Sonrası Yüksek Öğrenim Beklentisi*” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=9,88$; $p<0,05$).

BÖLÜM VI

6.1 Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada Sultanbeyli’de mesleki eğitim veren 3 okulun öğrencilerinin gelecek beklentilerinin aile yapısal faktörlerinin etkili olabileceği görülmüştür.

Alan çalışmasına katılan öğrencilerin okulları ile mezuniyet sonrası iş beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmuştur. Öğrencilerin çoğunluğu aldıkları eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemekte, aldığı eğitimle aynı işi yapmayan ailesinin yanında çalışmak istememektedir.

Öğrencilerin okul türü ile mezuniyet sonrası iş beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre ilişki anlamlı bulunmuştur. TL okul türü aldığı eğitimle ilgili bir işte çalışmak istememekte, EML ve AND türü aldığı eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemektedir.

Öğrenim görülen alan ile mezuniyet sonrası iş beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmuştur. Bütün alanlarda ağırlıklı olarak aldığı eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemektedirler. Alanların çoğunda aldığı eğitimle aynı işi yapan ailesinin yanında çalışmak isteme seçeneği en az işaretlenen olmuştur. Uçak bakım alanından ise kendi işyerini açmak istememektedir.

Bayrampaşa İnönü EML’de yapılan alan çalışmasına katılan öğrencilerin gelecek ile ilgili beklentilerine ailelerinin gelir durumunun ki-kare bulgularına göre anlamlı bir etkisi tespit edilememiştir. Ailesinin gelir durumu 1500– 2000 TL arası olanlar alanlarıyla ilgili büyük bir işyerinde çalışmak isterken, ailesinin geliri 1000-1500 TL olanlar eğitimini gördüğü alanda çalışmak istememektedirler.(Buyruk,2009:111)

Öğrencilerin ailesinin gelir düzeyi ile mezuniyet sonrası iş beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmuştur. Bütün gelir düzeylerinden aldığı eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemekte, 2500 TL den daha fazla gelir düzeyi olanlar küçük ya da orta büyüklükte bir işyerinde çalışmak istememektedir. Aile geliri yüksek olan öğrenciler küçük ya da orta büyüklükte bir işyerinde çalışmak istememesinin nedeni ailenin gelirin yüksek olduğu için kendisinin

daha düşük gelirli bir işyerinde çalışmak istememesidir. İnönü EML yapılan çalışmaya göre Sultanbeyli’de öğrenciler kendi alanlarıyla bir ilgili bir işte çalışmak istediği görülmüştür.

Bayrampaşa İnönü EML’de yapılan alan çalışmasına katılan öğrencilerin gelecek ile ilgili beklentilerine kardeş sayısının Ki- Kare bulgularına göre anlamlı bir etkisi tespit edilememiştir. Ancak durum değişkeni tablosuna göre dört ve beşkardeş olan öğrenciler alanı ile ilgili bir işte çalışmak istemiyorken iki kardeşe sahip öğrenciler alanlarıyla ilgili büyük bir iş yerinde çalışmak istemektedirler.(Buyruk,2009:111)

Öğrencilerin kardeş sayıları ile mezuniyet sonrası iş beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmamıştır. Analiz sonuç çizelgesine göre 5 kardeşi olanlar küçük ve orta büyüklükte bir işyerinde çalışmak istememekte, 5 kardeşten daha fazla kardeş olanlar aldığı eğitimle aynı işin yapan ailesinin yanında çalışmak istememektedir. İnönü EML’de yapılan çalışmayla aynı anlamsızlık sonucuna varılmıştır. Kardeş sayısının fazla yada az olmasının gelecek beklentisine etki etmediği görüşü güçlenmiştir.

Bayrampaşa İnönü EML’de yapılan alan çalışmasına katılan öğrencilerin babalarının büyük bir çoğunluğunun mesleklerinin işçi olduğu, annelerinin ise yine büyük bir çoğunluğunun ev hanımı olduğu ortaya çıkmıştır. Anne babanın meslekleri incelendiğinde babanın mesleği ile öğrencilerin beklentisi arasında anlamlı bir ilişki kurulamamasına rağmen annenin mesleği çocuğun iş beklentisi arasında güçlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.(Buyruk,2009:111)

Öğrencilerin anne ve babanın mesleği ile mezuniyet sonrası iş beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmamıştır. Baba mesleğinin büyük çoğunluğu serbest meslek olduğu, annelerin ise ezici bir çoğunluk olarak ev hanımı olduğu görülmüştür. Baba mesleğiyle ilişki anlamlı olmasa bile gelecek beklentisinin değiştiği görülmüştür. İnönü EML’de anne mesleğiyle güçlü bir ilişki bulunmuştur. Bu durum Sultanbeyli’de “Ataerkil aile” yapısının etkin olduğu , İnönü EML’de “Ana aile” yapısının etkin olduğu anlaşılıyor.

Bayrampaşa İnönü EML’de yapılan alan çalışmasına katılan öğrencilerin anne ve babaların eğitim durumları, ilkökul mezunların arasında pek bir fark olmamasına rağmen diğer okul seviyelerinde fark açılmakta ailenin erkek bireyi olan babaların eğitim seviyeleri yükselmektedir. Ancak babanın eğitim seviyesi ile öğrencilerin iş beklentisi arasında anlamlı bir fark belirlenememesine rağmen annenin eğitim seviyesi arttıkça öğrencinin iş beklentisi değişmekte olduğu görülmüştür.(Buyruk,2009:111)

Öğrencilerin anne ve babanın eğitim düzeyi ile mezuniyet sonrası iş beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki–Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre babanın eğitim düzeyiyle ilgili sonuçlar anlamlı bulunmuş, anne eğitim düzeyi ile ilgili sonuçlar anlamlı bulunmamıştır. Anne ve babanın mesleğinin etki durumu gibi eğitim durumunda da babanın eğitim durumu gelecek beklentisine etki yaptığı anlaşılmıştır. Yukarıda anlatıldığı gibi Ataerkil aile yapısı gereği ailedeki büyük erkeğin yani babanın etkisi görülmüştür.

Bayrampaşa İnönü EML’de yapılan alan çalışmasına katılan öğrencilerin anne babanın birlikteliğine göre öğrencinin gelecek beklentisiyle ilgili olarak Ki-Kare bulgularına göre anlam çıkmamıştır.(Buyruk,2009:112)

Öğrencilerin anne ve babanın birlikteliği ile mezuniyet sonrası iş beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki–Kare (Chi-Square) analiz sonuçları ile ilgili sonuçlar anlamlı bulunmamıştır. İnönü EML’de yapılan çalışmanın sonuçları bu yönde olduğundan etkisi olmadığı görüşü güçlenmiştir.

Bayrampaşa İnönü EML’de örneklem gurubunu oluşturan öğrencilerin harçlık alma durumu belirlendiğinde yükseköğrenim beklentisi Ki –Kare bulgularına göre anlamlı bir sonucu olmasa da değer tablosunda aldığı harçlığı yeterli bulanlar yükseköğrenime kendi alanlarında bir fakülteye gitmeyi beklediklerini belirtmişler, harçlığı yetersiz bulan ve düzenli olarak harçlı alamayanlar ise çalışmak istediğini belirtmişlerdir. Bununla beraber harçlık alma durumuyla iş beklentisi arasında anlamlı bir ilişki olduğu aldığı harçlığı yeterli bulanlar alanlarıyla ilgili büyük işyerlerinde veya kendi iş yerlerini açmayı düşünürken yetersiz bulanlar ve düzenli harçlık alamayanlar ise kendi alanlarında KOBİ’lerde çalışmak veya eğitimini gördüğü alanlarda çalışmak istememektedirler. (Buyruk,2009:112)

Öğrencilerin harçlık durumları ile mezuniyet sonrası iş beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmamıştır. İnönü EML’de yapılan çalışmanın analiz sonuçları anlamlı bulunmamıştır. Öğrencilere verilen harçlık düzeyinin gelecek beklentisine etkisinin olmadığı görüşü güçlenmiştir.

Ailesinde eğitimini gördüğü mesleğin yapılıp yapılmadığı öğrencinin iş beklentisini anlamlı olarak etkilemektedir. Ailede öğrencinin alanıyla ilgili iş yapan varsa iş beklentisi ailesiyle beraber ailesine ait olan iş yerinde çalışarak eğitimini gördüğü iş yapmak yönüyle ailesinde aynı alanda çalışan bulunmayanlar diğer işleri değerlendirmek istemektedir. (Buyruk,2009:112)

Öğrencilerin ailede alınan eğitimle aynı mesleği yapma durumu ile mezuniyet sonrası iş beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmuştur. Ailede mesleği yapan ve yapmayanların hepsinin kendi alanlarıyla ilgili bir işte çalışmak istediği ve yine hepsinin aldığı eğitimle aynı işi yapmayan ailesinin yanında çalışmak istemediği görülmüştür. Eğitimini almadığı mesleği yapan aile büyüğünün ya da aileye ait işyerinin miras yoluyla kendisine kalması kolay ve avantajlı gibi görünse de öğrencilerin bu beklentisi olmadığı görülmüştür. İnönü EML’de yapılan çalışmada da bu görüş yönünde tercihlerin olduğu görülmüştür.

Alan çalışmasına katılan öğrencilerin okulları ile mezuniyet sonrası yükseköğrenim beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmuştur. Öğrencilerin çoğunluğu aldıkları eğitimle ilgili bir fakültede eğitim görmek istemekte, açık öğrenim fakültesini istememektedir.

Öğrencilerin okul türü ile mezuniyet sonrası yükseköğrenim beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre ilişki anlamlı bulunmuştur. Okul türlerinin tamamında kendi alanıyla ilgili bir fakültede eğitim görmek istemekte, fakat açık öğretim fakültesine gitmek istememektedir.

Öğrenim görülen alan ile mezuniyet sonrası yükseköğrenim beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmuştur. Alanların çoğunda ağırlıklı olarak aldığı eğitimle ilgili bir fakülteye gitmek istemekte,

önceki sonuçlarda olduğu gibi açık öğretim fakültesine gitmek istememektedirler. Gıda teknolojisi ve saç bakım alanları 2 yıllık MYO gitmek istemekte, giyim teknolojisi ise çalışmak istediği bir yükseköğretime devam etmek istemektedir. İş bulma şansı açısından piyasa 2 yıllık MYO Okulu alanlarının bazen 4 yıllık fakültele göre daha iyi olduğu görülmüştür. Saç bakım alanı genelde kendi işyerini açmak istediği için fakülte onlar için iş hayatına geç atılmak anlamına gelmektedir. Giyim alanında çalışma koşulları ağır olduğu için daha çok alanı dışındaki fakültele gitmek istememektedirler.

Alan çalışmasına katılan öğrencilerin gelecek ile ilgili beklentilerine ailelerinin gelir durumunun ki-kare bulgularına göre anlamlı bir etkisi tespit edilememiştir. Durum değişkeni tablosuna göre geliri 1500–2000 TL arası olanlar alanlarıyla ilgili bir fakülteye gitmek isterken geliri 1000–1500 TL arası gelir gurubuna sahip olanların büyük bir çoğunluğu Meslek Yüksek Okullarına gitmek istediğini belirtmiştir. (Buyruk,2009:111) Öğrencilerin ailesinin gelir düzeyi ile mezuniyet sonrası yükseköğrenim beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki–Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmuştur. Bütün gelir düzeylerinden aldığı eğitimle ilgili bir fakülte de eğitim görmek istemekte, açık öğretim fakültesine gitmek istememektedir. İnönü EML de yapılan çalışmada gelir düzeylerine göre yükseköğrenim beklentisi değişirken Sultanbeyli’deki okullarda değişmemektedir.

Alan çalışmasına katılan öğrencilerin gelecek ile ilgili beklentilerine kardeş sayısının Ki-Kare bulgularına göre anlamlı bir etkisi tespit edilememiştir. (Buyruk,2009:111) Öğrencilerin kardeş sayıları ile mezuniyet sonrası yükseköğrenim beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki–Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmamıştır. Analiz sonuç çizelgesine göre, 5 kardeşten daha fazla kardeş olanlar çalışmak istediği bir yükseköğretime devam etmek istemektedir. İnönü EML’de yapılan çalışmayla aynı anlamsızlık sonucuna varılmıştır. Kardeş sayısının fazla ya da az olmasının gelecek beklentisine etki etmediği görüşü güçlenmiştir.

Öğrencilerin anne ve babanın mesleği ile mezuniyet sonrası iş beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki–Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmamıştır. İnönü EML’de yapılan çalışmada aynı ifadede sonuçlar çıkmış; anne ve babanın

mesleğinin öğrencinin yükseköğrenim beklentisine etki etmediği görüşü daha çok benimsenmiştir.

Anne ve babanın eğitim düzeyi öğrencinin yükseköğrenim beklentisi arasındaki ilişki anlamlı değildir. (Buyruk,2009:112)

Öğrencilerin anne ve babanın eğitim düzeyi ile mezuniyet sonrası yükseköğrenim beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmamıştır. İnönü EML’de yakın sonuçlar bulunarak anne babanın eğitim düzeyinin yükseköğrenim beklentisine etki etmediği görüşü güçlenmiştir.

Anne babanın birlikteliğine göre öğrencinin gelecek beklentisiyle ilgili olarak Ki-Kare bulgularına göre anlam çıkmamış ancak anne babası birlikte olan öğrencilerin çoğunun alanlarıyla ilgili bir fakülteye gitmek olduğu, anne babası boşanmış olanların ise Meslek Yüksek Okullarından birine gitmek olduğu tespit edilmiştir. (Buyruk,2009:112)

Öğrencilerin anne ve babanın birlikteliği ile mezuniyet sonrası yükseköğrenim beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçları ile ilgili sonuçlar anlamlı bulunmamıştır fakat anne babası birlikte olanların çoğunluğu alanıyla ilgili bir fakülteye gitmek isterken ayrı olanlar ise alanı dışı bir fakülteye gitmek istemektedir. İnönü EML’de yapılan çalışmanın sonuçları birlikte olanların aynı görüş olmasına rağmen ayrı olanlarda farklı görüş olmuştur. Analiz sonuçları her iki çalışmada da anlamlı bulunmadığın anne baba birlikteliğinin etkisi olmadığı görüşü güçlenmiştir.

İnönü EML’de örneklem gurubunu oluşturan öğrencilerin harçlık alma durumu belirlendiğinde yükseköğrenim beklentisi Ki -Kare bulgularına göre anlamlı bir sonucu olmasa da değer tablosunda aldığı harçlığı yeterli bulanlar yükseköğrenime kendi alanlarında bir fakülteye gitmeyi beklediklerini belirtmişler, harçlığı yetersiz bulan ve düzenli olarak harçlı alamayanlar ise çalışmak istediğini belirtmişlerdir.(Buyruk,2009:112)

Öğrencilerin harçlık durumları ile mezuniyet sonrası yükseköğrenim beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmamıştır. İnönü EML’de yapılan çalışmanın analiz sonuçları anlamlı bulunmamıştır. Öğrencilere verilen harçlık düzeyinin gelecek beklentisine etkisinin olmadığı görüşü güçlenmiştir.

İnönü EML’de yapılan alan çalışmasına katılan öğrencilerin ailesinde eğitimini gördüğü mesleğin yapılıp yapılmadığı öğrencinin yükseköğrenim beklentisini anlamlı olarak etkilemektedir. Ailesinde öğrencinin alanıyla ilgili iş yapanların olması öğrencinin yükseköğrenimdeki beklentisini kendi alanı ile ilgili bir fakültede öğrenim görmek olduğunu belirlerken ailede öğrencinin alanıyla aynı iş yapan yoksa yükseköğrenim beklentisi alan dışı tercihlere kaymaktadır. (Buyruk,2009:112-113)

Öğrencilerin ailede alınan eğitimle aynı mesleği yapma durumu ile mezuniyet sonrası yükseköğrenim beklentisine verilen cevaplar arasındaki ilişki Ki-Kare (Chi-Square) analiz sonuçlarına göre anlamlı bulunmuştur. Öğrencilerinin tamamının kendi alanlarıyla ilgili bir işte çalışmak istediği ve yine hepsinin açık öğretim fakültesini istemediği görülmüştür. İnönü EML’de yapılan çalışmada da bu görüş yönünde tercihlerin olduğu görülmüştür.

Özellikle alt sosyo-ekonomik çevrelerde yaşayan ve bilgiye ulaşma konusunda sıkıntı çeken lise öğrencilerinin, kendisi hakkında birçok bilgiyi değerlendirme, toplumdaki çok çeşitli meslekleri tanıma ve kendine uygun mesleği seçmesi konusunda, okullarda mesleki rehberlik çalışmaları titizlikle yürütülmelidir. Gelecekteki başarısının, bireylerin mesleklerinden memnun olmalarının ve toplumdaki insan gücünün planlamasının, doğru meslek seçimlerine bağlı olduğu özellikle belirtilmelidir. Gelecekle ilgili beklentiler, öğrencilerin meslek seçimlerinde önemli rol oynamaktadır. Hayatla ilgili çok önemli kararların alındığı ergenlik döneminde, doğru seçim yapabilme becerisinin kazandırılması gerekir. Bu programlar; yıllık rehberlik çerçeve program kapsamına alınarak, her sınıfa, yıl içine düzenli bir dağılım yapılacak şekilde sınıf öğretmenleri ve rehberlik servisi tarafından yürütülebilir. (Buyruk,2009:112-113)

İstanbul’un en alt sosyo-ekonomik düzeyi olan Sultanbeyli de öğrencilerin en büyük sıkıntısı gelecek hakkındaki endişeleri. Gelişmekte olan bir ilçe ve diğer ilçe imkânlarına göre geri kaldığı için yapılmış-yapılacak olan sosyal değişiklere ayak uydurmakta zorluk çekmiştir. Buna rağmen orta öğretimde okullaşma oranı en yüksek olan ilçelerden birisidir. Yapılan araştırmada öğrencilerin eğitimini gördüğü alanla ilgili çalışmak istemekte ve ailesinin işini devam ettirmek istememektedir. Bu isteksizliğin nedeni Sultanbeyli’de sosyo-ekonomik alt yapı gereği ağır işlerde çalışılması ve gelir düzeyinin düşüklüğü

olabilir. Fakat gelecek beklentisinde iş konusunda eğitim sahibi kalifiyeli eleman ihtiyaç konusundaki farkındalıktır. Bu farkındalığı daha etkin kılabilmek için öğrencilerinin anne ve baba eğitim düzeylerindeki iyileştirmeler olacaktır. Aileler çoğu vasıfsız eleman gerektiren işlerde çalışmaktadır. Bunun nedeni ailedeki eğitim düzeyinin ilkökull seviyelerinde olup mesleki eğitim yönünden eksik olmasındandır. Çoğu öğrenci velisi bu etkisinin önemli olmadığını kendisini eğitim ve mesleki yönden mesleki açık lise gibi bir seçenek olmasına rağmen böyle bir çabanın içine girmenin gereksiz olacağını savunmaktadır. Eğer bu düzeydeki eksiklik giderildiği zaman eğitim düzeyi yapılan meslekin kalifiye değeri artacak ve öğrencinin gelecek beklentisi daha doğrusu gelecek endişesi azalacak ailesi kendisine denizdeki fener gibi yol gösterici olacaktır.

Öğrencilerin çoğunluğunun kendi alanlarıyla ilgili fakültede eğitim görmesi ve kendi alanlarında bir işte çalışmak istemesine rağmen alanları dışında eğitim ya da meslek isteyenlerde azımsanmayacak kadar çoktur.

Daha önceki uygulanan mesleki eğitimde öğrencilerin ortaöğretime geçtikten sonra alanları değiştirmeleri mümkün değildi. Ortaöğretimin 9. Sınıfından itibaren aynı alan devam edip mezun olduğunuzda o alan oluyordu. Öğrencilere seçme imkânı sunmak için 9'uncu sınıfı ortak alan görüp 10'uncu sınıftan itibaren alan ayrımı olup 11'inci sınıftan itibaren alanın içinde dal ayrımı yapılabiliyordu. 9'uncu sınıfın sonunda istediğinin okula geçebiliyorsunuz 10'uncu sınıfın sonunda gördüğünüz alanla ilgili başka bir okula geçebiliyorsunuz 11'inci sınıfın sonunda ilgili dal olan okula geçebiliyorsunuz. Gördüğünüz gibi eskisi gibi katı bir sistem değil öğrencinin lehine gibi gözükten reformlar yapılmış fakat anket sonuçlarından gördüğünüz gibi yetersiz kalmıştır.

Yukarıda anlatılanların içinde öğrencilerin yeteneklerini ölçen ve bunu onlara bildirim yapan olmamıştır. Öğrencilerin sadece 9'uncu sınıfta sadece mesleklerin tanıtımı yapılmış bu amaçla 2014-2015 eğitim öğretim yılından itibaren bir meslek tanıtım rehberi olan mesleki gelişim dersi 10'uncu sınıftan 9'uncu sınıfa geçilmiştir. Fakat bu uygulamada yetersizdir çünkü diğer Avrupa ülkelerinde uygulanmakta olan mesleki eğitimi öğrencilerin yetenekleri ve tercihlerini kendisi görerek karara varmasına olanak veren bir sistem mevcuttur. Öğrenci ilköğretimden birinci kademesinden itibaren yetenekleri yönünde testler uygulanmış akademik yönden başarılı olanlar bir üst öğrenime yönlendirilmiş diğerleri ise mesleki eğitim alacakları alanlardaki eğitimlere yönlendirilmiş

fakat bunu yaparken devamlı öğrencilere çalışmak istediği alanla ilgili staj yapma imkânları sunmuştur. Doktor olmak isteyen birisine bir eczacı ya da sağlıkçının yanında kendisinin bu yönünü keşfetmesine izin verilmiş bu tercihinin doğru olup olmadığını kendisi görmesi istenmiştir. (Aksiyon,2014)

4+4+4 sistemini uygulayan Almanya ve Avusturya ilk 4 yıllık eğitimin sonunda yukarıda anlatılan sistemi uygulayıp donanımı ve çeşitliliği yeterli olan mesleki eğitim kurumlarında ara eleman ihtiyacını sağlamıştır. Mezunlarının işsiz kalmasının önüne geçip Avusturya’da 270, Almanya’da 350 meslek dalı olan iş imkânlarını sunmuştur. Nüfusu Türkiye’den fazla olan Almanya, not sistemini ve okul çeşitliliğini sağlam temeller üzerine oturttuğu için, üniversiteye gidene kadar öğrenci zorlu bir eğitim hayatı geçiriyor. Bununla birlikte meslek eğitimi veren liseler ve meslek okullarının sayısının ve çeşidinin yeterli olmasından dolayı istenmesi hâlinde iş piyasasına daha erken yaşlarda girilebiliyor. Böylece ‘Düz lise mezunu olarak ne yapabilirim?’ sorusu da ortadan kalkıyor. Almanya ve Avusturya tüm bu olumlu bilgilere rağmen kendi sosyal ve demografik yapısını göz önüne alarak eğitim sistemlerinde lokal reformlara gitmeye devam ediyor. Ülkelerde yapılan çeşitli testler aracılığı ile eğitimdeki açıklar tespit edilmeye ve giderilmeye çalışılıyor. Avrupa’da 4+4+4’ü uygulayan ülkeler, öğrencileri ikinci 4 yılın 3 ve 4. sınıfında yoğun bir şekilde hayata hazırlama çalışmaları yapıyor. Bu konuda eğitim bakanlıkları yalnız değil. Çalışma bakanlıkları öncülüğünde iş piyasası kurumları ve ticaret odaları kurdukları eğitim bilgilendirme merkezleri ile her çocuğa mesai saatleri içerisinde okul dışında mesleki bilgilendirme yapıyor. Bunun dışında öğrencilerin ilgi alanlarını belirlemeye yardımcı ‘kabiliyet testi’ uygulaması öğrencilerin sıkça başvurdukları ve ücretsiz olarak faydalandıkları bir yöntem. Bunun dışında meslek eğitimi tanımları için tüm öğrenciler ortaokul son sınıfta, gittikleri okullara bakılmaksızın, 3 günlük bir süreyle bir işyerinde çalışmak zorunda. Çocukların hayatı tanımalarına yardımcı olmak için öngörülen bu çalışma günlerinde öğretmenler öğrencileri çalıştıkları işyerlerinde ziyaret ediyorlar.

12 yılın son 4 yılı, öğrencilerin donanımlarını esas olarak elde ettikleri bölüm. Ancak Türkiye’deki tartışmalar henüz liselerin daha kaliteli ve alternatifli bir hâle getirilmesinden oldukça uzak. Avrupa ülkeleri, öğrencileri, üniversiteden ziyade meslek eğitimi veren okullara yönlendirme eğiliminde. Yetişmiş iş gücü, kriz dönemlerinde ülkelerin en büyük silahı olmuş durumda. 2011 kriz yılını ihracat rekorları ile kapatan meslek eğitiminin meyvelerini toplamış iki ülke olarak önümüzde iki iyi örnek olarak duruyor.

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/44/1509033

14/04/2014

Konu: Araştırma (Evren ARSLAN)

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
(Sosyal Bilimler Enstitüsüne)

İlgi: a)01.04.2014 tarih ve 2305 sayılı yazınız.

b)Valilik Makamının 11.04.2014 tarih ve 1497187 sayılı oluru.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Evren ARSLAN'ın "*Ailenin Sosyo Ekonomik Yapısının Meslek Lisesi Öğrencilerinin Gelecek Beklentileri Arasındaki İlişki*" konulu tezine dair araştırma çalışması hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

M. Nurettin ARAS
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler
3- Okul Listesi

Elektronik İmza Ali Sistemimizde Mevcuttur	
Adı Soyadı :	Mualla ÇELERİ
Önvanı :	Bölüm Şefi
Tarih :	15/04/2014
İmza :	

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 667e-0bd4-312c-9169-4524 kodu ile yapılabilir.

İ Millî Eğitim Müdürlüğü D/Blok Bab-ı Ali Cad. No:13 Cağaloğlu
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/20/1497187

11/04/2014

Konu: Araştırma (Evren ARSLAN)

VALİLİK MAKAMINA

İlgi:a)Yeditepe Üniversitesinin 01.04.2014 tarih ve 2305 sayılı yazısı.

b)MEB. Yen. ve Eğt. Tek. Gn Md. 07.03.2013 tarih ve 316 sayılı 2012/13 nolu genelgesi.

c)Millî Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonununun 08.04.2014 tarihli tutanağı.

Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Evren ARSLAN'ın "*Ailenin Sosyo Ekonomik Yapısının Meslek Lisesi Öğrencilerinin Gelecek Beklentileri Arasındaki ilişki*" konulu tezine dair araştırma çalışmasını ekli listedeki okullarda anket uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının; söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, veri toplama araçlarının eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Dr.Muammer YILDIZ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR

11/04/2014

Yusuf Ziya KARACAEV

Vali a.

Vali Yardımcısı

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e287-9e46-3df8-96f0-e015 kodu ile yapılabilir.

İ Millî Eğitim Müdürlüğü D/Blok Bab-1 Ali Cad. No:13 Çarşamba
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

	Tarih...../...../2013	Anket :
--	-----------------------	---------

Değerli Öğrenciler,

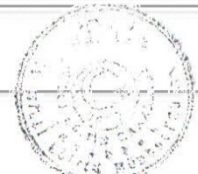
Sadece akademik bir nitelik taşıyan bu anketin amacı mesleki eğitim gören öğrenciler gelecek beklentisi- aile yapısı ilişkilerini incelemektedir. Araştırmanın başarısı, anketin seçeneklerini dikkatli cevaplamanıza bağlıdır.

Lütfen anket formuna adınızı yazmayınız. Soru ve cevap şıklarını dikkatlice okuyunuz. Size en uygun seçeneği işaretleyiniz

1	Cinsiyetiniz	() Erkek () Kız
2	Sınıfınız	() 10 () 11 () 12
3	Okulunuz	() Endüstri Meslek Lisesi () Teknik Lise () Anadolu Teknik Lisesi
4	Alanınız	() Makine Teknolojisi () Ahşap Teknolojisi () Gıda () Metal Teknolojisi () Bilişim Teknolojisi () Elektrik-Elektronik Teknolojisi () Diğer.....
5	Ailenizin Aylık Ortalama Geliri	() 500-1000 () 1000-1500 () 1500-2000 () 2000-2500 () 2500-3000 () 3000-.....
6	Kaç Kardeşiniz	() 1 () 2 () 3 () 4 () 5 () 5+
7	Baba Mesleği	() Memur () İşçi () Emekli () Esnaf () Profesyonel () Çiftçi () Serbest Meslek () Profesyonel Meslek-Öğrt,Doktor,Mühendis,Avukat v.b. () İşsiz
8	Anne Mesleği	() Memur () İşçi () Emekli () Esnaf () Profesyonel () Çiftçi () Ev Hanımı () Profesyonel Meslek-Öğrt,Doktor,Mühendis,Avukat v.b.
9	Babanız ;	() Hayatta () Vefat etti
10	Anneniz;	() Hayatta () Vefat etti
11	Baba Eğitim Durumu	() İlk Okul () Orta Okul () Lise () Lisans () Yüksek Lisans () Doktora
12	Anne Eğitim Durumu	() İlk Okul () Orta Okul () Lise () Lisans () Yüksek Lisans () Doktora
13	Evinizin Mülkiyeti	() Kendi Evimiz () Kira () Lojman () Diğer.....
14	Evinizin Yapısı	() Müstakil () Dupleks () Apt. Dairesi () Diğer.....
15	Harçlık;	() Yeterli () Yeterli bulmuyorum () Düzenli olarak harçlık alamıyorum
16	Evde Sizinle yaşayan akraba var mı?	() Var () Yok
17	Anne ve Baba ;	() Birlikte () Ayrı
18	Kitap Okumusunuz?	() Düzenli Okurum () Ara sıra okurum () Hiç okumam
19	Kendinize ait bir odanız var mı?	() Evet () Hayır
20	Bilgisayarınız var mı?	() Evet () Hayır

Ş.A.

M

21	Sınıf Tekrarı ;	() Yapmadım () Bu sınıfta sınıf tekrarı yapıyorum () Bu okulda sınıf tekrarı yaptım
22	Okul İhtiyaçlarını kim karşılıyor?	() Ailem () Akrabalarım () Komşular () Kendim çalışıyorum
23	9.Sınıfta mesleki yönlendirme yapıldı mı?	() Evet () Hayır
24	Liseye yeniden başlasanız Mesleki Eğitimi tercih edermisiniz?	() Evet () Hayır

25	Meslek Lisesi Tercihinde etkenler; (Lütfen sizin için uygun olan kutucuğu işaretleyiniz (x))	Hiç Etkili Olmadı	Az Etkili Oldu	Kısmen Etkili Oldu	Çok Etkili Oldu
A	Ailem	()	()	()	()
B	Öğretmenlerim	()	()	()	()
C	Ekonomik beklentiler	()	()	()	()
D	Arkadaşlarım	()	()	()	()
E	Meslek sahibi olma düşüncesi	()	()	()	()
F	ÖSS de ek puan kazanma düşüncesi	()	()	()	()
G	Daha Kolay İş Bulma	()	()	()	()
H	Sınavsız meslek yüksek okullarına girebilme düşüncesi	()	()	()	()

26	Ailenizde, eğitimi aldığınız mesleği yapan var mı? (Dede, anne, baba, amca, dayı)	() Evet () Hayır
27	Okulda aldığınız mesleki eğitim mesleğe hazırlama bakımından yeterli mi?	() Evet () Kısmen Yeterli () Hayır
28	Eğer cevabınız evet dışındaki seçeneklerden biriyse alacağınız eğitimin nasıl olmasını istersiniz?	
29	Yeniden alan tercihi imkânınız olsaydı hangi alanı seçerdiniz?	() Makine Teknolojisi () Ahşap Teknolojisi () Metal Teknolojisi () Bilişim Teknolojisi () Elektrik-Elektronik Teknolojisi () Gıda () Sayısal () Sözel () Eşit Ağırlık () Sağlık ya da Turizm Meslek () Kararsızım () Diğer.....
30	Bu okulda eğitimi aldığınız alanda çalışmak istiyor musunuz?	() Evet () Hayır - Nedeni.....
32	Meslek lisesini bitirince iş bulabilecek misiniz?	() Kendi alanımda iş bulabilirim. () Fikrim yok () Kendi alanımda olmasa bile iş bulabilirim () Ne kendi alanımda nede dışında iş bulabilirim.
33	Ailenizde meslek lisesi mezunu var mı?	() Evet () Hayır
34	Cevabınız evet ise bu durum ailenizin ekonomik durumunu nasıl etkilemiştir?	() İyi yönde etkilemiştir. () Etkilememiştir. () Fikrim yok

E.A. M

35	Mesleki Eğitim Sonrası iş beklentiniz nedir?	☐ Aldığım eğitimle aynı işi yapan aileme ait işyerinde çalışacağım. ☐ Aldığım eğitimle aynı işi <u>yapmayan</u> aileme ait işyerinde çalışacağım. ☐ Aldığım eğitimle büyük ölçekli bir işyerinde çalışacağım ☐ Aldığım eğitimle küçük ve orta ölçekli bir işyerinde çalışacağım ☐ Aldığım eğitimle kendi işyerimi açmak istiyorum. ☐ Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istiyorum. ☐ Aldığım eğitimle ilgili bir işte çalışmak istemiyorum.
36	Yükseköğretime devam etmek konusundaki görüşlerin hangisi sizin için uygundur?	☐ Eğitimi gördüğüm alana ilgili bir fakültede öğrenim görmek istiyorum ☐ Eğitimi gördüğüm alanın dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorum ☐ 2 yıllık meslek yüksekokuluna devam etmek istiyorum. ☐ Açık öğretim fakültesine devam etmek istiyorum. ☐ Çalışmak istediğim bir yükseköğretime devam etmek istiyorum.
37	Yüksek öğretimi alanın dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorsanız etkenleri;	

37	Yüksek öğretimi alanın dışında bir fakültede öğrenim görmek istiyorsanız etkenleri; (Lütfen sizin için uygun olan kutucuğu işaretleyiniz (x))	Hiç Etkili Olmadı	Az Etkili Oldu	Kısmen Etkili Oldu	Çok Etkili Oldu
A	Şimdiki mesleğimi değiştirmek isteği	☐	☐	☐	☐
B	Mesleğimle ilgili iş bulma kaygısı	☐	☐	☐	☐
C	Sosyal mevki itibar kazandıracak meslek edinme isteği	☐	☐	☐	☐
D	Daha yüksek gelir kazandıracak meslek edinme isteği	☐	☐	☐	☐
E	İş bulma şansımı arttırma düşüncesi	☐	☐	☐	☐
F	Mesleğimde çalışma koşullarının ağır olması	☐	☐	☐	☐

38	Mesleki ve Teknik eğitim veren liseleri Genel Lise ile karşılaştığınızda ne gibi farklılıklar vardır? (Lütfen sizin için uygun olan kutucuğu işaretleyiniz (x))	Daha iyi	İyi	Farksız	Kötü	Çok Kötü
A	Üniversiteye giriş açısından	☐	☐	☐	☐	☐
B	Sosyal Mevki ve itibar açısından	☐	☐	☐	☐	☐
C	İş bulma şansı açısından	☐	☐	☐	☐	☐
D	Sosyal ve sportif faaliyetler açısından	☐	☐	☐	☐	☐

37	Meslek lisesi öğrencilerinin karşılaştığı sorunlar ; (Lütfen sizin için uygun olan kutucuğu işaretleyiniz (x))	Çok Önemli	Önemli	Az Önemli	Önemsiz
A	Alınan mesleki eğitimin yetersizliği	☐	☐	☐	☐
B	Kültür derslerinin az olması	☐	☐	☐	☐
C	Mezuniyet sonrası iş bulma kaygısı	☐	☐	☐	☐
D	Meslekte çalışma koşullarının ağır olması	☐	☐	☐	☐
E	Okul laboratuvar koşullarının ağır olması	☐	☐	☐	☐
F	LYS de Teknolojisi fakültesi için sınava tabii olmaları	☐	☐	☐	☐

E.A. M

ANKETİN UYGULANACAĞI OKULLAR

<u>İLÇE</u>	<u>OKUL ADI</u>
SULTANBEYLİ	SABİHA GÖKÇEN TEKNİK ve ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ
SULTANBEYLİ	SULTANBEYLİ TEKNİK ve ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİB (ÇPL)
SULTANBEYLİ	SULTANBEYLİ KIZ TEKNİK ve MESLEK LİSESİ

EA. M

KAYNAKÇA

Akıntürk, T.,1998,Türk Medeni Hukuku, 2. Cilt, Aile Hukuku, Ankara 1998 s.6'dan aktaran Könezoğlu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.6

Aksiyon,2014, 4+4+4 Avrupa'da kaç eder?, Avrupa'da Mesleki Eğitim
http://www.aksiyon.com.tr/dosyalar/444-avrupa-da-kac-eder_532048

Albayrak, Ali Sait (2003a); "Türkiye'de İllerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Düzeylerinin Çok Değişkenli İstatistik Yöntemlerle İncelenmesi," Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Albayrak, Ali Sait (2004); "Türkiye'de İllerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Düzeylerini Belirleyen Hipotetik Yapıların Faktör Analiziyle İncelenmesi," İşletme İktisadi Enstitüsü Yönetim Dergisi, Yıl 15, Sayı 48, s. 53-79.

Albayrak, Ali Sait (2003b); "Yöresel Gelişmişlik Farklılıklarının Saptanmasında Çok Değişkenli Bir Yaklaşım: Türkiye'de İllerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi," T.C. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 2, s. 107-126.

Albayrak, A.,2004; Türkiye'de Coğrafi Bölgelere Göre İllerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Düzeylerinin Temel Bileşenler Analiziyle İncelenmesi," T.C. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Isparta, s. 102-126.

Aytekin, A., (2005), Meslek Seçimini Etkileyen Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Faktörler: Isparta Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Buyruk, Mehmet (2009); "Ailenin Sosyo Ekonomik Yapısının Öğrencinin Gelecek Beklentisine Etkileri," Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Erol, H.,2005, Gerekçeli, Açıklamalı ve İçtihatlı Yeni Türk Ceza Kanunu, Ankara s.116'dan aktaran Könezoğlu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.7

Fındıkoğlu, Ziyaettin Fahri (1991); "Türk Aile İçtimaiyatı", Aile Yazıları I, Temel Kavramlar Yapı ve Tarihi Süreç, Bilim Serisi 5/1, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, Ankara, s. 17-51. (Aile Hukuku)Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, Ankara 1991, s. 1-42'den aktaran Könezoğlu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.12

Gökçe, Birsen (1991); "Aile Ve Aile Tipleri Üzerine Bir İnceleme", Aile Yazıları I, Temel Kavramlar Yapı ve Tarihi Süreç, Bilim Serisi 5/1, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu

Yayımları, Ankara 1991,s.205'den aktaran Könezoğlu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.8

Gökçen, Ahmet (1989); "Kalkınmada Öncelikli Yörelere Uygulanan Gelişme Politikaları",iş Hukuku ve İktisat Dergisi, Kamu-iş Yayımlı, C. 1, S. 7, Ocak 1989, s. 13-23, s. 14.

Hortaçsu, N. (1978); Sosyo-Ekonomik Düzey: İlköğretim Çocuklarında Sosyal Algı ve Okul Yaşamını Etkileyen Bir Etmen. Yayımlanmamış Doçentlik Tezi. Ankara.

Hortaçsu, N. (1997). İnsan İlişkileri. Ankara: İmge Kitabevi

İnan, A.N.,1995, "Özel (Medeni) Hukuk Bakımından Ana-Baba İle Çocuk İlişkileri Ve Çocukların Ana-Babaya Karşı Korunması", Prof. Dr. Hamide Topçuoğlu'na Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayımları, Ankara 1995, s. 18-37'den aktaran Könezoğlu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.2

Kağıtçıbaşı, Ç. (1990). İnsan- Aile- Kültür. İstanbul: Remzi Kitabevi

Mazgit, İ.2002, "Bilgi Toplumu ve Sağlığın Artan Önemi", I'inci Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi, Hereke-Kocaeli,405-415

MEB,2014a,İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü Mesleki Eğitim Bilgi Merkezi, İlk Öğretim Sonu Öğrencileri Yönlendirme Kılavuzu.

www.mesbil.meb.gov.tr/genel/orgun_egitim_bilgi.html#ana_tek_lis

MEB,2014b,Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, Alan Tanıtımı.26.01.2014

www.megep.meb.gov.tr/dokumanlar/Diger/Alan_Tan%C4%B1t%C4%B1m.pdf

MEB,2014c, İstanbul Sultanbeyli Mesleki Anadolu Teknik Lisesi, Okul Tanıtımı

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/31/302183/okulumuz_hakkında.html

MEB,2014d, İstanbul Sultanbeyli Sabiha Gökçen Mesleki Anadolu Teknik Lisesi, Okul Tanıtımı

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/31/972160/

MEB,2014e, İstanbul Sultanbeyli Çok Programlı Anadolu Lisesi, Okul Tanıtımı

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/31/972080/

Meriç, Ümid 1991) "İslam'da Aile", Aile Yazıları II, Kültürel Değerler ve Sosyal Değişme, Bilim Serisi 5/2, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayımları, Ankara, s. 423-442'den aktaran Könezoğlu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.15

Oğuzoğlu, Hüseyin Cahit; Aile Hukuku, Ankara 1963 s.459'dan aktaran Könezoglu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.2

Oğuzman, Kemal / Dural, Mustafa; Aile Hukuku, İstanbul 2001, s. 1'den aktaran Könezoglu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.1

Öztan, Bilge,2004, Aile Hukuku, Ankara, s. 3'den aktaran Könezoglu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.4
Sezer, T., 1993, Sanatın Görsel Dili. İstanbul: Remzi Kitabevi s.61'den aktaran Özkaya H.,2007, "Farklı Sosyo Ekonomik Düzeydeki Çocukların Resimsel Gelişimlerinin İncelenmesi" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi, Ankara 2007 s.39

Şeker, Murat 2011); İstanbul' da Yaşam Kalitesi Araştırması, YayınNo:2010-103, İTO Yayınları

Şener, Esat 1984); "Cumhuriyet Türkiye'sinde İctihatların Işığında Aile Yapısının Değişimi", Türkiye'de Ailenin Değişimi Yasal Açından İncelemeler, Türk Sosyal Bilimler Derneği, Ankara , s. 109-127'den aktaran aktaran Könezoglu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.13

Toruslu, N.,1970, "Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki" Konusu, Ankara 1970 s.157'den aktaran Könezoglu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.6

Uçar, M.A.,2003, "Aile İçi Şiddet ve Ailenin Korunması Yasası", Ankara,s.4'den aktaran Könezoglu B.,2006,"Aile ve Ailenin Korunması" konulu yayınlanmış Y.Lisans Tezi ,Ankara 2006 s.10

Yaray,H. ,2001. Lise Öğrencilerinin Başarılarını Etkileyen Kitle İletişim Araçları ve Sosyo-Ekonomik Faktörler. Y.L.Tezi.Sivas

Yıldız, Ezgi Baday (2010); Türkiye'de İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Karadeniz Teknik Üniversitesi, SBE, İktisat Bölümü

ÖZGEÇMİŞ
Evren ARSLAN

Kişisel Bilgiler :

Doğum Tarihi 20.03.1982
Doğum Yeri Almus
Medeni Durumu: Evli

Eğitim :

Lise 1996-1999 Maçka Akif Tuncel Endüstri Meslek Lisesi
Lisans 2002-2005 Marmara Üniversitesi
Teknik Eğitim Fakültesi
Elektronik ve Haberleşme Öğretmenliği

Çalıştığı Kurumlar:

2013-Devam ediyor Sultanbeyli Sabiha Gökçen Endüstri Meslek Lisesi
2009-2013 Amasya Türk Telekom Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi